

Utvidgat strandskydd i Västerbottens län

Titel: Utvidgat strandskydd i Västerbottens län
Utgiven av: Länsstyrelsen Västerbotten februari 2019
Text: Marita Alatalo
Bild framsida: Marita Alatalo
Kartor: Västerbottens län
Adress: Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå
Telefon: 010-225 40 00
E-post: vasterbotten@lansstyrelsen.se
Internet: www.lansstyrelsen.se/vasterbotten

Förord

I följande rapport redovisas vilka strandområden i Västerbottens län som har ett utvidgat strandskydd. Totalt handlar det om 53 strandområden längs kusten och 17 kustnära öar.

Strandområdena presenteras kommunvis med utgångspunkt från de miljöer och företeelser som utgör motiven till att det generella strandskyddet har utvidgats för att säkerställa strandskyddets syften. De termer, till exempel strandäng, sumpskog, flada och klapperstensfält, som används för att bedöma områdenas friluftslivs- och naturvärden förklaras närmare i det avslutande kapitlet.

Redovisningen har sammanställts för att skapa ett samlat och mer lättillgängligt underlagsmaterial än de formella beslut som finns för varje område. Underlaget kan lämpligast användas av Länsstyrelsen och kommunerna vid handläggning av ärenden som berör strandskyddat område.

Länsstyrelsen Västerbotten i februari 2019

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	6
2. Strandskydd	7
2.1 Generellt strandskydd	7
2.2 Utvidgat strandskydd	7
3. Områden i Nordmalings kommun med utvidgat strandskydd	9
3.1 Järpsundsskatan	10
3.2 Lögdeälvens mynning	12
3.3 Maleshällan	14
3.4 Nygrensskatan-Pålbergsviken	16
3.5 Sandören-Slädan	18
3.6 Skåpviken	20
3.7 Storbölesskatan-Tjärsjärssundet	22
3.8 Storsandviken	24
3.9 Storängeskyrkan	26
3.10 Storängesudden	28
3.11 Södra Nordmaling	30
4. Områden i Umeå kommun med utvidgat strandskydd	33
4.1 Bettnäsudden-Bettnässand	34
4.2 Brännölandet	36
4.3 Butberget-Kedskär	38
4.4 Härestranden	40
4.5 Kläppudden	42
4.6 Ledskär-Rovan-Diktesgrundet	44
4.7 Sanden-Gråbergslaget	48
4.8 Sörfjärden	50
4.9 Truthälludden	52
4.10 Ängerån	54
4.11 Öarna Torrmulen, Tarv, Hästskäret och Bredögern	56
5. Områden i Robertsfors kommun med utvidgat strandskydd	59
5.1 Avakammen-Utterhålet	60
5.2 Borgarskäret-Tjyvviken	62
5.3 Gumbodaholmen	64
5.4 Göviken-Juviken	66
5.5 Jörrviksudden-Killingsanden	68
5.6 Långrataudden	70
5.7 Långögern-Trastskäret	72
5.8 Rickleskäret	74
5.9 Rödstenslandet	76
5.10 Svartstenen	78
5.11 Öudden	80
5.12 Öarna Högskäret, Granholmen, Stor Vändskäret och Prästskäret	82
6. Områden i Skellefteå kommun med utvidgat strandskydd	87
6.1 Alderholmen-Storsand	88
6.2 Hällskatagrundet-Kornhällan	92
6.3 Bjuröklubb	94
6.4 Brännöudden-Störvikbergen	96

6.5 Flakaskär-Vånören	100
6.6 Skallön	104
6.7 Häbbersvikskäret-Bastuudden	106
6.8 Hässjeholmen-Bjässviksnäset	110
6.9 Jungfruviken-Korsörarna	112
6.10 Kågnäsudden-Sandviksberget	114
6.11 Lilludden-Grubbholmen	116
6.12 Lillåfjärden	120
6.13 Lövselefjärden-Pålholmen	122
6.14 Orrholmsudden	126
6.15 Ostviksfjärden	128
6.16 Petberget	132
6.17 Rännhällhamnen-Lill Snäckhamnen	134
6.18 Sandviken	138
6.19 Selviksanden-Bärgansstranden	140
6.20 Simmersanden-Råghagaviken	142
6.21 Sundsanden	144
6.22 Öarna Ledskär, Småskär, Flakaskärsgrundet, Halsön/Granön, Romelsön, Rönnskäret, Buskön/Kringsön, Sikören och Stor Blåbärsholmen.	146
7. Termer och begrepp	152
8. Referenser	165

Bilaga 1 Översiktlig beskrivning av länsstyrelsens arbete med uppdraget: Översyn av det utvidgade strandskyddet.

1. Sammanfattning

I föreliggande rapport redogörs för vilka områden i Västerbottens län som för närvarande har ett utvidgat strandskydd och varför de har utpekats som särskilt betydelsefulla ur ett strandskydds-perspektiv. Alla områdena finns längs havskusten och på kustnära öar.

Generellt och utvidgat strandskydd

Bestämmelser för strandskyddet finns i miljöbalken och det övergripande syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Enligt bestämmelserna ges länsstyrelser möjlighet att utvidga det generella strandskyddet upp till 300 m från strandlinjen, både upp på land eller ut i vattnet, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddslagstiftningen är en förbudslagstiftning. Grundregeln är att alla ändringar inom strandskyddsområde kräver dispens. Vad som får och inte får göras inom strandskyddsområden regleras i lagstiftningen. Inom ett område som omfattas av ett utvidgat strandskydd gäller samma bestämmelser som inom område med generellt strandskydd.

Områden med utvidgat strandskydd

I Västerbottens län finns beslut om utvidgat strandskydd för totalt 53 strandområden längs kusten. 11 av områdena finns inom Nordmalings kommun, 10 inom Umeå kommun, 11 inom Robertsfors kommun och 21 finns inom Skellefteå kommun. Beslut om utvidgat strandskydd berör även 17 kustnära öar, fyra inom Umeå kommun, fyra inom Robertsfors kommun och 9 inom Skellefteå kommun. Utpekandet av områdena är ett resultat av en översyn av tidigare tagna beslut. I bilaga 1 redogörs översiktligt för länsstyrelsens arbete med översynen.

Anledningen till att Länsstyrelsen beslutar om att utvidga det generella strandskyddet i ett särskilt strandområde är att de friluftslivs- och naturvärden som finns där inte kan antas bli säkerställda av det generella strandskyddet. I besluten beskrivs de miljöer och de företeelser som utgör motiv till varför det generella strandskyddet har utvidgats. Dessa är till exempel förekomst av strand- och sumpskog, hållmarksskog, hållkar, strandängar, å- och bäckmynningar. Vidare utgör grunda havsvikar med riklig bottenvegetation, flador och glosjöar samt sandstränder, områden med sandrevlar, klapperstenfält och strandvallar betydelsefulla miljöer för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Gamla fisklägen med äldre färdvägar och strövtigar, och anläggningar som gistgårdar och labrynter är också intressanta ur ett friluftslivsperspektiv.

2.Strandskydd

Bestämmelser som avser att skydda stränders värden för friluftsliv och för djur- och växtliv finns i 7 kap. 13 – 14§§ miljöbalken¹. Vad som får och inte får göras inom strandskyddsområden regleras 15–18§§ MB.

2.1 Generellt strandskydd

Syftet med strandskyddet, är enligt 7 kap. 13§ MB, att långsiktigt:

- trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
- bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

I dag råder generellt strandskydd vid hav, sjöar och vattendrag. Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 m från strandlinjen vid normal vattenföring. Bestämmelserna gäller oavsett om området är tät- eller glesbebyggt, om det finns gott om sjöar och vattendrag eller inte, och oberoende av vilka naturtyper eller arter som finns i området. Naturen behöver inte vara extra skyddsvärd för att bestämmelserna ska gälla. För vissa län – till exempel Västerbottens län – finns ett beslut om avgränsning av det generella strandskyddet för mindre sjöar och vattendrag. Avgränsningen innebär i korthet att vissa små sjöar och vattendrag i länet inte har något strandskydd samt att strandskydd inte ska gälla för kompletteringsåtgärder till en huvudbyggnad².

Med formuleringen att trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till strandsområden menas inte enbart att det är tillgången till den fysiska miljön som ska skyddas, utan skyddas ska även allmänhetens rätt eller upplevelser att vistas i strandområden eller deras uppfattning av möjligheter att vistas vid stränder.

Den andra delen av syftet som handlar om att bevara goda livsvillkor för flora och fauna, avser med andra ord de livsbetingelser som är förutsättningen för ett rikt djur- och växtliv. Primärt gäller det alltså inte de exemplar av djur- och växtarter som vid ett visst tillfälle lever på en plats, utan den miljö som arterna är beroende av för sin överlevnad.

I dag råder generellt strandskydd. Foto. Marita Alatalo

2.2 Utvidgat strandskydd

Enligt 7 kap. 14§ MB ges länsstyrelserna möjlighet att utvidga det generella strandskyddet upp till 300 m från strandlinjen, både upp på land eller ut i vattnet, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Bestämmelsen är upprättad med utgångspunkt från att det inom vissa

¹ SFS 1998: 808.

² Länsstyrelsens beslut 11. 123-4-75; 11. 123-1653-78; 231-8477/91, 231-2148-1998 och 526-7029-2014.

strandområden kan finnas sådana värden, för friluftsliv, djur- och växtliv, att det inte är tillräckligt med generellt strandskydd för att långsiktigt skydda det som strandskyddet avser att värna.

I Västerbottens län finns beslut om utvidgat strandskydd för totalt 53 strandområden längs kusten och 17 kustnära öar. Utpekandet av områdena är ett resultat av en översyn av tidigare tagna beslut, se bilaga 1 *Översiktlig beskrivning av Länsstyrelsens arbete med uppdraget: Översyn av det utvidgade strandskyddet*. I dokumentet finns även tabeller med Länsstyrelsens diarienummer för respektive beslut.

*Strandområden kan vara attraktiva både för människors friluftsliv och för växter- och djurs välbefinnande.
Foto. Marita Alatalo*

I besluten beskrivs de specifika friluftslivs- och naturvärden som föranlett beslutet. Det är i huvudsak obebyggda strandområden som har pekats ut. Områden som sammantaget har bedömts vara relativt orörda och som kan erbjuda till exempel avskildhet och frånvaro av buller. Förhållanden viktiga för skapande och bevarande dels av biologisk värden och ekologiska funktioner, dels av besöksmål.

Företeelser som karaktäriserar områdena är förekomsten av strand- och sumpskog, hållmarksskog, hållkar, strandängar, å- och bäckmynningar. Vidare grunda havsvikar med riklig bottenvegetation, flador och glosjöar samt sandstränder, områden med sandrevlar, klapperstenfält och strandvallar. Gamla fisklägen med äldre färdvägar och strövtigar, och anläggningar som gistgårdar och labyrinter är också intressanta ur ett strandskyddsperspektiv. Förklaringar till företeelserna finns i rapportens avslutande kapitel Termer och begrepp.

Utbredningen av de beskrivna värdena för ett långsiktigt säkerställande av friluftsliv, djur- och växtliv, har också varit utgångspunkter för det enskilda områdets avgränsning. Sammanfattningsvis innebär det att avgränsningen av varje område, från strandlinjen och upp på land, och i förekommande fall från strandlinjen och ut i vattnet, varierar. Avgränsningen framgår av den karta som finns redovisad i respektive beslut. Annat som påverkat avgränsningen på land i ett område med höga värden är t.ex. vägar och kraftledningar då dessa har betraktats som barriärer. I avgränsningen har även hänsyn tagits till befintliga kommunala kust- och LIS-planer. Områden finns också redovisade i GIS. Skikten kan laddas hem från Länsstyrelsens geodatakatalog.

3.Områden med utvidgat strandskydd i Nordmalings kommun

Nordmalings kommuns kuststrandlinje är ca 215 km. 42 procent av strandområdet inom 100 m från denna bedöms vara påverkad av bebyggelse³.

På kartan nedan illustreras översiktligt vilka 11 strandområden som har bedömts ha sådana friluftslivs- och naturvärden att de ska omfattas av ett utvidgat strandskydd. För mer information om respektive område se avsnitt 3.1 – 3.11.

Hur mycket det generella strandskyddet har utvidgats varierar mellan områden och framgår av kartan över området som finns efter beskrivningen av området. Områden finns också redovisade i GIS. Skikten kan laddas hem från Länsstyrelsens geodatakatalog.

Områden med utvidgat strandskydd längs Nordmalings kommuns kust.

³ SCB, Statistisk meddelande MI 50 SM1102 och MI 50 SM0202.

3.1 Järpsundsskatan

Järpsundsskatan ligger mellan Nabben och Bockskär, ca 4,5 km söder om byn Rönnholm i Nordmalings kommun. I området har det generella strandskyddet utvidgats främst för att säkerställa ett långsiktigt bevarande av goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Strandskyddet har utvidgats från havsstrandlinjen till att omfatta 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 2 km lång, obebyggd och i övrigt relativt ostörd. Området som helhet karaktäriseras av en grund havsvik med strandängar, sump- och hållmarksskog. Miljöer av stor betydelse för skapande och bevarande av biologisk mångfald.

Beskrivning av området

Udden Järpsundsskatan är bevuxen med hållmarksskog med flera små tjärnar och en glosjö. Hållmarksskogen utgörs av klippor eller hållar med partier av stenblock som skapat en karg miljö där vegetationen mest består av tall. Öster om udden finns en grund havsvik. Viken omges av strandängar och sumpskog. Mellan havsstrandlinjen och Abborrtjärnen och vid Valviksmyran finns områden med sumpskog. Skogen närmast stranden är tydligt zonerad.

En fin miljö för bland annat den tegelröda ängstrollslädan. Foto. Jens Backman

3.2 Lögdeälvens mynning

Lögdeälven mynnar ut i havet ca 4 km söder om centralorten Nordmaling i Nordmalings kommun. I området har det generella strandskyddet utvidgats både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Strandskyddet är utvidgat både på land och i vattnet. Det generella strandskyddet är även utvidgat på strandområdet norr om älvens mynningsområde.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 2,5 km. Området är ett relativt oexploaterat mynningsområde/estuarie med viktiga ekologiska funktioner för bevarande av biologisk mångfald. Här finns aktiv deltabildning och gamla älvfåror; strandängar och sumpskog; sandrevlar och små sandöar. Området är lättillgängligt för friluftsliv och särskilt attraktivt för sportfiske och fågelskådning.

Området är både av riksintresse för naturvården och friluftslivet (NRO24064 och FRO24010 – Lögde älv) och av riksintresse som Natura2000 område – enligt habitatdirektivet. Enligt Länsstyrelsens våtmarksinventering har området högt naturvärde och enligt Fiskeriverket utgör vattenområdet utanför mynningsområdet, lekområde för siklöja.

Beskrivning av området

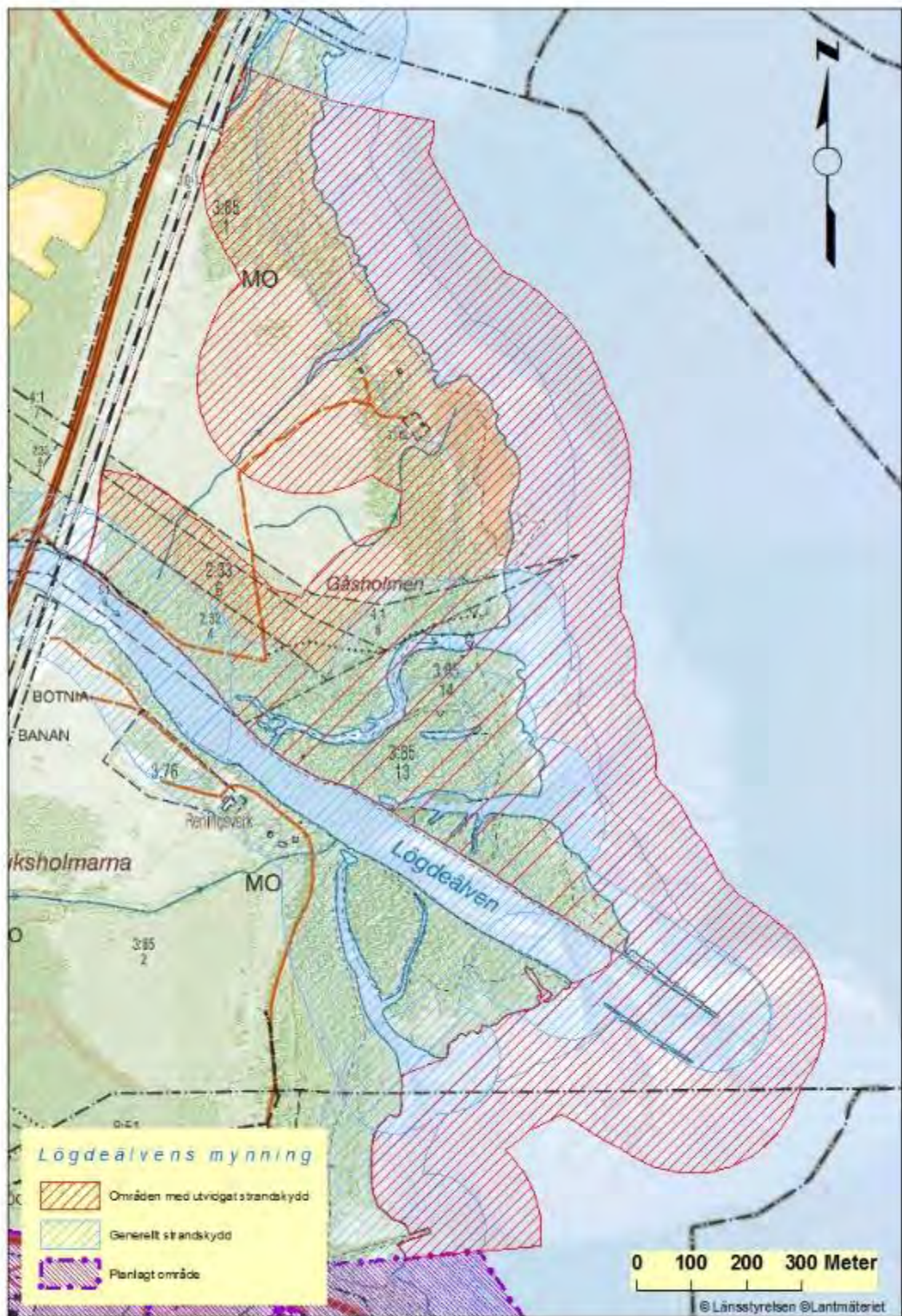
Området karaktäriseras av Lögdeälvens mynningsområde, med huvudfåra och deltabildningar med flera mindre älvfåror och sidofåror som numera är uppgrundade och delvis igenväxande. I miljön skapar tillförseln av finkorniga sediment och organiskt material från vattendraget ett habitat i ständig förändring. De grunda vattenområdena blir viktiga reproduktions-, uppväxt-, födosöks-, och uppehållslokaler för många arter.

Gåsholmens stränder består av sandstränder och öppna strandängar, bitvis även en del vass. Fågellivet här består bland annat av gäss, svanar, änder och vadare. Längs stranden finns rikligt med död ved, både självdött, bäverfällt och ilandflutet, som skapar en mångfald av olika habitat.

Området är lättillgängligt och erbjuder bra utsiktsplatser för studier av rastande fåglar. Området är välbesökt av sportfiskare och tillgängligheten för fiske är förhållandevis bra ända till mynningsområdets yttersta del mot havet. Vid mynningen av Lögdeälvens norra sidoarm finns ett litet havsbad som på grund av igenväxningen med bladvass och buskar, numera har tappat en del av sin tidigare dragningskraft.

Ett litet avskilt havsbad vid Lögdeälvens mynning. Foto: Jens Backman

3.3 Maleshällan

Maleshällan är belägen öster om Fårskäret i Nordmaling kommun. I området har det generella strandskyddet utvidgats både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land. Strandskyddet är utvidgat till att omfatta 200 m på land. I väster avgränsas området av ett planlagt område och i öster av befintlig bebyggelse och väg.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

I områdets västra del finns våtmarker med sumpskogspartier, viktiga för biologisk mångfald. Sandstranden med sanddynor som karaktäriserar området närmare vattnet är i dag ett populärt utflyktsmål och en välbesökt badplats. Sandstränder och sanddynor är förhållandevis ovanliga i Västerbottens län. Dynområden har generellt sett stor potential att hysa ovanliga insektsarter vilket medför ett högt naturvärde.

Under höstarna blir området en lokal för vadare och andra sträckande fåglar som lockar fågelskådare. Hela området är av riksintresse för naturvården (NRO24089 – Järnashalvön).

Beskrivning av området

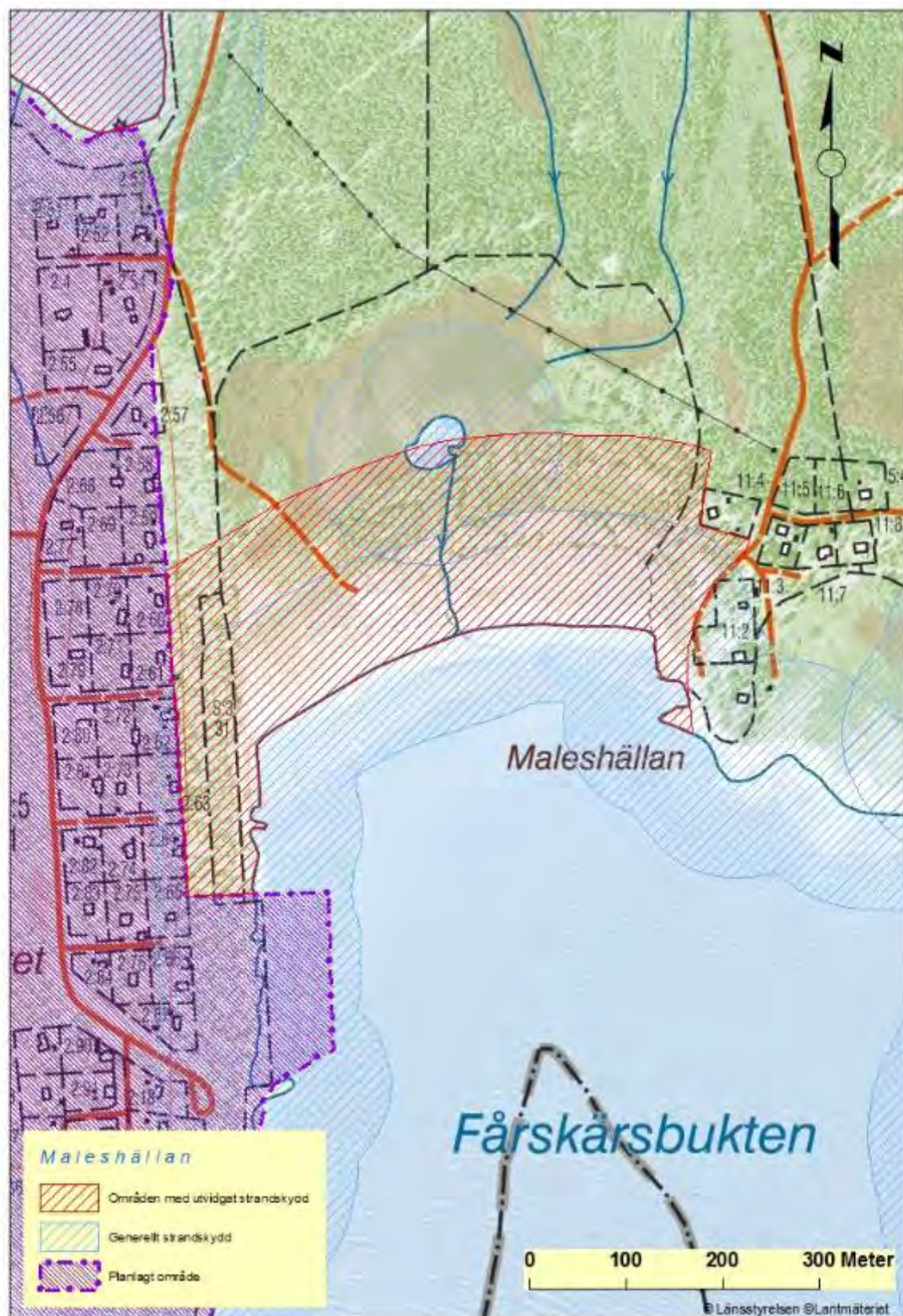
Inom området Maleshällan finns både våtmarker med sumpskogspartier och sandstränder och stora partier med sanddynor.

Området närmast vattnet utgörs av en bred sandstrand som i dag används till badplats. Badets besökare utgörs såväl av mer eller mindre långväga bil- och båtburna besökare, som av fritidshusboende på Fårskäret. När badsäsongen är över besöks området av fågelskådare. Den öppna viken är långgrund och där rastar ofta olika vadare och andra sträckande fåglar. Vinterfisket är bra i Fårskärsviken. Det är framför allt harr och sik som lockar fiskare.

Innanför sandstranden utbreder sig ett vidsträckt område med sanddynor, delvis beväxta med strandråg och strandvial.

Delar av sandstranden vid Maleshällan. Foto. Jens Backman

3.4 Nygrensskatan-Pålbergsviken

Området är beläget mellan Kråken och Kråkskäret i Nordmalings kommun. I området har det generella strandskyddet utvidgats främst för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet.

Området avgränsas i söder av ett planlagt område och i norr vid befintlig bebyggelse i Kråken.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandområdet är nära 2 km långt och obebyggt och i övrigt relativt ostört, med betydelsefulla värden för framför allt friluftslivet. Från höglänta klipphöllar erbjuds en besökare fina vyer över Örefjärden och dess öar. Området är också attraktivt för fiske och på några platser finns små sandstränder som används som badplatser. Hela området ingår i riksintresseområde för naturvården, NRO24089 – Järnashalvön. I området finns också ett skogsparti som Skogsstyrelsen klassat som nyckelbiotop.

Beskrivning av området

Området karaktäriseras av relativ orördhet och är mycket exponerat av havet.

I områdets norra del finns en gammal barnaturskog som Skogsstyrelsen klassat som nyckelbiotop.

Vidare finns i denna del av området, ganska höglänta klipphöllar och en liten sandstrand. Från klipporna har man mycket vacker utsikt i en vid sektor österut mot Snöan och norrut mot Öreälvens mynning.

Stranden längre söderut i området består omväxlande av klappersten och klipphöllar och är inte särskilt flack. Här förekommer rikligt med drivved. Pålbergsviken fungerar delvis som badplats. Strandskogen domineras av gallrad tall, med inslag av hyggen. Den så typiska vegetationsbården av al mot stranden saknas.

Vattenområdet är känt för bra fiske efter havsöring, sik och harr.

Skogslig nyckelbiotop. Foto. Jens Backman

3.5 Sandören-Slädan

Strandområdet Sandören-Slädan finns ca 1 km norr om Fårskäret i Nordmalings kommun. I området är det generella strandskyddet utvidgat både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Strandskyddet är utvidgat till att omfatta hela Sandören. På land vid Nörd-Sandörshålet och österut mot väg som leder till Fårskäret har strandskyddet utvidgats till att omfatta 200 m. I vattenområdet är det generella strandskyddet utvidgat så att hela Slädan omfattas av strandskydd.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är obebyggt och relativt orört med betydelsefulla värden både för friluftslivet och för växt- och djurlivet.

Där finns ur biologiskt perspektiv viktig strandskog samt strandängar. Slädan utgör en glossjö som är en miljö som i hög grad gynnar biologisk mångfald – den utgör bland annat ett viktigt lek- och uppväxtområde för abborre. Hela området ingår i riksintresseområde för naturvård, NRO24089 – Järnashalvön. Sandören är också ett attraktivt besöksmål bland annat på grund av kulturhistoriska lämningar - i form av jaktvärn och gistgård - och de naturupplevelser som där erbjuds. Sandörens östra sida är av Skogsstyrelsen klassad som nyckelbiotop – Strandskog.

Beskrivning av området

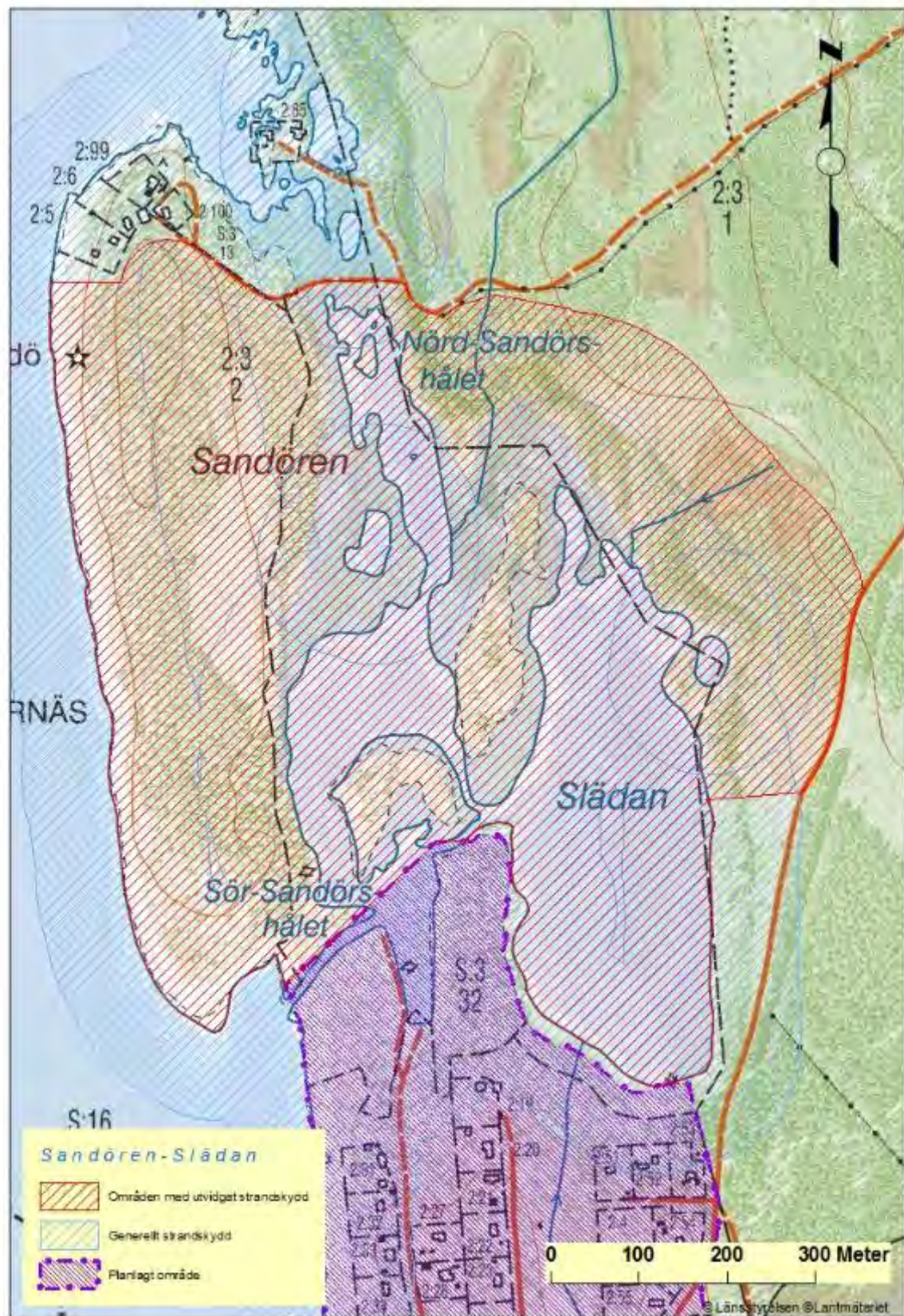
Sandören är relativt höglänt, uppbyggd av klappersten, grus och sand och till största delen täckt av talldominerad skogsbrukspräglad skog.

På öns östsida i strandskogen finns de mest betydelsefulla naturvärdena. Strandskogen av al har rikliga inslag av död lövved i form av lågor och stående döda träd. Naturen på södra delen av Sandören är särpräglad av grus och klappersten, välutvecklade strandvallar, mattor av mjölon och kråkbär samt spridda vidkroniga tallar. Flera vitmålade sjömärken i form av små stenkummel återfinns i den del som är bevuxen med tallskog. På öns norra ände finns några fritidshus, men i övrigt är Sandören obebyggd. En stig går från öns norra ände till dess södra ände vid Sör-Sandörshålet.

Stranden mot väster är stenig och exponerad och saknar egentlig strandskog. Hedmarkerna här är mycket vackra. Utsikten, går mot yttre delen av Nordmalingsfjärden. Här finns också fornlämningar i form av jaktvärn. Grillplatser vittnar om öns betydelse för friluftslivet. I sammanhanget spelar fyren – Järnäs-Sandö – en roll.

Öster om ön ligger viken Slädan, som numera egentligen är en glosjö. Slädan har i dag endast förbindelse med havet via en grävd kanal. Tidigt på våren vandrar bland annat gott om abborre upp i Slädan för att leka och sätta sin rom. Viken är generellt sett relativt opåverkad och har en rik och skyddsvärd fågelfauna. Ett flertal frivattenytor skiljs från varandra av utstickande uddar som kantas av täta bladvassbälten, mindre sävruggar och innanför dessa flacka breda strandängar. Ett par nyuppstigna öar ute i viken har landförbindelse och håller på att koloniserats av lågväxt alskog med enstaka tallar och björkar.

På landsidan nordöst om Slädan, mynnar ett kärrstråk och en bäck och där finns även strandängar. Strandsuccessionerna är välutvecklade och strandängarna är växelvis torra och fuktiga och delvis ganska artrik. Längre söderut på Slädans östra sida växer en bred välutvecklad bård av gråal med gott om grov död ved, både liggande och stående. Markvegetationen i albården är frodig och högväxt. In över land tunnas strandskogen ut och övergår i blandskog.

3.6 Skåpviken

Området Skåpviken finns ca 4 km sydöst om Rönholm i Nordmalings kommun. I området är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta ca 150 m på land, främst för att säkerställa ett långsiktigt bevarande av goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är ca 1 km. Området är obebyggt och rymmer betydelsefulla biologiska värden. Värdena har sitt ursprung och gynnas av områdets många havsstrandängar och utanföriggande viks karaktär av flada.

Beskrivning av området

Området utgörs av ett obebyggt strandområde. Skåpviken är Nabbsundets innersta del. Nabbsundet är att betrakta som en gigantisk flada som på grund av landhöjningen har avskärmats från havet. I dag är vattenutbytet med havet mycket strakt begränsat. Nabbsundet och Skåpviken har endast förbindelse med havet via en grävd kanal tvärs genom landtungan Gavelbänken, mitt emot Falesgrundet. Längst in i Skåpviken finns strandängar med ett rikt fågelliv.

En vaksam kanadagås. Foto. Jens Backman

Strandäng med relativt artrik växtlighet. Foto. Jens Backman

3.7 Storbölesskatan-Tjärskärssundet

Storbölesskatan - Tjärskärssundet finns ca 3 km nordöst om Järnäs i Nordmaling kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land. I områdets nordvästra del utgör befintlig väg gränsen för strandskyddat område. I sydväst avgränsas området mot planlagt område och i öst av väg vid Lill-Örviken. Vattenområdet utanför ingår i naturreservat Örefjärden-Snöanskärgården.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan är omkring 14 km och obebyggd. Obebyggda strandområden längs kusten med denna utsträckning är synnerligen ovanliga.

I området finns sumpskogar och landhöjningsskogar, miljöer av stor betydelse för växt- och djurlivet och för bevarande av biologisk mångfald. En mångfald av uddar och vikar erbjuder miljöer av betydelse för friluftsliv och naturupplevelser. I dag finns i området några mer eller mindre iordningställda bad- och grillplatser och platser för sportfiske och fågelskådning. Hela området ingår i riksintresseområde för naturvården (NRO24089 – Järnashalvön).

Områdets värden ska betraktas tillsammans med de värden som föranlett bildandet av naturreservatet Örefjärden- Snöanskärgården. Därbland de grunda vegetationsklädda havsvikarna – Stor- och Lill-Bölessundet samt Mjöviken som bedöms ha mycket höga naturvärden (klass 1, högsta naturvärdesklassen).

I området finns också fornlämningar i form av kolningsanläggning och boplatzlämningar.

Beskrivning av området

Området präglas av tydligt markerade drumlinryggar som sträcker sig i nord-sydlig riktning. Stor- och Lill-Bölesskatan har till exempel en utsträckning på över 1 km. Mellan uddarna finns grunda havsvikar – Stor- och Lill-Bölessundet, Mjöviken, Boggviken samt Stor- och Lill Örviken. I de grunda havsvikarna återfinns en individ- och artrik flora och fauna. Ett flertal av de arter som lever i miljön till exempel kransalger är dessutom sällsynta och ibland till och med hotade. Vikarna är fågelrika. Inom området förekommande glosjöar och intilliggande avsnörda havsvikar som Hästviken och Inner Mjöviken är också fågelrika. Häckande sångsvan och rörsångare samt vattenrall har bland annat noterats. De två sistnämnda arterna är mycket ovanliga i nordligaste Sverige. Stränderna besöks ofta av betande hjortar.

Skogarna i områdets inre delar är till stor del brukade, men i strandzonen finns opåverkad landhöjningsskog, som till största delen domineras av gran med en bård av al och rönn ner mot vattnet. Skogen innehåller också mycket död ved som utgör viktiga miljöer för insekter som i sin tur ger föda åt fågel.

I vikarna finns flera strand- och hållpartier som bland annat används till badplatser av såväl lokalbefolkning som mer långväga båtburna besökare. På Blågrundsskatans östra strand finns grillplatser. Sportfiske bedrivs året runt, havsöringsfisket är populärt. Området besöks även vintertid för pimpelfiske efter abborre, sik och harr. Vattenområdet utanför ingår i naturreservatet Örefjärden-Snöanskärgården.

3.8 Storsandviken

Området är beläget söder om Öreälvens mynning i Nordmalings kommun och omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land. Inom området är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan är ca 0,5 km, obebyggt och lättillgängligt. Den erbjuder möjligheter till bad, fiske och annat friluftliv. Grunt vatten och befintlig sumpskog vid bäckmynning skapar goda förutsättningar för biologisk mångfald. Hela området ingår i riksintressen för naturvården NRO24089 – Järnshalvön och NRO24065 - Öreälv. I området finns också en av Skogsstyrelsens klassad sumpskog.

Beskrivning av området

Strandområdet är exponerat för Örefjärden och karaktäriseras av sandstränder, sandrevlar och sandbankar. Då området är lättillgängligt utgör stränderna i stor utsträckning badplatser och platser lämpliga för utflykter. Detta vittnar ett flertal grillplatser om.

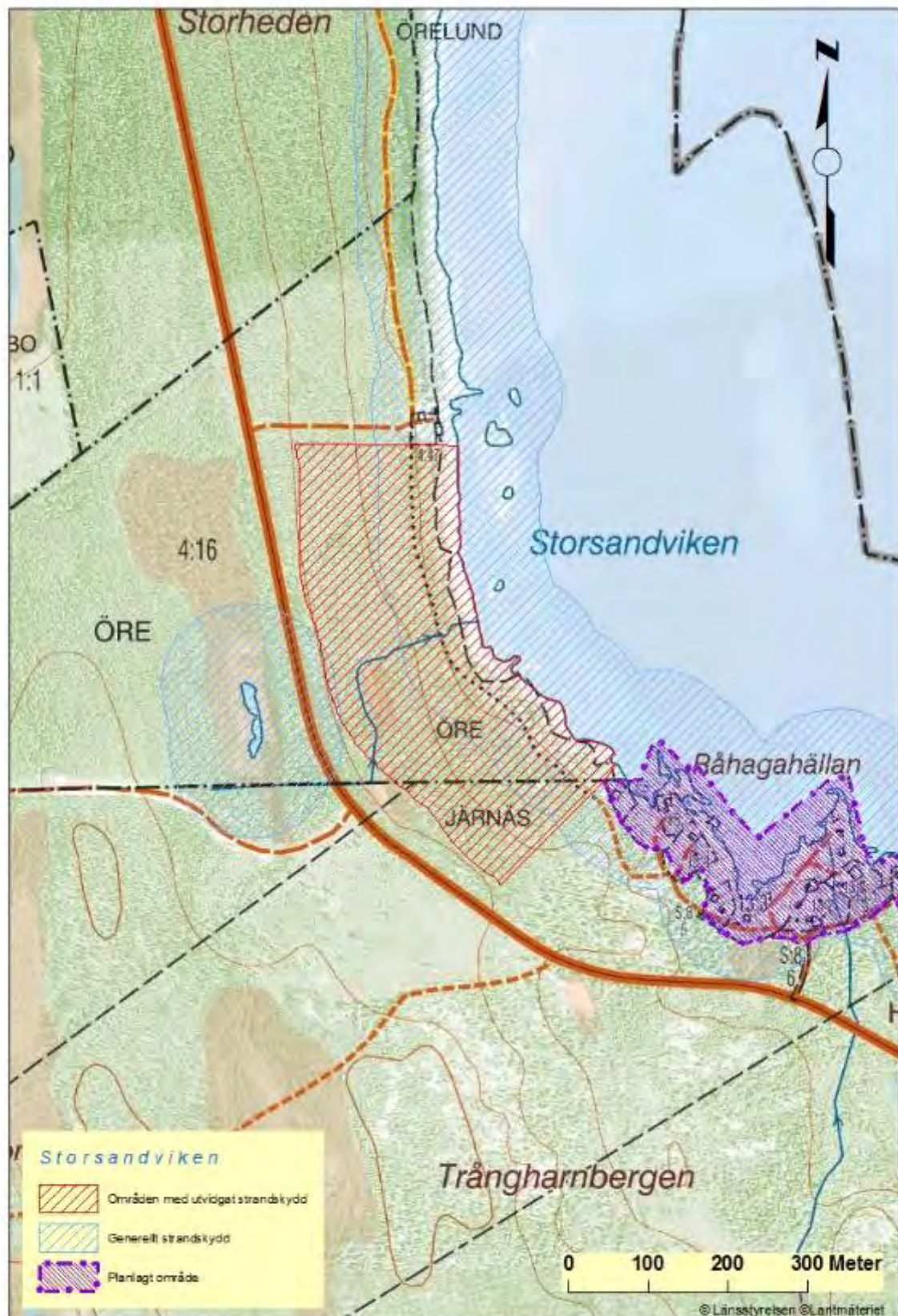
I området finns en bäckmynning och i närheten av den en sumpskog.

Kanadagäss på sandrevlarna. Foto Jens Backman

På fisketur. Foto. Jens Backman

3.9 Storängeskyrkan

Området är beläget drygt 4 km sydöst om Rönholm i Nordmalings kommun och omfattas av utvidgat strandskydd främst för att säkerställa ett långsiktigt bevarande av goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta ca 200 m på land. I områdets nordöstra del avgränsas det strandskyddade området av ett planlagt område (LMid 24-P1980-129). Strandskyddet är även utvidgat i vattnet till att omfatta ca 200 m.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är drygt 1 km långt och obebyggt, med betydelsefulla biologiska värden. På land finns strandängar och sumpskog och i vattnet viktigt lekområde för abborre. I det grunda vattnet lever också flera arter av kransalger.

Vattenområdet tillhör Gumpfjärden och enligt Länsstyrelsen inventering – Grunda vegetationsklädda havsvikar – bedöms stora delar av fjärden ha mycket höga naturvärden (klass 1, högsta naturvärdesklass).

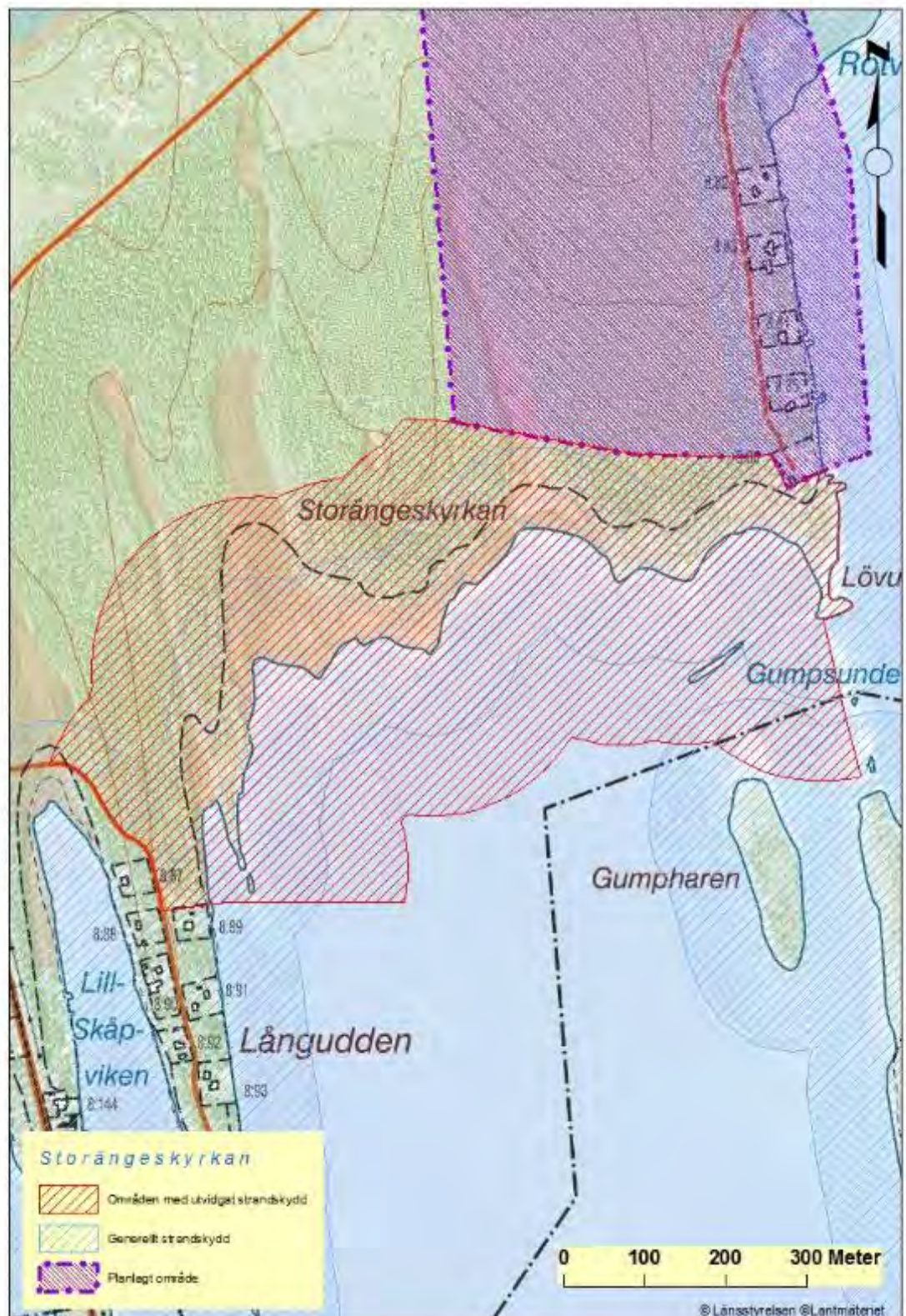
Beskrivning av området

Stränderna i området utgörs huvudsakligen av grus, sten och block. Innanför den egentliga stranden finns breda strandängar som sträcker sig långt bakåt upp i skogen för att sen övergå till mer våtmarks- och sumpskogsmiljöer.

Vattenområdet tillhör Gumpfjärden som är en stor skyddad fjärd som består av flera grunda vegetationsrika havsvikar. Fjärden bedöms vara mycket värdefull ur biologisk synvinkel, främst beroende på att vegetationstätheten i vissa delar är mycket hög. Vegetationen domineras av kransalgerna borststräfs och borstnate. Höstlånke, sylört och vitstjälksmöja har också påträffats. Dvärgsäv har här sin nordligaste förekomst. Vattenvegetationen och fjärdens avsnörda läge gör området till en bra miljö även för fisk och fågel. På de grunda bottenarna längs stranden lägger abborren sin rom.

Kransalger. Foto. Jens Backman

3.10 Storängesudden

Storängesudden finns ca 6 km öster om Rönholm i Nordmalings kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land. Gränsen för det utvidgade strandskyddet från havsstrandlinjen varierar. I områdets norra del omfattar strandskyddet ca 200 m på land. I områdets östra del utgör befintlig väg gränsen för strandskyddat område.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 3 km lång. Området är obebyggt. I områdets västra del finns strandängar och sumpskogar.

Området är välbesökt för friluftsliv, inte minst beroende på vackra strandmiljöer i form av sandstränder och klippor för bad och naturupplevelser. Längst ut på udden finns en fornlämning i form av en milstolpe.

Beskrivning av området

I västra delen av området utsträcker sig strandängar och sumpskog. Skogen närmast stranden är tydligt zonerad och innehåller rikligt med död ved.

Stränderna består växelvis av låga slipade hållar, små bergknallar och små vikar med sandstränder. Nära vägkorsningen vid Storänget finns en parkeringsplats och från den leder stigar ned till hållarna och den lilla badstranden, där det också finns en strandbod och en liten brygga. Från hållamarkernas höjdlägen finns utsiktsplatser mot både norr och öster. Längst ut på udden finns en fornlämning i form av en milstolpe.

Storängesuddens badplats. Foto. Jens Backman

3.11 Södra Nordmaling

Området är beläget söder om centralorten Nordmaling i Nordmalings kommun och omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land. Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta 200 m på land. Avgränsningen av området i väster följer gränsen för detaljplanlagt område.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 3 km lång och obebyggd, med höga naturvärden bland annat beroende på Levarbäckens mynningsområde med strandängar. Fågellivet och stigar i området gör det attraktivt för fågelskådning och annat friluftsliv. Vattenområdet utanför mynningsområdet, utgör lekrområden för sik och siklöja.

Beskrivning av området

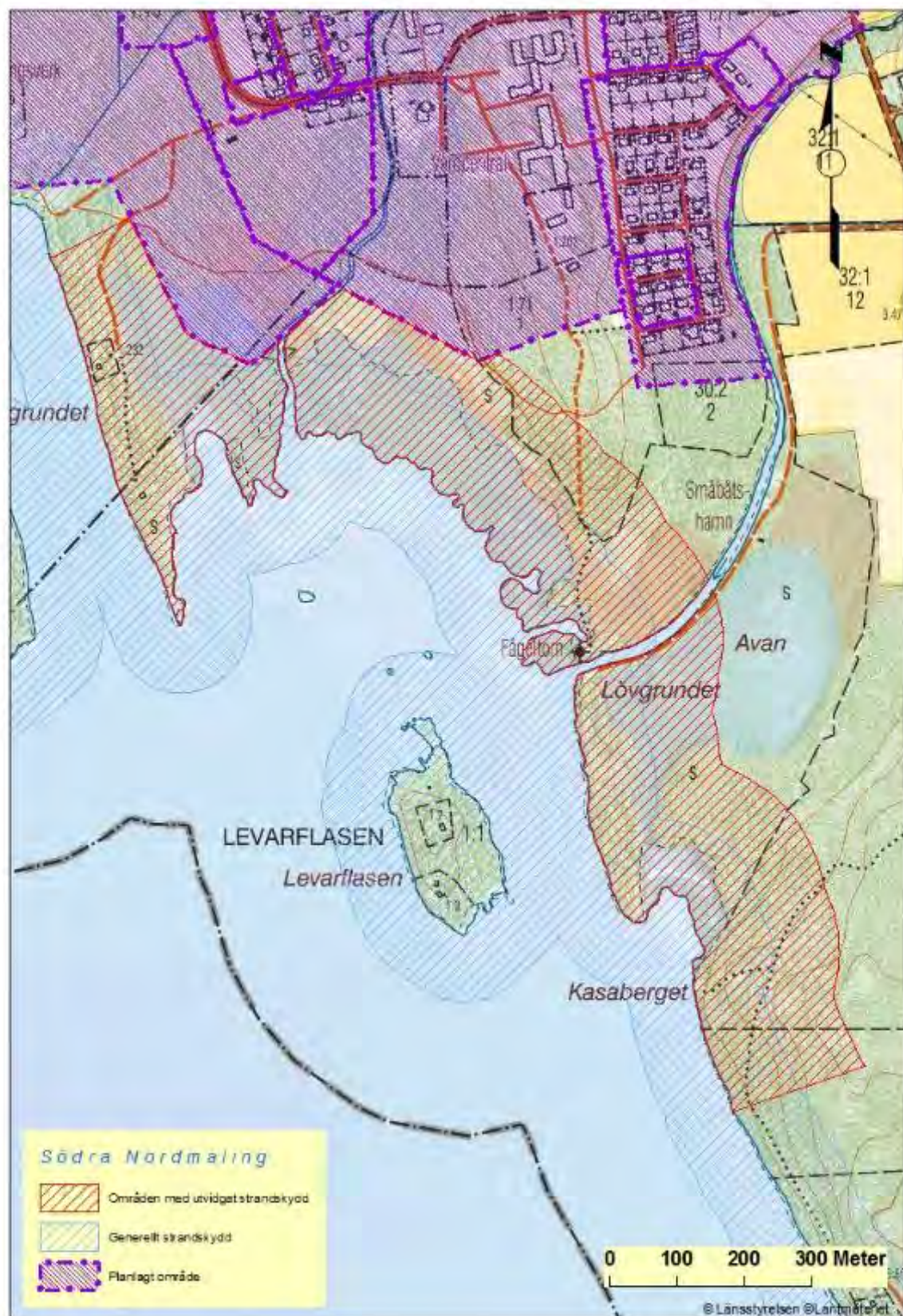
I områdets nordvästra del och österut till Levarbäckens södra strand utbreder sig strandängar – både öppna sådana och sådana som håller på att växa igen. Strandängarna här är också fågelrika. På bäckmynningens norra strand finns ett fågeltorn. I Bäckmynningen skapar tillförsel av finkorniga sediment och organiskt material från vattendraget ett habitat som är i ständig förändring; området hålls fuktigt och näringsrikt. De grunda vattenområdena erbjuder viktiga reproduktions-, uppväxt-, födosöks- och uppehållslokaler för många arter av fågel och fisk under hela året eftersom det här ofta finns vinteröppet vatten.

Området användes förr till betesmarker, men kom att växa igen och förbuskas när korna togs därifrån. År 2006 restaurerades betesängarna och har sedan dess använts av nötboskap. Arbetet har finansierats av kommunen och Länsstyrelsen med ett särskilt bidrag för lokala naturvårdsprojekt. Insatserna har gett ett mycket gott resultat och betesmarken är i dag helt öppen. Insatserna har också avsevärt ökat värdet för såväl rastande och häckande fåglar som för Nordmalingsbor och andra tillresande besökare. En skolskog med grillplats finns också i området.

Det grunda vattnet nära bäckmynningen har gott om småfisk och Levarbäcken har ett känt bestånd av havsöring. Längre söderut i området, söder om Levarbäckens strandängar och bäckmynning, blir strandområdet höglänt och utgörs delvis av hällmarker med gles hällmarkstallskog. Från bebyggelsen på Bockholmen leder en väl upptrampad stig norrut. Efter stranden finns flera platser som används vid spöfiske.

Sångsvan med unge. Foto: Jens Backman

Strandängar inom området Södra Nordmaling. Foto. Jens Backman

Informationstavla längs Puttes väg till Kärleksuddens strandängar. Foto Marita Alatalo

4. Områden med utvidgat strandskydd i Umeå kommun

Umeå kommuns kuststrandlinje är ca 460 km. 57 procent av strandområdet inom 100 m från denna bedöms vara påverkad av bebyggelse⁴.

På kartan nedan illustreras översiktligt vilka 10 strandområden på fastlandet och vilka 4 öar som har bedömts ha sådana friluftslivs- och naturvärden att de ska omfattas av ett utvidgat strandskydd. För mer information om respektive område se avsnitt 4.1 – 4.11.

Hur mycket det generella strandskyddet har utvidgats varierar mellan områdena och framgår av kartan över området som finns efter beskrivningen av området. Områdena finns också redovisade i GIS. Skikten kan laddas hem från Länsstyrelsens geodatakatalog.

Områden med utvidgat strandskydd längs Umeå kommuns kust.

⁴ SCB, Statistisk meddelande MI 50 SM1102 och MI 50 SM0202.

4.1 Bettnäsudden-Bettnässand

Bettnässand-Bettnäsudden finns knappt 1,5 km söder om Norrmjöle i Umeå kommun. I området är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta 200 m på land, för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet.

I områdets östligaste del utvidgas strandskyddet till gränsen för detaljplanelagt område.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är ca 1 km och utgörs dels av en välbesökt badplats, dels av en skogsbevuxen udde väster om badplatsen som ger området en ur friluftslivssynvinkel viktig inramning.

Beskrivning av området

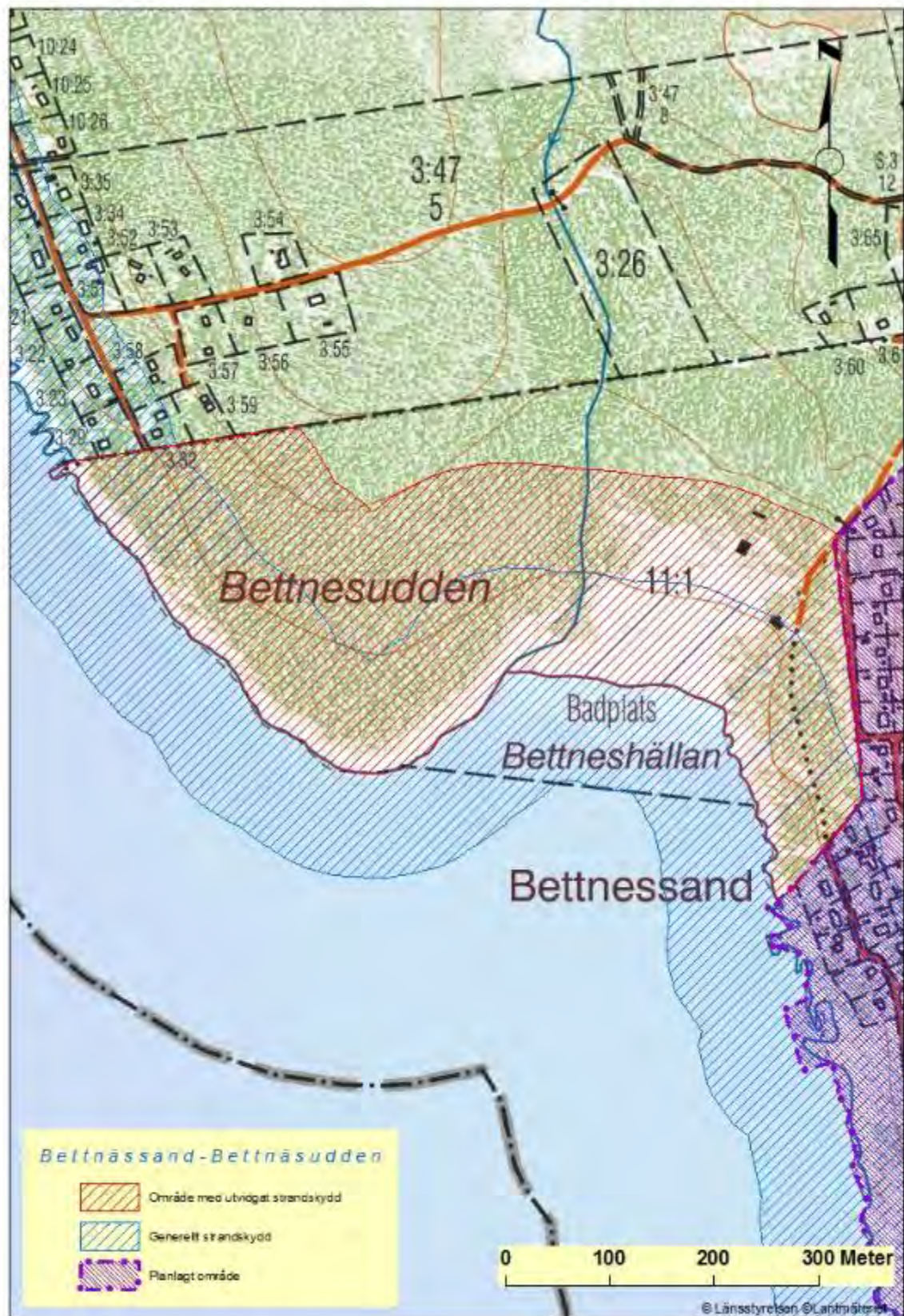
Bettnässand är en av Umeå kommuns viktigaste besöksmål. Badplatsen är långgrund och stranden utgörs av finkornig sand. Sanddynor sträcker sig långt upp på land. I dag finns i området bland annat en kiosk, sommaröppen servering, toaletter, omklädningsrum och beachvolleybollplan. En iordningställd och stor parkeringsplats finns i anslutning till området. Badplatsen omges av tätbebyggda fritidshusområden.

Strax öster om badplatsen finns klipphöllar som är populära när det är dags för matsäcken etc.

Bettnäsudden väster om badplatsen är klassad som nyckelbiotop av Umeå kommun på grund av den speciella barrskog som växer där. Uddar är generellt sett alltid attraktiva som besöksmål och i skogen på denna udde finns anlagda stigar med informationsskyltar.

Bettnässand besöks för friluftsliv även när badsäsongen är över. Foto. Jens Backman

4.2 Brännölandet

Brännölandet är beläget ca 2 km öster om Holmsund i Umeå kommun och omfattas av utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta ca 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 1 km. Området är beläget i ett tätbebyggt kustavsnitt. I området finns våtmarker och en glosjö med välutvecklad vattenvegetation. Strandängarna har betydelsefulla biologiska värden. Enligt genomförd våtmarksinventering har stora delar av området högt naturvärde (klass 2).

Enligt inventeringar (Brännölander obj.nr. 31) utförda av Umeå kommun finns två barrskogsområden klassade som nyckelbiotoper.

Området berörs av områdesbestämmelser 2480K-P03/81, *Brännölandet mm inom Holmsund, Umeå kommun*, antagen 2003-02-10.

Beskrivning av området

Området karaktäriseras av ett strandområde som till största delen består av grova block och klappersten. Området är i princip oexploaterat av bebyggelse, men på udden i områdets sydligaste del finns en fastighet som är bebyggd.

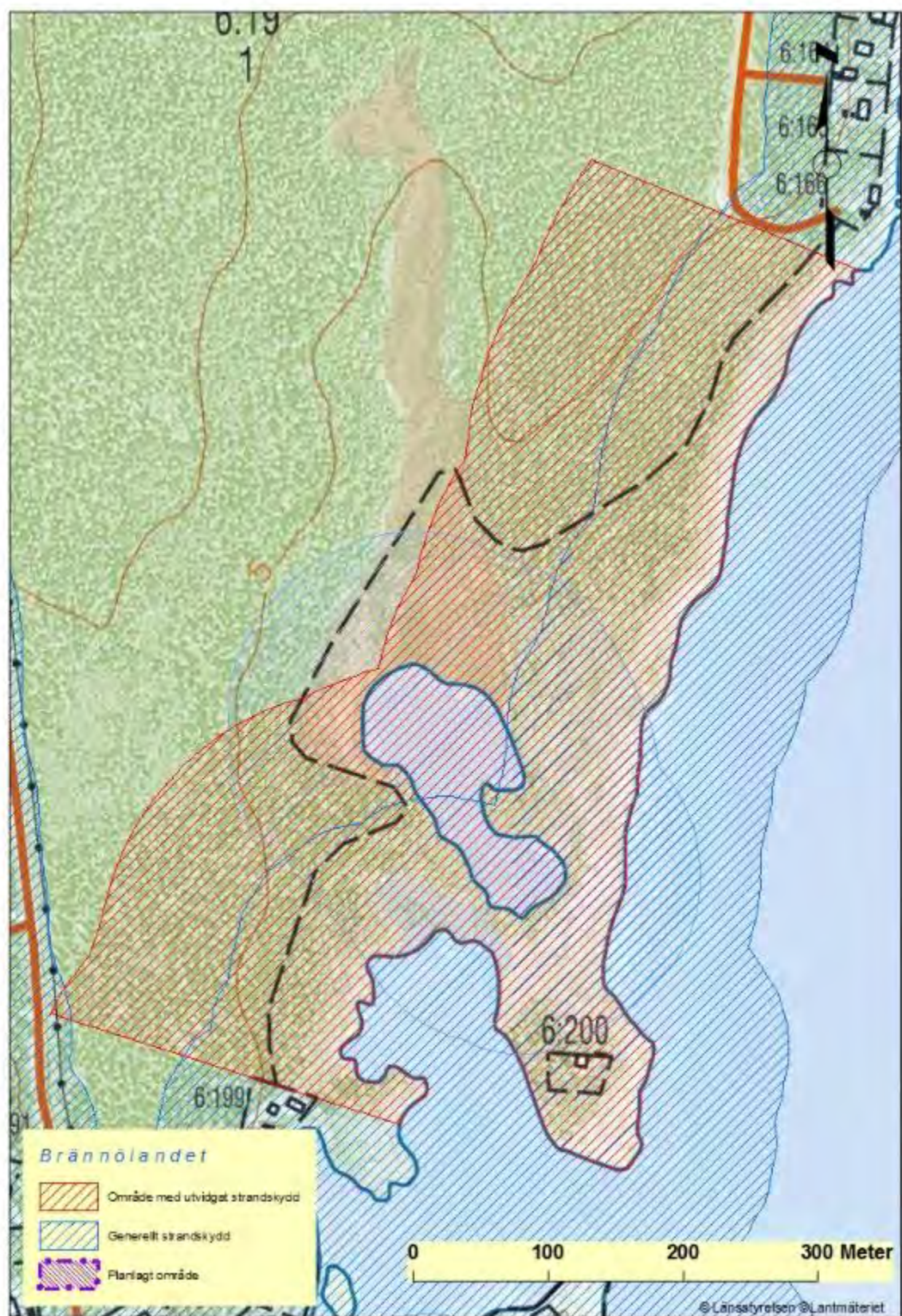
Innanför stranden växer en gles, men örtrik strandängsvegetation. Innanför denna frodas en granskog som har fått utvecklas relativt fritt. Skogbeståndet är uppblandat med björk av olika åldrar och har en naturskogsliknande karaktär.

I områdets södra del finns en långgrund vik – Lortögerhålet och norr om denna en glosjö med välutvecklad vattenvegetation som består av bland annat slinga (*Myriophyllum* sp), igelknopp (*Sparganium* sp), andmat (*Lemna* sp), hästsvansört och topplösa. Denna har tidigare varit en del av Lortögerhålet, men har avsnörts på grund av landhöjningen. Glosjön är en viktig häcknings- och rastlokal för fågel och området är fågelrikt. Enligt kommunens inventering från 1991 finns i området märken av den typ som den vittryggade hackspetten lämnar vid födosök. Sjön omges av stränder med kärrvegetation och i sjöns nordvästra del finns ett område med bladvass. Från denna sträcker sig en våtmark med högt naturvärde norrut.

Förutsättningarna i en grund vik som Lortögerhålet måste också nämnas. I en miljö som denna som till viss del är vegetationsklädd, skapas vanligtvis särskilt goda förhållanden för hög produktion av individ- och artrik fauna och flora.

Hästsvansört. Foto. Jens Backman

4.3 Butberget-Kedskär

Butberget-Kedskär är beläget nära 3 km öster om Lövölandet i Umeå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

I större delen av området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta 200 m på land. I områdets norra del utgör befintlig väg, gräns för strandskyddat område på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 1,5 km och obebyggt. I området finns betydelsefulla värden både för människors friluftsliv och för växter och djur. Tjärnen i området, Butdiket, och närliggande Butsundet erbjuder betydelsefulla miljöer för bevarande av biologisk mångfald. Hällmarksskogen med vandringsleder och fornlämningar ökar områdets värde för friluftsliv. Områdets värden ska ses i ett sammanhang med de naturvärden som finns i våtmarkerna kring Granholmsviken och glosjön Bolkarhamn väster om Granholmsviken och de friluftslivsvärden som finns på Lövölandet.

Enligt naturinventeringar (Kedskär-Butberget obj.nr. 33) utförda av Umeå kommun är områden runt Buttjärnen klassade som nyckelbiotoper. Området berörs av områdesbestämmelser 2480K-P03/47, *Del av revet Knivingen m.fl. inom Holmsund, Umeå kommun*, antagen 2002-12-11.

Beskrivning av området

Området Butberget-Kedskär är ett ca 1,5 km långt obebyggt strandområde, i ett annars tätbebyggt kustavsnitt. Omgivande bebyggelse är delvis permanentat. Strandområdet är exponerat av havet och stränderna är blockiga med inslag av partier med grus och sand.

Vandringleder kommer in i områdets södra del, från Lövölandet. Längs dessa går det att nå den lilla fritidsbåtshamnen vid Butsundet. Längs lederna nära de två långsmala sprickdalssjöarna nås Gammabåtlänningen och Brännön. Fornlämningarna på Butberget är tomtningar, stensättningar och ett värn. Flera fornlämningar finns även söder om nämnda sprickdalssjöar. Norr om området finns en välbesökt badplats med iordningställda grillplatser.

Buttjärnen inom området omges av en skog som i en inventering av Umeå kommun är klassad som nyckelbiotop.

Badplatsen på Kedskär. Foto: Jens Backman

4.4 Härestranden

Området Härestranden är beläget ca 7 km sydväst om Täfteå i Umeå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa både förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området norra del är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land. I områdets södra del utgörs gränsen för strandskyddat område av befintlig kraftledning. Det generella strandskyddet utvidgas även i vattenområdet utanför områdets norra del.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är ca 2,5 km långt och oexploaterat. Stora delar av området är av riksintresse för naturvården – Skeppsviksskärgården (NRO 24 083). I området finns sumpskogar och strandängar. Vattenområdet i områdets norra del ett viktigt lekområde för abborre.

Hela området har naturinventerats av Umeå kommun, Tavastögern-Skeppsviksskärgården (obj.nr. 6).

Beskrivning av område

Området är obebyggt. I områdets nordligaste del finns en sumpskog. Strändernas karaktär varierar längs hela sträckan. Längs vissa partier finns strandängar som till exempel vid Jon-Andersviken. Andra partier är mer exponerade som till exempel Jon-Anders-ögern och Lundbergsudden samt den udde som är belägen ca 500 m norr Lundbergsudden. Innanför Lundbergsudden finns också en liten glosjö med omkringliggande sumpskog och strandängar. Glosjön har tidigare tillhört havsviken, man blivit sjö på grund av landhöjningen.

Roskarl. Foto. Jens Backman

4.5 Kläppudden

Kläppudden ligger drygt 1 km sydost om Norrmjöle i Umeå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta merparten av udden.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Kläppudden är en vidsträckt nästan obebyggd udde – strandsträckan är omkring 1,5 km. Uddar utgör generellt sett ofta attraktiva besöksmål och dess närhet till kommunens mer välbesökta badplatser samt golfbana gör området intressant ur ett friluftslivsperspektiv. Sumpskogen inne på udden är viktig för bevarande av biologisk mångfald.

Enligt naturinventeringar utförda av Umeå kommun utgör nästan hela udden värdefull natur (obj.nr.26) och området kring Kläppsjön är klassad som nyckelbiotop, främst beroende på förekomsten av barrnatur-/blandsumpskog.

Områdets karaktär och naturvärden gör att Kläppudden föreslås bli kommunalt naturreservat i kommunens kustplan. Förekomst av tretåig hackspett har noterats.

Beskrivning av området

Kläppudden är nästan helt obebyggd, med undantag av en bebyggd fastighet längst ut på udden.

Väster om udden finns en av kommunens mest besökta havsbad – Norrmjöle havsbad. Norr om havsbadet finns Norrmjöle golfbana. Öster om udden finns ett mindre havsbad.

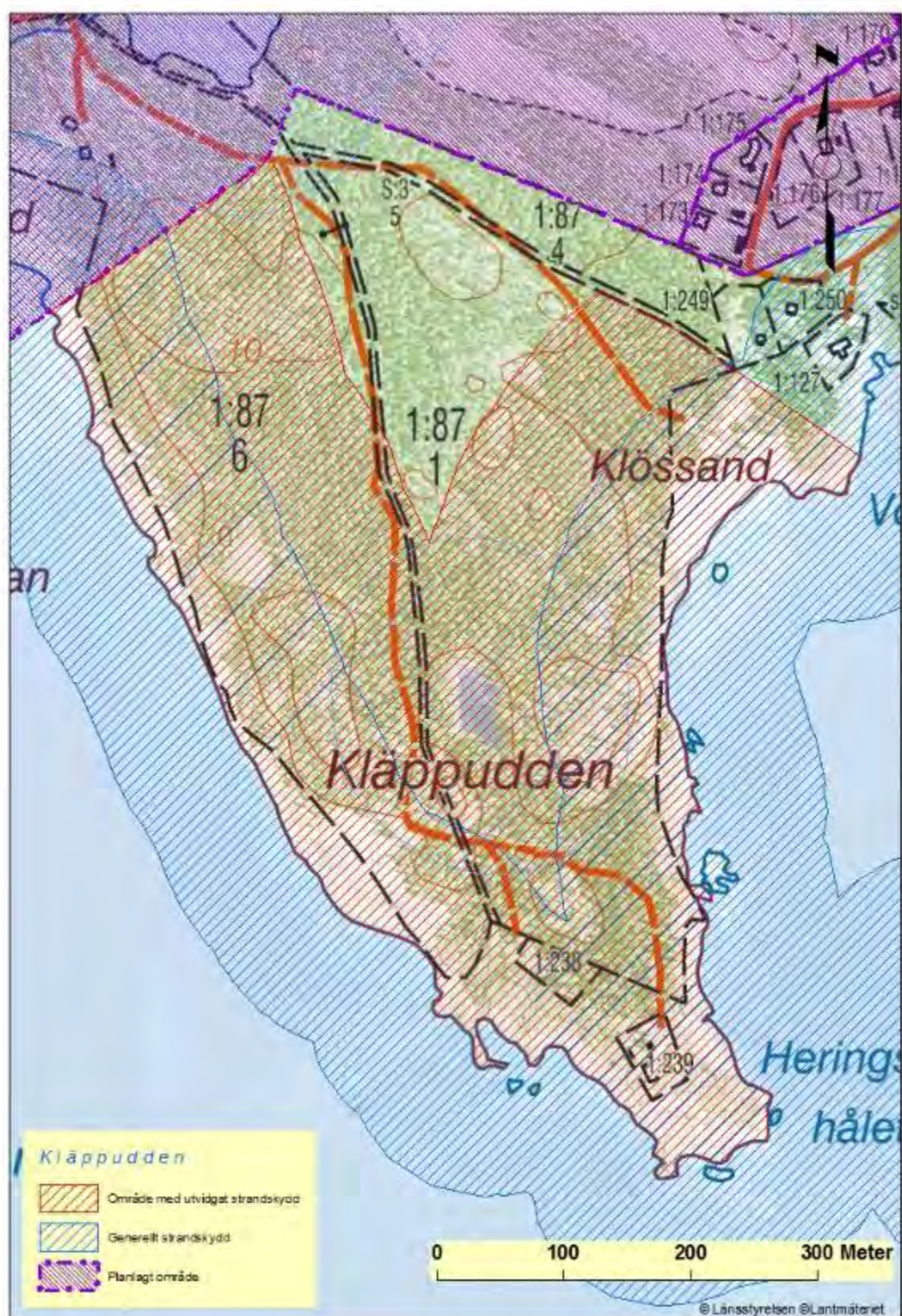
Stränderna runt udden består växelvis av block, hållar och här och var av sand och överallt ges möjlighet till fina utblickar över öppet hav. Innanför den egentliga stranden finns välutvecklade strandvallar och hållmarksskog. Strandvallarna eller klapperstensfälten visar här hur strandlinjen varierat över tid på grund av landhöjningen. Hållmarksskogen är karg och på vissa partier är den gammal. Generellt utgörs området av vandringsvänlig natur. Lavfloran i området är intressant. Olika lavararter finns både på de blockiga stränderna, i skogen och på klapperstensfälten och hållarna. Bland de mer ovanliga arterna kan nämnas till exempel praktorangelav och snölav.

Förekomst av tretåig hackspett har noterats
Foto. Jens Backman

Kläppuddens södra del.
Foto. Jens Backman

4.6 Ledsjär-Rovan-Diktesgrundet

Området är beläget på Täftelandet omkring 4 km söder om Skeppsvik i Umeå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

På Ledsjär är det generella strandskyddet utvidgat på land så att hela Ledsjärsudden och Öster-Sandsjär är strandskyddat. På övriga delar av skäret, utom på skärets nordligaste del, är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land. Det generella strandskyddet är också utvidgat i vattenområdet. På Ledsjärs västra sida så hela Røvsundet är strandskyddat. På Ledsjärs östra sida är strandskyddet utvidgat till att omfatta omkring 200 m, från havsstrandlinjen och ut i vattnet.

På Røvans östra sida är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta omkring 200 m på land. Strandskyddat område avgränsas i norr av bebyggda fastigheter och i söder av befintlig väg.

På Diktesgrundet är det generella strandskyddet utvidgat på land så att hela Hällan omfattas av strandskydd. På Hjærtat och Kvisseln är strandskyddet utvidgat på land till att omfatta omkring 200 m från havsstrandlinjen. Det generella strandskyddet är även utvidgat i vattenområdet till att omfatta omkring 200 m från havsstrandlinjen, från Sikgrundhällan på Diktesgrundets västra sida till Södra Brunkögern på Diktesgrundets östra sida.

Det generella strandskyddet utvidgas även i Sandsjärsslådan, så att hela slådan omfattas av strandskydd.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Ledsjär – Rován – Diktesgrundet omfattar långa sträckor oexploaterade strandmiljöer.

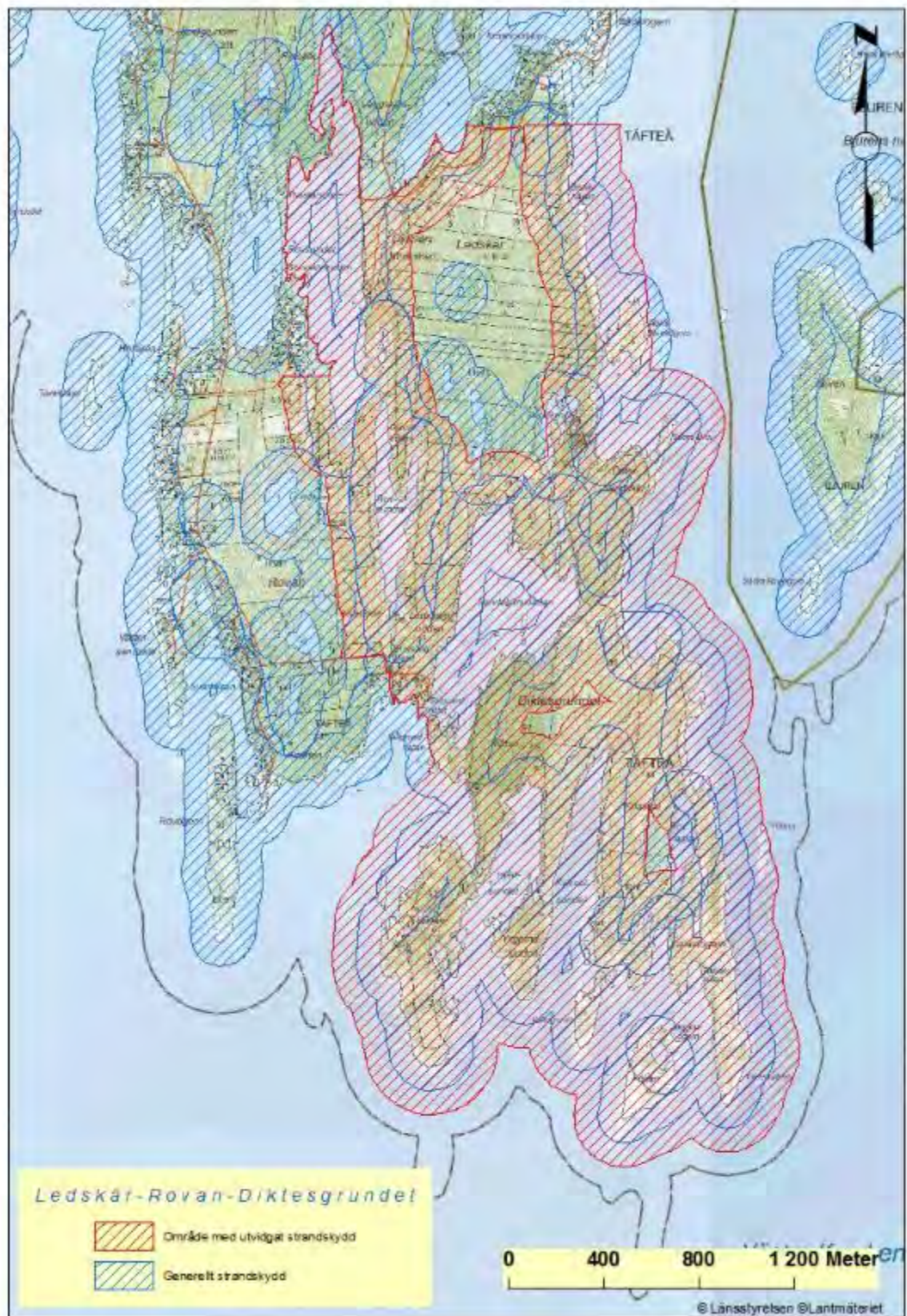
I området finns grunda vikar och sund, naturbarrskogar, strandskogar av stor betydelse för flora och fauna och för bevarande av biologisk mångfald. Utbudet av uddar, hedmarker och ostörda stränder erbjuder miljöer för friluftsliv och naturupplevelser. Området är känt och välbesökt av sport- och fritidsfiskare samt ornitologer. Stor delar av området är av riksintresse för naturvärden – Skeppsviksskärgården (NRO 24083). Inom området finns skogar som Skogsstyrelsen uppmärksammat, dels flera barrskogar med höga naturvärden, dels flera naturbarrskogar och strandskogar som klassats som nyckelbiotoper. Hela området har naturinventerats av Umeå kommun, Tavastögern-Skeppsviksskärgården (obj.nr. 6).

Enligt Länsstyrelsens inventering – Grunda vegetationsklädda havsvikar bedöms Sandsjärsslådan ha högsta naturvärdesklass – klass 1, Hjærtsundet klass 2. Delar av Røvsundet och Laxögern bedöms även ha höga naturvärden enligt samma inventering.

Laxögern och havet mot Bjuren utgör viktiga lekområden för sik. Sandsjärsslådan, Røvsundet och Laxögern är viktiga lekområden för abborre.

Inom området finns ett antal fornlämningar, främst gistgårdar.

Delar av området berörs av områdesbestämmelser 2480K-P01/164, *Delar av Täftehalvön inom Umeå kommun*, antagen 2001-06-08.

Beskrivning av området

Området tillhör Skeppsviksskärgården som i sin helhet kan betecknas som ett av Umeå kommuns finaste naturområden.

I området är långa strandsträckor helt oexploaterade både vad gäller vägar och bebyggelse. Stränderna består främst av sten, block och hållar. Innanför strandskogarna växer företrädesvis barrblandskog. Här och var finns våtmarker.

Ledskärs och Diktesgrundets östra sidor är helt exponerade för havet och där har stormar, vågor och is starkt präglat naturmiljön. Särskilt särpräglade är Diktesgrundets mest södra delar - Tavastögern och Tavastudden. Där är en mänsklig påverkan liten. I den urskogsartade landhöjningsskogen och på hedmarkerna finns höga biologiska värden bland annat en värdefull kryptogamflora. Stränderna karaktäriseras av karga vindpinade klapperstenshedar. Förekomsten av död ved är riklig. Trots den till synes karga miljön är stränderna förvånansvärt artrika.

Områdets många grunda vegetationsklädda havsvikar och sund som Røvsundet, Storskärsslådan och Hjärtasundet, hyser höga marina naturvärden dels ur ett biologiskt mångfaldsperspektiv, dels som häcknings- och uppväxtområden samt näringssökmiljö för fågel och fisk. Vattenvegetationen är artrik och i vissa delar växer kransalger och fröväxter tätt och bildar växtmattor. Här förekommer bland annat de för regionen ovanliga arterna havsnajas (*Najas marina*) och rödräse (*Chara tomentosa*).

Fiskförekomsten av främst öring, sik, harr och abborre runt grynnor och i vikarna, har gjort områdets uddar populära för fiske både under sommar och under vinter. Tavasten är särskilt känd bland sport- och fritidsfiskare och ornitologer besöker gärna Tavastudden för att titta på fågelsträck. Vindskydd av sten och flytved ute på udden vittnar om platsens betydelse för friluftslivet.

Fritidbebyggelsen som finns i områdets utkanter är av enklare karaktär. På några platser finns enklare småbåtshamnar.

Sandskärsslådan. Foto. Jens Backman

Provisoriskt vindskydd på Tavastudden. Foto. Jens Backman

Knölsvan och gäss. Foto. Jens Backman

4.7 Sanden-Gråbergsladnet

Sanden-Gråberglandet ligger direkt öster om Hörnefors tätort i Umeå kommun och omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom områdets västra del, Sanden, är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land. Inom områdets östra del, Gråberglandet, utgör befintlig kraftledning gränsen för strandskyddat område. Det generella strandskyddet är även utvidgat i vattenområdet till att omfatta ca 200 m.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 1,5 km. Området är obebyggt och rymmer betydelsefulla värden för friluftsliv, flora och fauna. Här finns en badplats och strövvänlig skog. Den sumpskog som finns i området är en viktig miljö för bevarande av biologisk mångfald. Område har även naturinventerats av Umeå kommun (obj.nr.12). Vattenområdet är enligt Fiskeriverket en viktig lekplats för sik.

Beskrivning av området

Strandområdet är delat i två miljöer – Sanden och Gråberglandet. Markanvändningen mellan miljöerna regleras genom en stadsplan. Planen som fastställdes 1981 är främst upprättad för att reglera mark för park (natur) och fritidsändamål. Inom området finns en badplats. Strandmiljön tillsammans med det planlagda området utgör ett ca 1,5 km långt obebyggt friluftsområde.

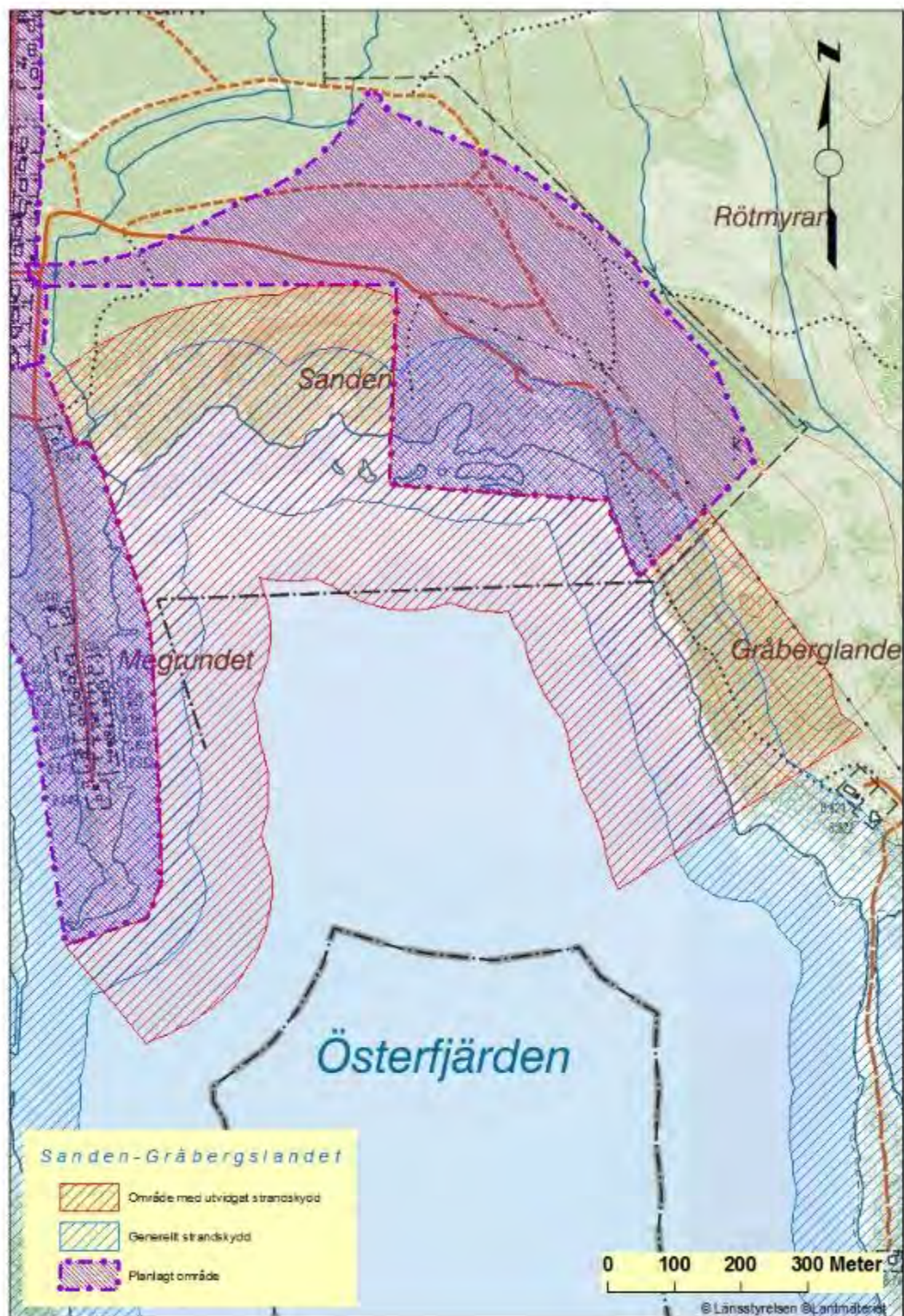
I delområde Sanden finns innanför den öppna stranden en av Skogsstyrelsen klassad lövsumpskog med tydliga strandvallar. Strandvallarna i denna del, som sträcker sig åtminstone omkring 400 m upp på land, visar tydligt hur landhöjningen har förflyttat strandlinjen.

I delområde Gråberglandet finns strövvänlig hållmarksskog. Hållmarksskogen utgörs av klippor eller hållar med partier av stenblock som skapat en karg miljö där vegetationen mest består av tall. Stranden består mest av igenvuxna grus- och sandstrandspartier – ordinär klapperstensstrand. I delområdets norra del finns en sandstrand som ansluter till den badplats som finns inom det planlagda området.

Vattenområdet är grunt med sandrevlar eller sanddynor, beroende på att sand skapat små ”öar”. Dessa förändras över tid på grund av vågornas rörelser. Vattenområdet är viktigt lekområden för sik.

Vejde. Foto. Jens Backman

4.8 Sörfjärden

Området är beläget ca 1,5 km sydöst om Osnäs i Umeå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd främst för att långsiktigt säkerställa goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området utvidgas det generella strandskyddet från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land. Det generella strandskyddet utvidgas även i vattenområdet så att hela västra Sörfjärden omfattas av strandskydd.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är nästan 2 km. Området är i princip obebyggt och har betydelsefulla biologiska värden. Området gränsar i söder till naturreservatet Osnäs.

Värdena har sitt ursprung och gynnas av områdets karaktär av lagun. Viken omges av havssträndängar och våtmarker. Enligt Länsstyrelsens inventering – Grunda vegetationsklädda havsvikar bedöms Sörfjärden ha mycket höga naturvärden, högsta naturvärdesklass – klass 1. Området är av riksintresse för naturvärden – Skeppsviksskärgården (NRO 24083).

Hela området har naturinventerats av Umeå kommun, Tavastögern-Skeppsviksskärgården (obj.nr. 6). Enligt Naturvårdsverkets våtmarksinventering (VMI) utgör stora delar av området våtmark med högt naturvärde. Vattenområdet har höga marina naturvärden. Enligt Fiskeriverkets kartläggning av reproduktionsområden för fisk utgör Sörfjärden viktigt lekområde för sik. Inom området finns enstaka fornlämningar, i form av en husgrund.

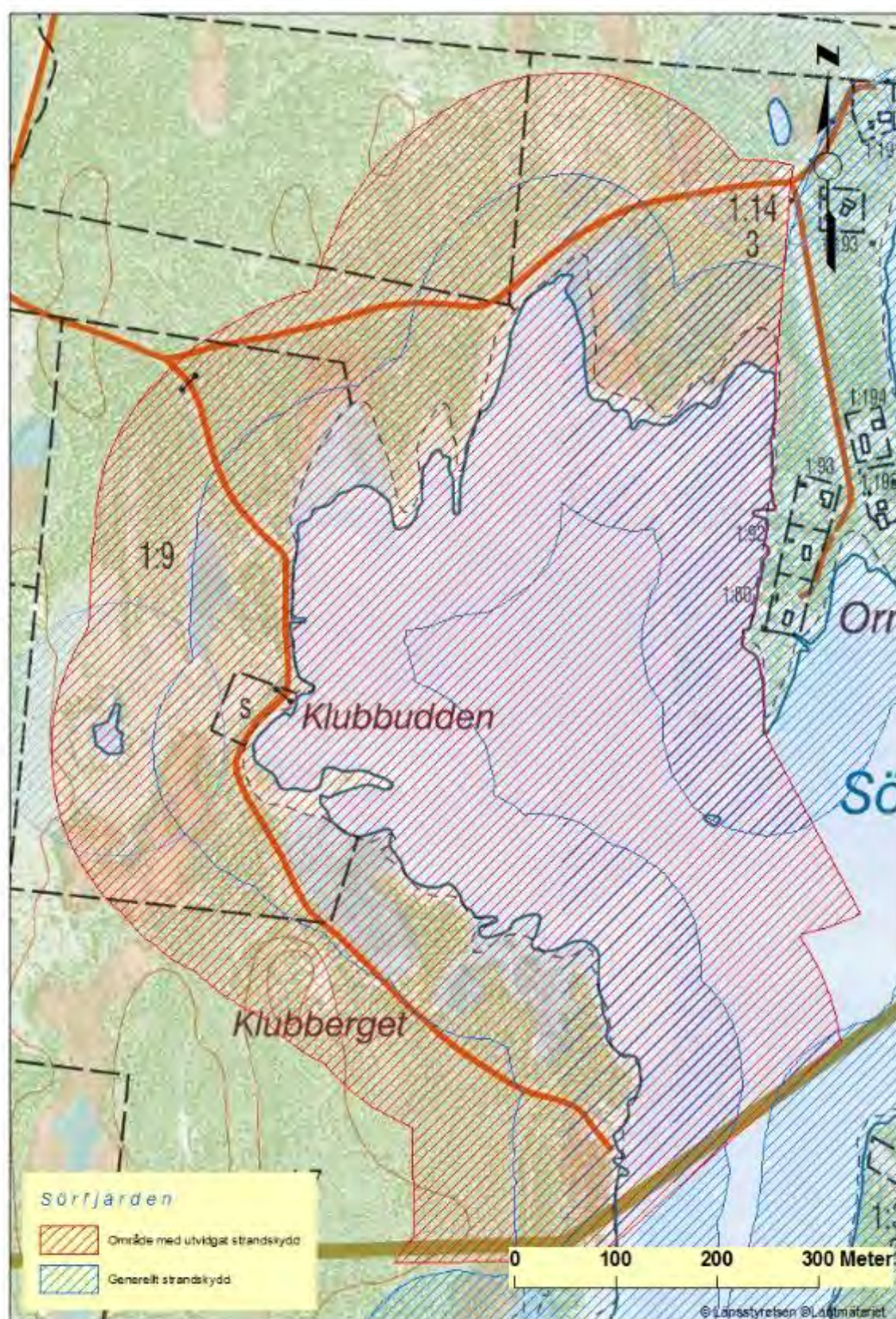
Beskrivning av området

Området Sörfjärden är helt obebyggt med undantag från en bosättning i områdets allra sydligaste del. Där det också finns en naturhamn. Genom området går en väg som öppnar upp området. Viken omges delvis av strandängar med yttre fält av blåsäv. Strandzonen består i övrigt av sten och block och strandskogen med våtmarker består mest av al med inslag av björk.

Vattenområdet har karaktär av lagun. Fjärdens marina flora är artrik, med en dominans av brackvattenarter. Här finns den värdefulla kransalgen rödsträse (*Chara tomentosa*). Rödsträse är relativt ovanlig i Västerbotten och Sörfjärdens förekomst är dessutom det nordligaste dokumenterade fyndet i Sverige. I övrigt täcker täta vegetationsmattor av kransalgen borststräse (*Chara aspera*) vissa delar – främst de strandnära och grundare delarna av fjärden. Kring klubbudden finns också hög förekomst av knoppslina. Kransalgsängar anses särskilt värdefulla eftersom de erbjuder föda och skydd åt både bottenfauna och småfisk under stor del av året. Vattenområdet nyttjas därför bland annat av sik och är klassat som viktigt reproduktionsområde för denna fiskart. Kärleväxterna borstnate (*Potamogeton pectinatus*) och ålnate (*Potamogeton perfoliatus*) dominerar vegetationen i de mer centrala och djupare delarna av fjärden. Vid klubbudden finns en registrerad fornlämning i form av en husgrund.

Vigg- och bergandshonor med ungar. Fisk- och skrattnås håller koll. Foto. Jens Backman

4.9 Truthälludden

Truthälludden är belägen drygt 3 km sydost om Ivarsboda i Umeå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

I områdets norra och centrala del är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen mot befintlig väg. I områdets sydligaste del är strandskyddet utvidgat till att omfatta 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området karaktäriseras av en udde med en strandsträcka på omkring 1 km. Området är obebyggt, i ett för övrigt tätbebyggt område. Uddar är generellt sett alltid attraktiva som besöksmål och Truthälludden ger fina utblickar över havet. Innanförliggande våtmarker är viktiga miljöer för biologisk mångfald.

Enligt Fiskeriverkets kartläggning av reproduktionsområden för fisk utgör Norrfjärden viktigt lekområde för sik.

Beskrivning av området

Området är helt obebyggt, men lättillgängligt från Ivarsboda genom den väg som leder till omkringliggande fritidshusområden.

Stränderna är exponerade av havets krafter och består mest av lågsluttande klippor, block och sten. Från stränderna ges fina utblickar över Norrfjärden och det öppna havet mot Holmön.

I området finns flera mycket vackra våtmarker och klippryggar. Vegetationen karaktäriseras av landhöjningsskog. Skogen består mest av gråal närmast vattnet och frodig granskog bakom. Marken där landhöjningsskog växer är ofta bördig tack vare gråalens kvävefixerande förmåga. Längs stränder finns död ved som utgör viktiga livsmiljöer för många insekter, en av anledningarna till att området är fågelrikt.

I områdets sydöstligaste del finns en liten glosjö med omkringliggande våtmark. Sjön har tidigare varit i förbindelse med havet, men är i dag avsnörd på grund av landhöjningen. Längre in på land finns en liten tjärn som även den omges av våtmark.

Tjärnen på uddens sydligaste del. Vattenspegeln täcks av vattenklöver och vita näckrosor. Foto. Jens Backman

4.10 Ängerån

Området Ängerån är beläget omkring 1,5 km norr om Norrbyn i Umeå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land. I områdets östra del utgör befintlig väg gränsen för strandskyddat område. Det generella strandskyddet är även utvidgat i vattenområdet så att hela viken öster om Getholmen får strandskydd.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området karaktäriseras av ett mynningsområde/estuarie med viktiga ekologiska funktioner för bevarande av biologiska värden. Här finns sumpskog och strandängar och i den uppgrundade viken finns små flacka deltaöar. Området utgör redan i dag en välbesökt fågellokal och vattenområdet är viktigt lekområde för sik. Miljön ger naturupplevelser och är av förklarliga skäl attraktiv för fiskare, men främst för fågelskådare.

Enligt Fiskeriverkets kartläggning av reproduktionsområden för fisk utgör vattenområdet utanför Ängeråns utlopp, ett viktigt lekområde för sik. I Ängerån vandrar rikligt av gädda, abborre, id och andra mörtfiskar upp för att leka.

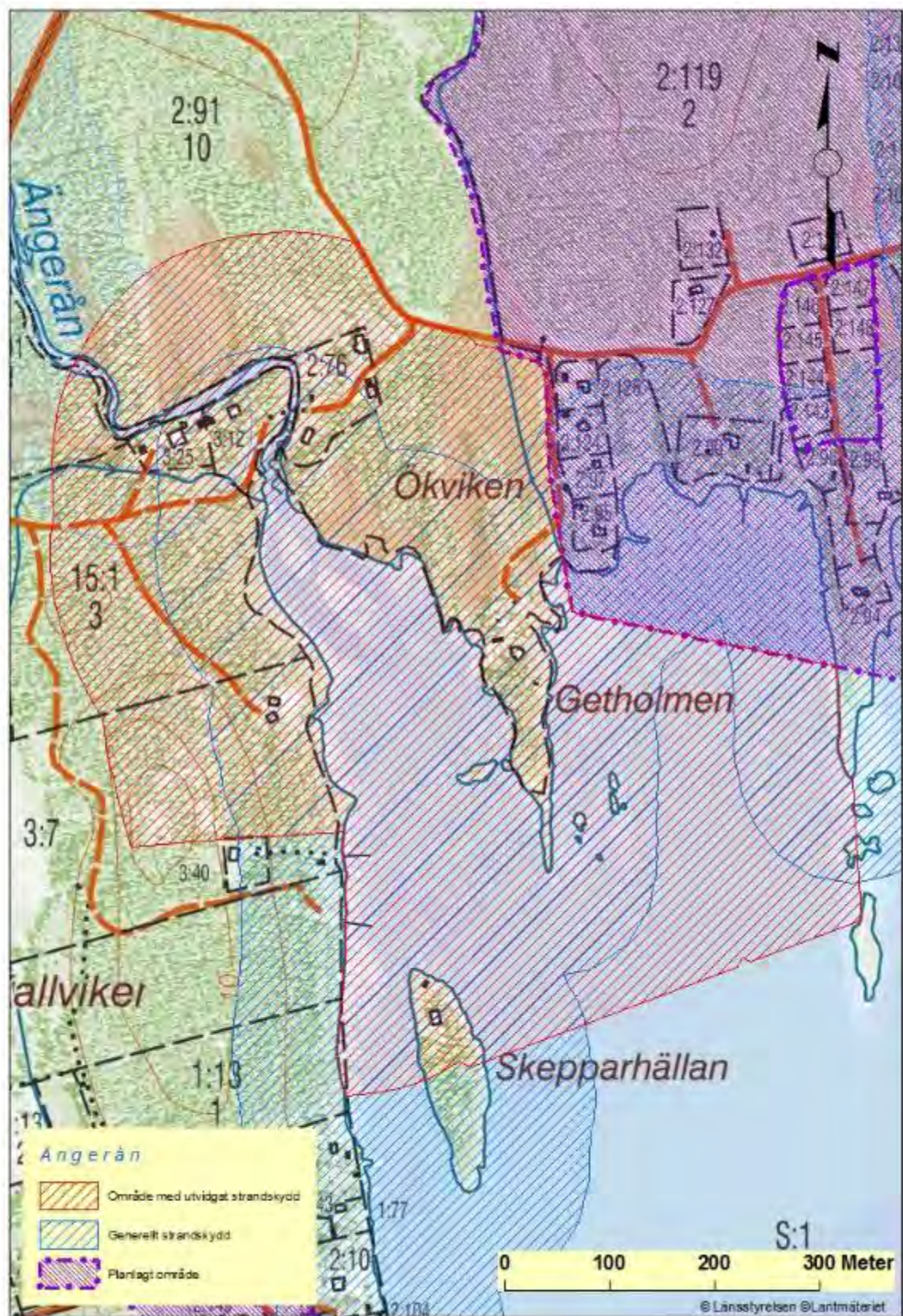
Stora delar av området är av Skogsstyrelsen klassat som lövsumpskog. Enligt Naturvårdsverkets våtmarksinventering (VMI) utgörs nästan hela området av våtmark med högt naturvärde. Stora delar av detta område har även naturinventerats av Umeå kommun och områdets mest nordöstra del utgör en värdefull lövskog enligt samma inventering (obj.nr.102).

Beskrivning av områdets värden

I Ängeråns utlopp finns ett antal hus med permanentboende. Trots detta karaktäriseras området av relativ orördhet. Omkring mynningsområde finns strandängar och utanför mynningen är viken uppgrundad som en följd av landhöjningen och på flera ställen finns små deltaöar. Viken nyttjas till lekområde av sik. På båda sidor om Ängerån och öst om ån sträcker sig en lövsumpskog. Området är generellt sett lättillgängligt och strövvänligt. Förekomsten av fisk och fågel i området ger förutsättningar för naturupplevelser.

Ängeråns utlopp i havet. Foto. Marita Alatalo

4.11 Öarna Torrmulen, Tarv, Hästskäret och Bredögern

Öarna Torrmulen, Tarv, Hästskäret och Bredögern är belägna inom Umeå kommuns skärgård. Öarna omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till öarna och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

På Torrmulen, Hästskäret och Bredögern utvidgas strandskyddet på land till att omfatta öarnas hela yta. På Tarv utvidgas det generella strandskyddet på öns södra del till att omfatta omkring 200 m.

Varför är öarna intressanta ur ett strandskyddsperspektiv?

Öar är generellt sett – och obebyggda öar i synnerhet – mycket attraktiva som besöksmål. Det finns i dag få obebyggda öar i länets skärgård. Då nämnda öar är oexploaterade eller har en mycket låg exploateringsgrad med betydelsefulla kulturvärden, höga värden för friluftsliv och goda livsmiljöer för flora och fauna är det viktigt att de långsiktigt bevaras.

Hästskäret och Bredögern ingår i riksintresse för naturvärden - Skeppsviksskärgården (NRO 24 084). Öarna har naturinventerats av Umeå kommun: Torrmulen är en del av Norrbyskärgården (obj.nr.9), Hästskäret och Bredögern är en del av Ytterbodaskärgården (obj.nr.6). Tarv (obj. nr.18) bedöms också ha stora naturvärden enligt naturinventeringen. Skogsstyrelsen har också klassade delar av skogen som nyckelbiotoper – Barrnaturskog och landhöjningsskogar.

På Tarv finns fornlämningar i form av fiskelägen, gistgårdar, tomtningar, labyrinter och kompassrosor.

Beskrivning av öarna

Ön Torrmulen är belägen omkring 3 km nordost om Norrbyskärr. Ön som är obebyggd tillhör Norrbyskärrskärgården. Den är helt exponerad av havet och dess värde för friluftslivet ska ses i ett sammanhang tillsammans med hela Norrbyskärrskärgården som sammataget bedöms vara estetiskt mycket tilltalande. Stränderna består till stor del av klippor. Öns vegetation och klipp hållar utgör också attraktiva lokaler för fågel.

Ön Tarv är belägen vid inloppet till Västerfjärden sydväst om Obbola. På ön finns småskalig fritidsbebyggelse. Denna är koncentrerad till öns norra del. I övrigt är ön obebyggd. Ön erbjuder en mycket varierad naturmiljö bestående av klippstränder, små sandstränder, öppna hedar och skog samt kulturlämningar som till exempel fiskelägen, gistgårdar, kompassrosor och tomtningar. Stränderna runt ön byggs på flera platser upp av mäktiga hållar. På öns västra sida finns nyckelbiotoper i form av barnnaturskog som bland annat har rikligt med död ved samt landhöjningsskogar med rikligt förekommande hänglav. Miljöerna utgör viktiga habitat för en mängd arter och ön har kommit att bli en viktig sträckfågellokal.

Ön Hästskäret är belägen drygt 1 km sydöst om Skeppsvik och Bredögern drygt 1 km öst om Skeppsvik. Öarna tillhör Skeppsviksskärgården i vilken just Ytterbodafjärdens öar utgör kanske Sveriges mest utpräglade drumlinskärgård med extremt långsträckta öar och uddar. Hästskäret är helt obebyggt medan det på Bredögerns nordligaste del finns några fritidshus. Stränderna består mest av block och vegetationen av lövrik blandskog. Öarna är fågelrika. På Hästskäret finns en mindre sjö och en våtmark, biotoper som ytterligare bidrar till fågellivet på ön.

Klippstrand på Torrmulen. På infälld bild finns en större strandpipare. Foton. Jens Backman

Kärrhök. Foto. Jens Backman

5. Områden med utvidgat strandskydd i Robertsfors kommun

Robertsfors kommuns kuststrandlinje är ca 155 km. 53 procent av strandområdet inom 100 m från denna bedöms vara påverkad av bebyggelse⁵. På kartan nedan illustreras översiktligt vilka 11 strandområden på fastlandet och vilka 4 öar som har bedömts ha sådana friluftslivs- och naturvärden att de ska omfattas av ett utvidgat strandskydd. För mer information om respektive område se avsnitt 5.1 – 5.12. Hur mycket det generella strandskyddet har utvidgats varierar mellan områden och framgår av kartan över området som finns efter beskrivningen av området. Områden finns också redovisade i GIS. Skikten kan laddas hem från Länsstyrelsens geodatakatalog.

Områden med utvidgat strandskydd längs Robertsfors kommuns kust.

⁵ SCB, Statistisk meddelande MI 50 SM1102 och MI 50 SM0202.

5.1 Avakammen-Utterhålet

Området är beläget sydöst om Sikeå och strax norr om Rickleåns utlopp, i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 3 km och i princip obebyggt. Området har betydelsefulla värden både för friluftsliv och för flora och fauna. Områdets norra del karaktäriseras av klippständer som möjliggör fina utblickar över öppet hav. Områdets värden för friluftslivet ska betraktas tillsammans med den badplats som ligger strax utanför området i norr invid Utterhålet. I områdets södra del finns den grunda havsviken Fagerviken med strandängar.

Områdets sydligaste del ingår i riksintresse för naturvården (NRO24082) - Rickleå-Ratankusten.

Beskrivning av området

Området utgör en sammanhängande, i princip obebyggd kuststräcka på drygt 3 km. Områdets enda bosättning finns på Avakammens norra del.

Vid områdets avgränsning i norr finns viken Utterhålet med en fin sandstrand med välbildade strandvallar. Sandstranden används som badplats främst av de som har tillgång till fritidshus i området. I anslutning till denna finns en mindre dansbana, i form av ett trädäck utan räcken. Nordöst om badplatsen finns ett par fritidshus med utanförliggande stenpir. Området är lättillgängligt på grund av strövstigar på udden.

Från Utterhålet söderut, mot Svinskataudden sträcker sig klipphöllar med många hållkar. Klippstränder är relativt ovanliga miljöer längs länets kust. På den innanförliggande skogsmarken finns områden av naturskogskaraktär och hållmarkstallskog.

Svinskataberget är att betrakta som en utsiktsplats. Dess klippor mot havet utgör en mycket formskön och attraktiv kuststräcka med betydande potential för friluftsliv, från vilket man har fin utsikt. Strandområdet vid Svinskataberget utgörs av klippor med höga, vackert isslipade gnejshällar. Här finns rikligt med hållkar och här och var förekommer också djupa sprickbildningar och stora, lösgjorda klippblock. Hållkaren högre upp på klipporna kantas av ängsull, rundsilesår och mossor. I hållkaren lever skraddare och andra insekter.

Strandsträckan söder om Svinskataudden består av blockrik morän.

Fagerviken är en grund havsvik som över tid kommer att bli en flada på grund av landhöjningen. Betydande sedimentmängder har avsatts mellan blocken och gett upphov till örtrika strandängar som sträcker sig upp på land in runt en tidigare avsnörd vik. Fagerviksudden har på norra sidan en bred albård med två små gölar. Söder om Fagerviksudden ligger en naturskön, mindre vik med en väglös fritidsfastighet, med ett flertal byggnader. Områdets enda bebyggelse. Här finns också en liten båk, som tidigare användes som sjömärke.

Avakammen har omväxlande block- och stenstränder och klippor. Här finns också vidsträckt hållmark med ostörd hållmarkstallskog och små vackra hållkar som kantas av miniatyrkärr som sträcker sig upp mot strandängarna i Fagerviken. Området är förhållandevis opåverkat av skogsbruket med flera större impedimentområden.

Större rovfågelbo i området indikerar att området är relativt ostört.

5.2 Borgarskäret-Tjyvviken

Området är beläget rakt öster om Bygdeå i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är nära 3 km lång och obebyggd, med betydelsefulla värden både för friluftsliv och för biologisk mångfald. Här finns bäckmynningar med strandängar, sandstränder och uddar med utsikt.

Området ingår i riksintresse för naturvården (NRO24082) - Rickleå-Ratankusten.

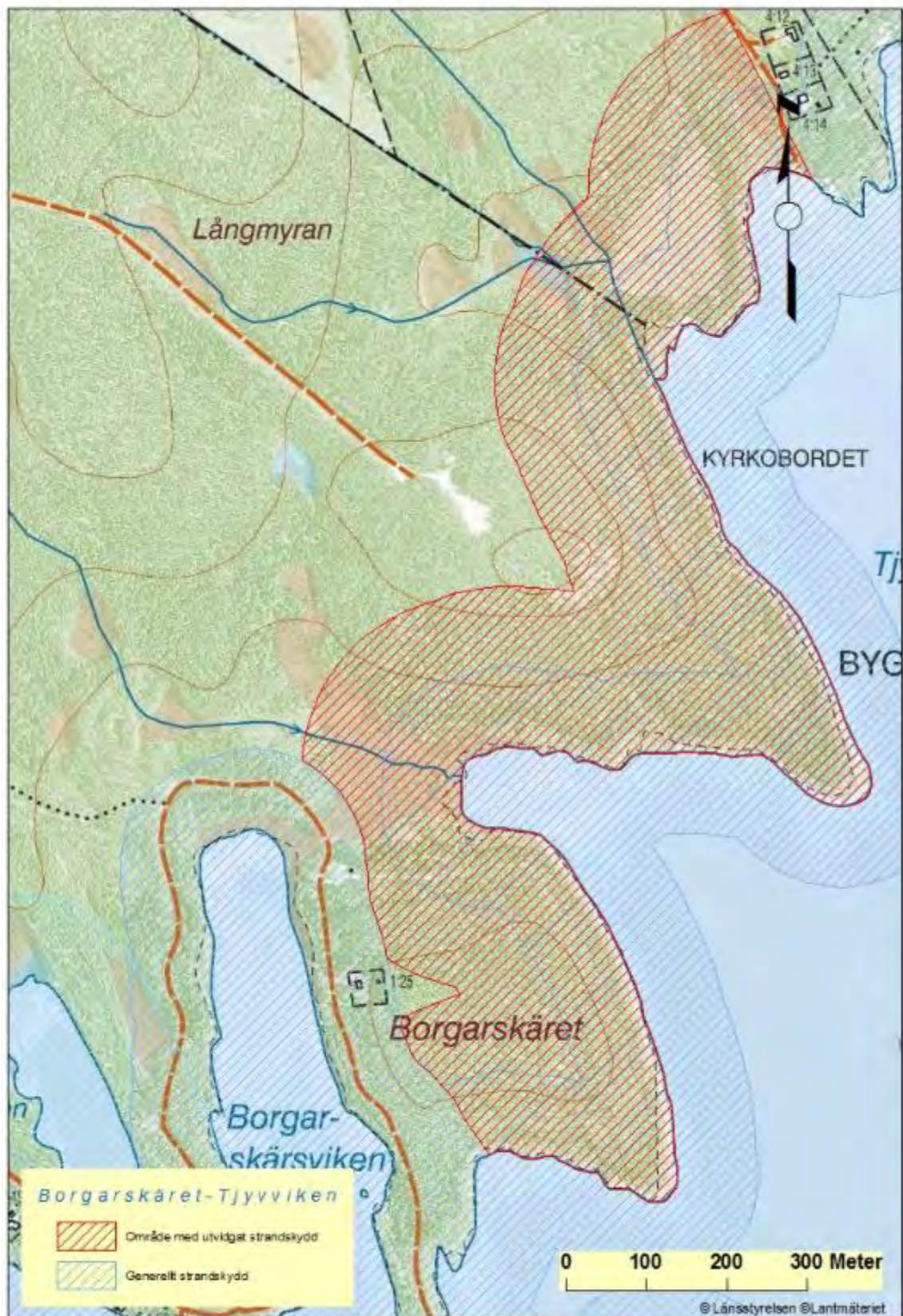
Beskrivning av område

De oexploaterade stränderna på Borgarskärets södra och östra sidor bildar tillsammans med de obebyggda ständerna längs med Tjyvviken en nära 3 km lång obebyggd kuststräcka. Sträckan domineras av produktionsskog och av block- och stenstränder med inslag av mindre sandstränder och strandängar.

I viken norr om Borgarskäret finns ett grundområde med en sandstrand och några mindre sanddyner, som i huvudsak är överväxta med gräs och örter. Vikens innersta del kantas av en senvuxen strandäng som växt ihop med den innersta strandängen längst in i Borgaskärsviken. Här mynnar en mindre bäck ut, som avvattnar ovanförliggande, lövsumpskogar.

Tjyvvikens västra strand. Foto. Jens Backman

5.3 Gumbodaholmen

Området Gumbodaholmen utgörs av Gumbodafjärdens innersta del och Hertsångersälvens mynningsområde. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta omkring 200 m på land. I området av Hertsångersälvens utlopp utgör befintlig kraftledning gränsen för strandskyddat område på land (Hertsångersälven och Klöviken har generellt strandskydd). Området avgränsas delvis av väg i sydost. I vattenområdet – Gumbodafjärdens inre del – är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta omkring 200 m från Gumbodahamns fiske-/gästhamn till och med Bergsviken.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 1,5 km. Området är obebyggt och har betydelsefulla biologiska värden både på land och i vattnet. Områdets östliga del är av riksintresse för naturvärden (NRO 24080) - Lövångerakusten. På Gumbodaholmen finns en av Skogsstyrelsen klassad nyckelbiotop – Barrnaturskog. Öster om Hertsångersälven finns ett fornlämningsområde.

Enligt Länsstyrelsens inventering av reproduktionsområden för fisk utgör Klövviken ett viktigt lekområde för gädda och enligt en av Fiskeriverket utförd kartläggning nyttjas den även av sik för lek.

Beskrivning av området

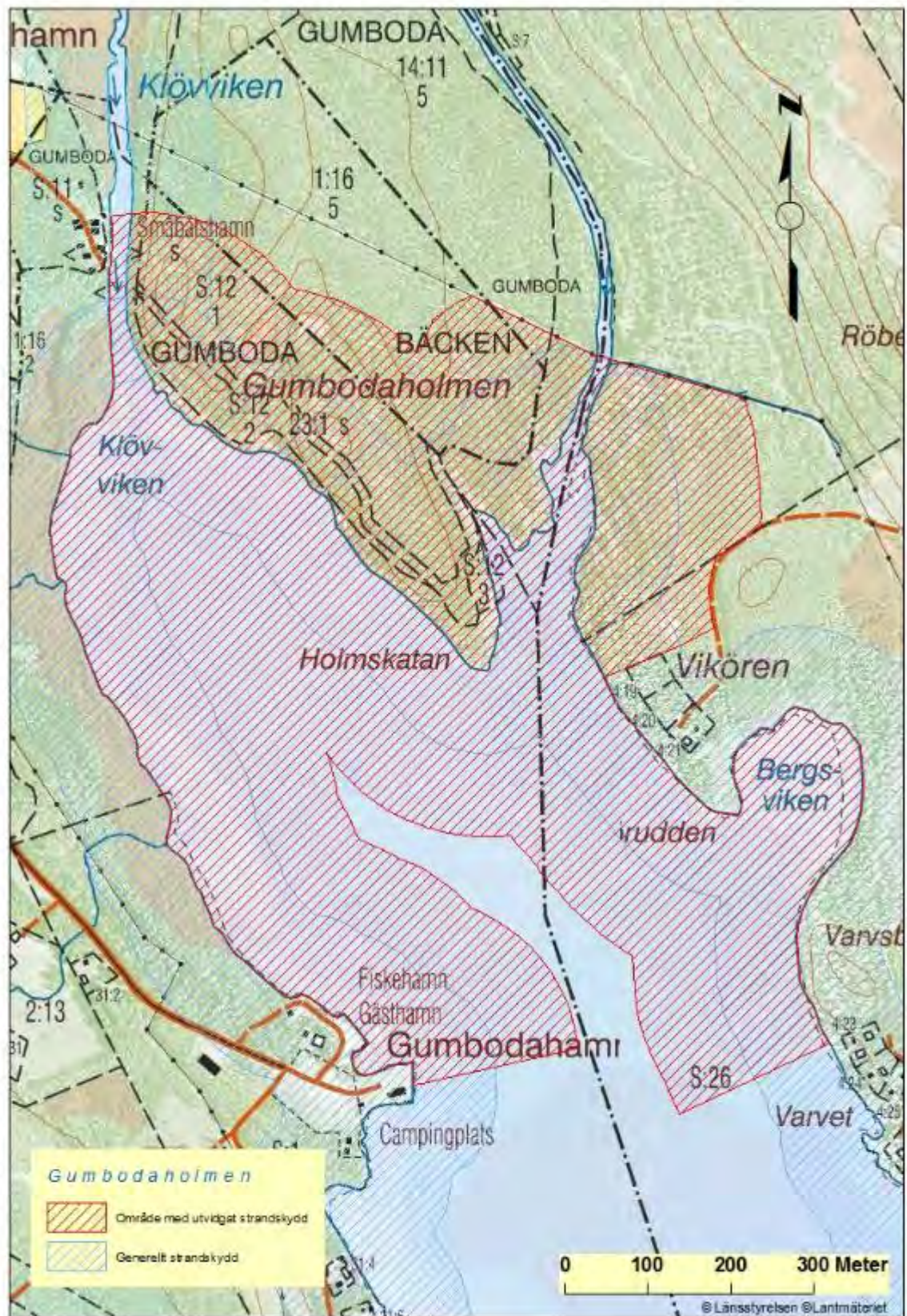
Området tillhör Gumbodafjärdens innersta del. I norr öppnar sig den långsmala Klövviken. Hela vattenarealen inom området är grunt med förutsättningar för skapande av reproduktions-, uppväxt-, födosöks-, och uppehållslokal för många arter av fisk och fågel. Viken har också konstaterats vara ett viktigt lekområde för framför allt sik, men även för gädda. Kanadagäss, tranor, mås och tärnor observerades vid inventeringen. Området är obebyggt.

Öster om udden Gumbodaholmen finns Hertsångersälvens mynningsområde. I strandområdet väster om älvsutloppet, finns en nyckelbiotop – barrnaturskog.

Nyckelbiotop barrnaturskog med gammal grov gran, döende träd, torrträd och lågor av gran.

Foto. Jens Backman

5.4 Göviken-Juviken

Området Göviken-Juviken finns i Robertsfors kommuns nordligaste kustområde. Området omfattas av utvidgat strandskydd främst för att säkerställa ett långsiktigt bevarande av goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom områdets centrala del är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta omkring 200 m på land. I områdets nordligaste och sydligaste del utgör befintlig kraftledning gränsen för strandskyddat område.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är omkring 2,5 km långt och obebyggd. Betydelsefulla biologiska värden finns bland annat i de grunda havsvikarna Juviken och Göviken, i Skäresjöbäckens och Juviksbäckens mynningsområden med angränsande strandängar och i områdets landhöjningsskog och skog med urskogskaraktär.

Huvuddelen av området är av riksintresse för naturvården och friluftslivet (NRO 24080 och FRO 24007) - Lövångerkusten. I området kring Butjänen finns en av Skogsstyrelsen klassad nyckelbiotop – Barrnurskog, samt ett område med biotopskydd - Strand eller svämskogar, samt ett område där Skogsstyrelsen upprättat naturvårdsavtal på grund av s.k. natureskogartad granskog. Enligt Länsstyrelsen inventering - Grunda vegetationsklädda havsvikar – bedöms Juviken ha mycket höga naturvärden (klass 1, högsta naturvärdesklass). I områdets norra delar finns ett antal fornlämningar

Beskrivning av området

Området är obebyggt och stränderna består till stor del av klippor. Klippstränder är relativt ovanliga miljöer längs länets kust. Här finns även hällkar.

Juvikens inre delarna utgörs av mjukbottnar med bottenvegetation. Vid mynningen/estuarien av Juviksbäcken finns fina strandängar som sträcker sig ut mot vikens öppning, strandängarna hyser en hög biodiversitet och utgör en viktig rastplats för flyttfågel. Viken är artrik, produktiv och en känslig miljö med hög förekomst av flera särskilt skyddsvärda arter av kransalger. Graden av mänsklig påverkan är relativt liten.

Längre ut från vikens öppning är stränderna steniga och fina klippor finns på vikens södra sida.

Söder om Skorvstensudden, runt Butjärnen, finns landhöjningsskog och skog med urskogskaraktär, biotoper som på grund av dagens skogsbruk är unika och viktiga livsmiljöer för många hotade och ovanliga arter. Områdets södra del utgörs av Göviken/Lillhavet som är en opåverkad grund havsvik med skyddsvärd marin flora på grund av hög förekomst av särskilt skyddsvärda kransalger.

Norr om Skäresjöbäckens utlopp i Göviken har en avsättning av finjord gjort stränderna fasta att beträda medan det i vikens inre del breder ut sig mer starrdominerade våtmarker. Längs vikens västra sida förekommer breda strandvallar med sandigt material och en välutbildad lövzon. Här finns också ett område med bladvass.

Skäresjöbäckens utlopp i Göviken. Foto. Jens Backman

5.5 Jörrviksudden-Killingsanden

Området finns nordöst om Sikeå i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta omkring 200 m på land. Strandskyddet utvidgas även i vattenområdet i Killingsandviken till att omfatta ca 200 m.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är omkring 3,5 km långt och i princip obebyggt. Obebyggda strandområden längs länets kust med denna utsträckning är ovanliga. I området finns betydelsefulla värden både för friluftsliv och för växter och djur. Området innefattar de för utflykter attraktiva uddarna; Jörrviksudden, Killingsandudden och Killingsanden. På Killingsanden finns också kommunens största och mest välbesökta badplats. I området finns också flera små grunda havsvikar med strandängar, flera bäckmynningar och reproduktionsområden för sik.

Killingsanden utgör riksintresse som Natura2000 område – enligt habitatdirektivet. Enligt Fiskeriverkets kartläggning av reproduktionsområden för fisk sträcker sig ett viktigt lekområde för sik längs nästan hela strandsträckan.

Beskrivning av området

Området omfattar stränderna utmed Porsviken, Killingsandviken, Killingsandudden och inloppet till Storbäcken i Björnsandviken samt Jörrviksudden. Totalt sett utgör området en sammanhängande relativt orörd strandsträcka på omkring 3,5 km, med undantag för en bosättning invid Björnsandviken.

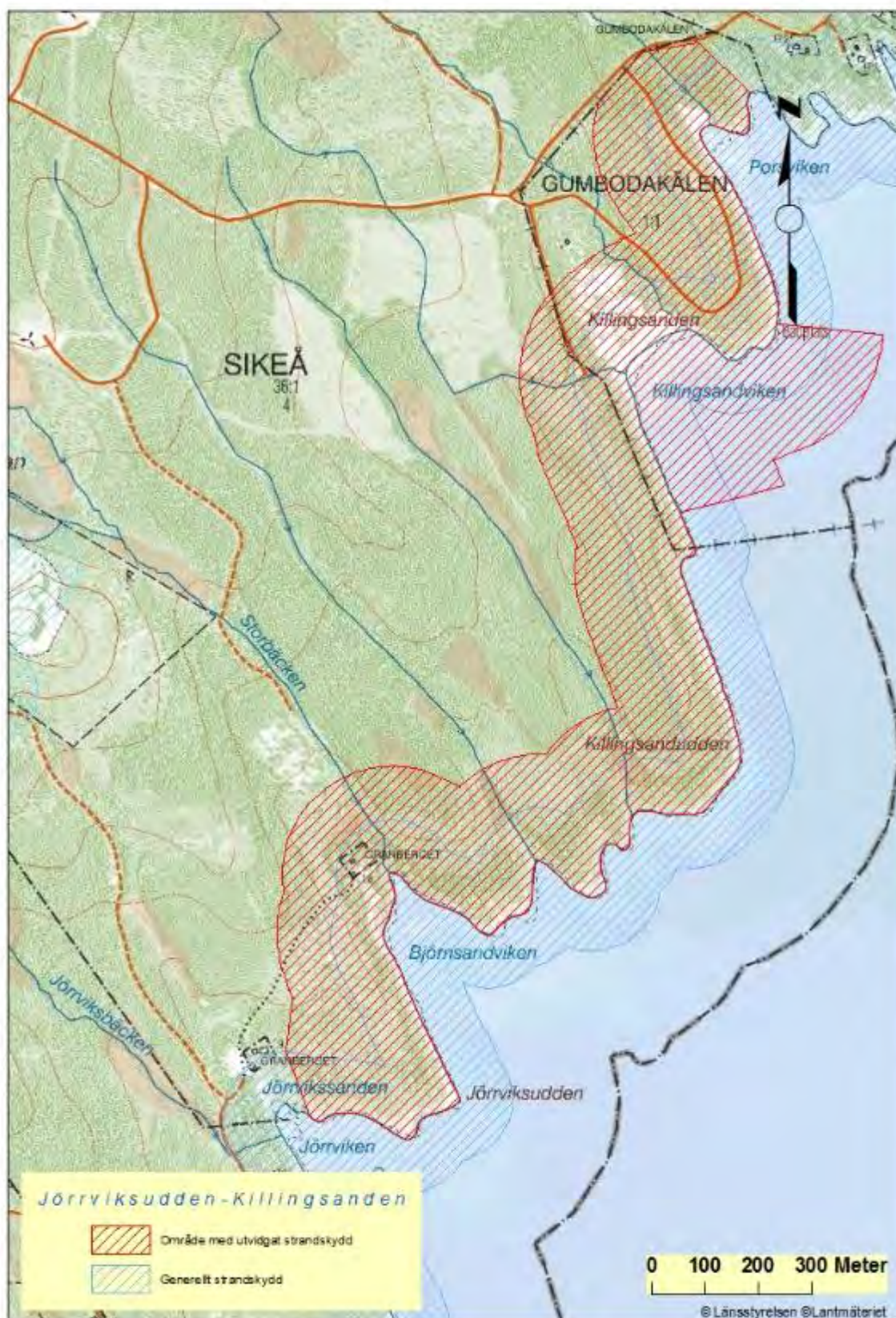
Killingsanden utgörs av en större sandavlagring som är kommunens största och mest besökta badplats. Söderut i området består stränderna huvudsakligen av blockig morän, med små vikar med strandängar och produktionsskog i bakkant. I anslutning till bäckutloppen finns frodiga kärr. På strandängarna och kärren finns rikligt med insekter. I områdets södra del finns den grunda havsviken Jörrviken. Längs Jörrviksudden finns också sandstränder och strandängar.

Förhållanden längs hela strandsträckan bedöms som gynnsamma som reproduktionsområde för sik.

Killingsandens badplats. Den infällda bilden föreställer en brunsprötad skymningssvärmare.

Foto. Jens Backman

5.6 Långrataudden

Området är beläget strax söder om Ratan i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är drygt 2 km lång. Området är i princip obebyggt, med betydelsefulla värden både för friluftsliv och för växter och djur. Området karaktäriseras av Långrataudden som är exponerad av havet och utgör ett besöksmål och en sträck- och flyttfågellokal. Naturvärdena finns bland annat i den grunda Ledskärsviken med strandängar och sumpskog och i den naturgranskog som finns i områdets södra del.

Området ska betraktas tillsammans med de kulturmiljövärden som finns på Rataskär, Ledskär och den lilla ögruppen Göransögern. Området ingår i riksintresse för naturvärden (NRO24082) - Rickleå-Ratankusten. Delar av Långrataudden utgörs av en barnnaturskog och strandskog som Skogsstyrelsen klassat som nyckelbiotoper. Andra delar av udden har Skogsstyrelsen utpekat som biotopskyddsområde för äldre naturskogsartad skog (gran).

Beskrivning av området

Långrataudden är obebyggt, med undantag för en bosättning. Öst på udden finns en stuga, men till den finns enbart en stig. Området omges för övrigt av relativt bebyggelsepåverkade strandområden.

Området ska betraktas tillsammans med de värden som finns på Ledskär och Rataskär och den lilla ögruppen Göransögern i söder. På Ledskär som ligger mot områdets norra avgränsning finns ett flertal kulturhistoriska sevärdheter, såsom vattenståndsmärken från 1700- och 1800-talen, minnesmärken efter 1809 års krig (två f d skansar och en gravplats), fyrplats mm. På Rataskär som även kallas Båkskär finns en båk från början av 1800-talet. Strax intill ligger två labyrinter daterade till 1500-tal respektive 1600/1700-tal. De kulturhistoriska sevärdheterna, den fina utsikten vid fyrplatsen, hållmarksnaturen runt omkring och lättillgängligheten gör området mycket attraktivt för friluftsliv. För dessa områden finns av kommunen antagna områdesbestämmelser (2409-P02/2) för att ”säkerställa det kulturhistoriska riksintresset” varför dessa områden inte ingår i det område som har utvidgat strandskydd.

I Ledskärsviken, i områdets norra del, finns två större områden med klipphöllar. I övrigt utgörs stränderna där mestadels av block- och stenstränder. Ledskärsviken är en grund havsvik med strandängar och en lövsumpskog som sträcker sig bakåt mot den mosaik av våtmarker och sumpskog som omger fjärdarna. Ledskärsvikens inre del saknar för övrigt störande ingrepp i form av bryggor, pirer eller andra privatiserande anläggningar. Båtarna dras direkt upp på stranden på gammalt vis.

I områdets södra del utgörs stränderna av öppna, kraftigt ursvallade partier/ klapperstensfält samt klipphöllar. Skogsbeståndet innanför den egentliga stranden utgörs av strandskog och längre upp på land utgörs skogen av granskog av naturskogskaraktär. Långrataudden är säsongvis välbesökt av fågel.

5.7 Långögern-Trastskäret

Området ligger ca 1–2 km öst om Norum i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdena och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

På Långögern är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land och på Trastskäret är strandskyddet utvidgat till att omfatta hela skäret. Strandskyddet är även utvidgat i vattenområdet till att omfatta ca 200 m, både norr och söder om ön Nygrundet.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är i hela sin utsträckning obebyggt, med betydelsefulla biologiska värden och värden för friluftsliv. På landområdet Långögern finns en mängd olika naturtyper som tillsammans utgör ett mångformigt och artrikt habitat med hög ekologisk funktion, rikt på strukturer och processer. Området är klassat som nyckelbiotop – Barnnaturskog, av Skogsstyrelsen.

Trastskäret med glosjöar, myrmarker, strandängar och sumpskog utgör livsmiljöer viktiga för både flora och fauna. Vattenområdet utgör viktigt reproduktionsområde för sik.

Beskrivning av området

Längs hela Långögern växer barnnaturskog. En skog som mest består av gran och liggande och stående grov död ved. Stranden är blockig med undantag för stränderna vid grundområdena. Kring dessa finns sumpskog och strandängar. Strand- och sumpskogen utgörs av olika lövträd.

De grundområdena utanför Långögern som mest består av finare sedimentpartiklarna (sand, grus och lera) är antingen öppna eller delvis täckta av vegetation. Vattenområdet utanför Långögern och norr och söder om Nygrundet utgör också lek område för sik.

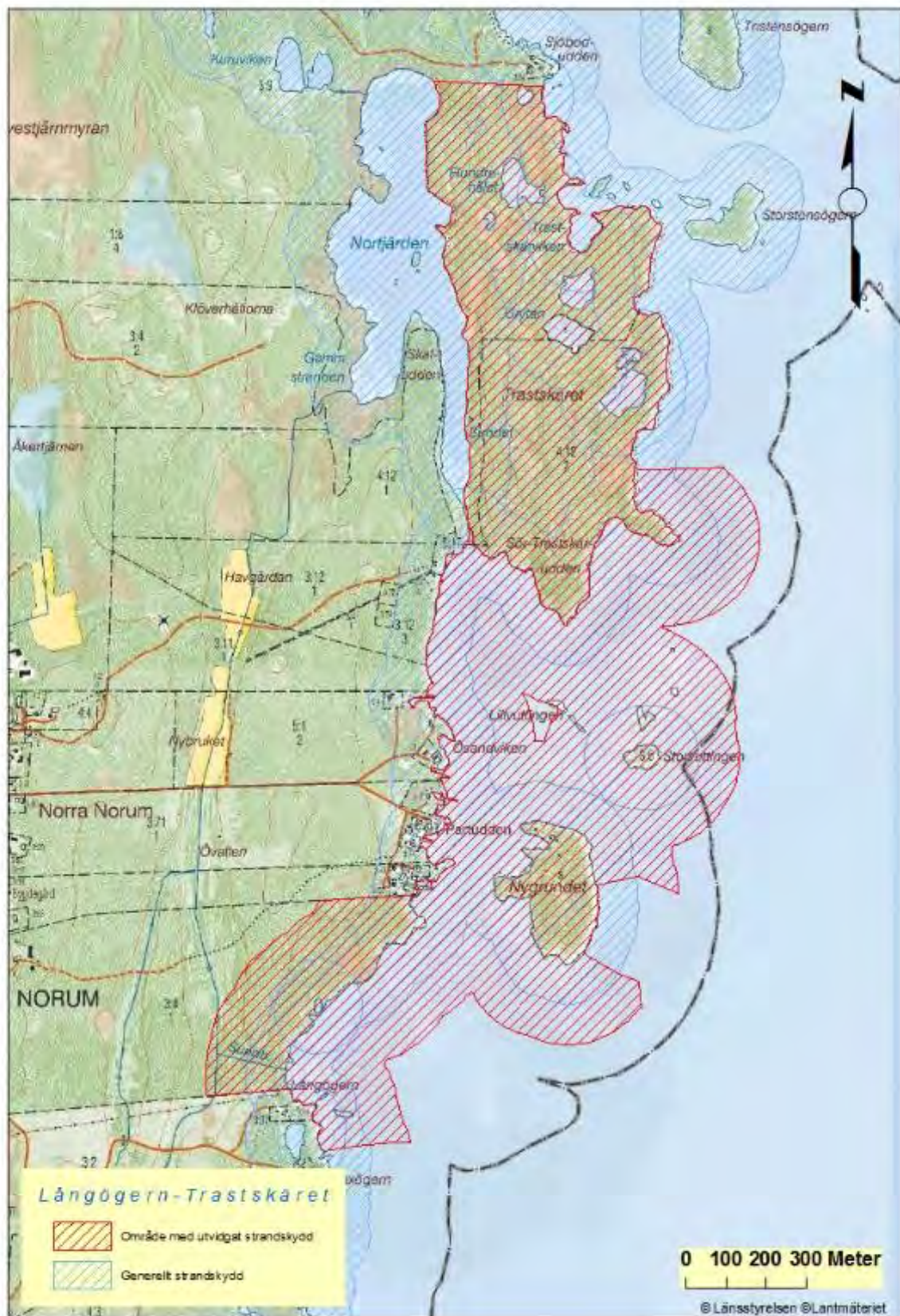
Trastskäret med Norfjärden, Storstensögern, Tristensögern och Medbådan är att betrakta som orörda naturmiljöer. Skäret består av en mosaik av flertalet avsnörda gölar/glosjöar med omkringliggande myrmarker, strandängar och sumpskog.

Trastkärsviken på Trastskärets nordöstra sida utgör en flada med utanförliggande grundområde. Längst söderut, på Sör-Trastkärsudden, finns storvuxen naturskog samt en barrblandskog. På Skatudden i Norfjärden har Skogsstyrelsen uppmärksammat särskilt höga naturvärden. Norfjärden är en avsnörd havsvik med endast en smal, slingrande mynning i söder. Här finns gott om gädda, abborre och andra fiskarter. Norfjärden kantas av breda strandängar och en för kommunen ovanlig karaktär med bladvasskantade stränder.

Den kulturmiljö som utgörs av fiskeläget i Sjöbodudden strax norr om området utgör ett värdefullt inslag för friluftslivet.

Vid grundområdena utgörs stränderna till stor del av kärrartade strandängar med blåtåtel och älgört. Bland övriga växter märks hundstarr, ängsull, topplösa, kärrviol, kråkvicker, kärrvial, kabbeleka, vänderot, åkerbär, hönsbär, gåsört och pors. Foto. Jens Backman

5.8 Rickleskäret

Området finns strax öst om byn Rickleå i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet. Inom området utvidgas det generella strandskyddet till att omfatta omkring 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området omfattas av utvidgat strandskydd i egenskap av oexploaterad udde med betydelsefulla värden för friluftsliv, både för närboende och för tillresande. Uddar med vyer ut över havet som karaktäriserar området är generellt sett omtyckta besöksmål för ett rörligt friluftsliv.

Beskrivning av området

Rickleskäret är förhållandevis orört i ett kustavsnitt som är relativt exploaterat för fritidshus. Stränderna utgörs växelvis av små örtrika strandängar och blockstränder. Längs hela strandsträckan erbjuds fina utblickar över öppet hav.

En relativt opåverkad udde i ett annars tätbebyggt område. Foto. Jens Backman

5.9 Rödstenslandet

Området är beläget ca 4,5 km sydöst om Dalkarlså i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta ca 200 m på land. I områdets nordligaste del utgör befintlig kraftledning gränsen av strandskyddat område.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är i sin hela utsträckning obebyggt, med betydelsefulla värden både för friluftsliv och för växter och djur. I området finns bland annat en flada, en sandstrand med sandbankar, strandskog, små sjöar och blöta kärr med myrlänta stränder. Miljöer mycket värdefulla för både växter och djur. Området ingår i riksintresse för naturvården (NRO24082) - Rickleå-Ratankusten. Områdets värden ska betraktas tillsammans med det utanförliggande skäret – Dödmansskäret, som i sin helhet omfattas av det generella strandskyddet.

Beskrivning av området

Området utgörs av ett obebyggt strandområde. Hässjevikens del inom området utgör en flada med ett grundområde som kantas av några små öar. Fladan kommer med tiden att förvandlas till en insjö på grund av landhöjningen.

På udden mitt emot ön Dödmansskäret finns en sandstrand med sandbankar som sträcker sig ut mot ön. Norr om den öppna sandstranden växer strandskogen på en strandvall av sand. Från udden och söderut mot Rödstenslandet finns några små tjärnar med myrlänta stränder och i dess omgivning finns blöta kärr. Området är välbesökt av olika arter av fågel.

Strandområdet består i övrigt till största del av sten- och blockstrand, med en bård av landhöjningsskog (gran och al) som övergår i produktionsskog.

Klapperstenfält på Dödmansskäret. Foto. Jens Backman

5.10 Svartstenen

Området ligger ca 2 km öster om Ratu i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat till att omfatta ca 200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är i princip obebyggt i ett annars med fritidshus tätbebyggt område. Området har betydelsefulla värden för friluftsliv på de karga och strövvänliga uddarna Bäcklundsudden och Svartstenen som erbjuder fina vyer över öppet hav.

Beskrivning av området

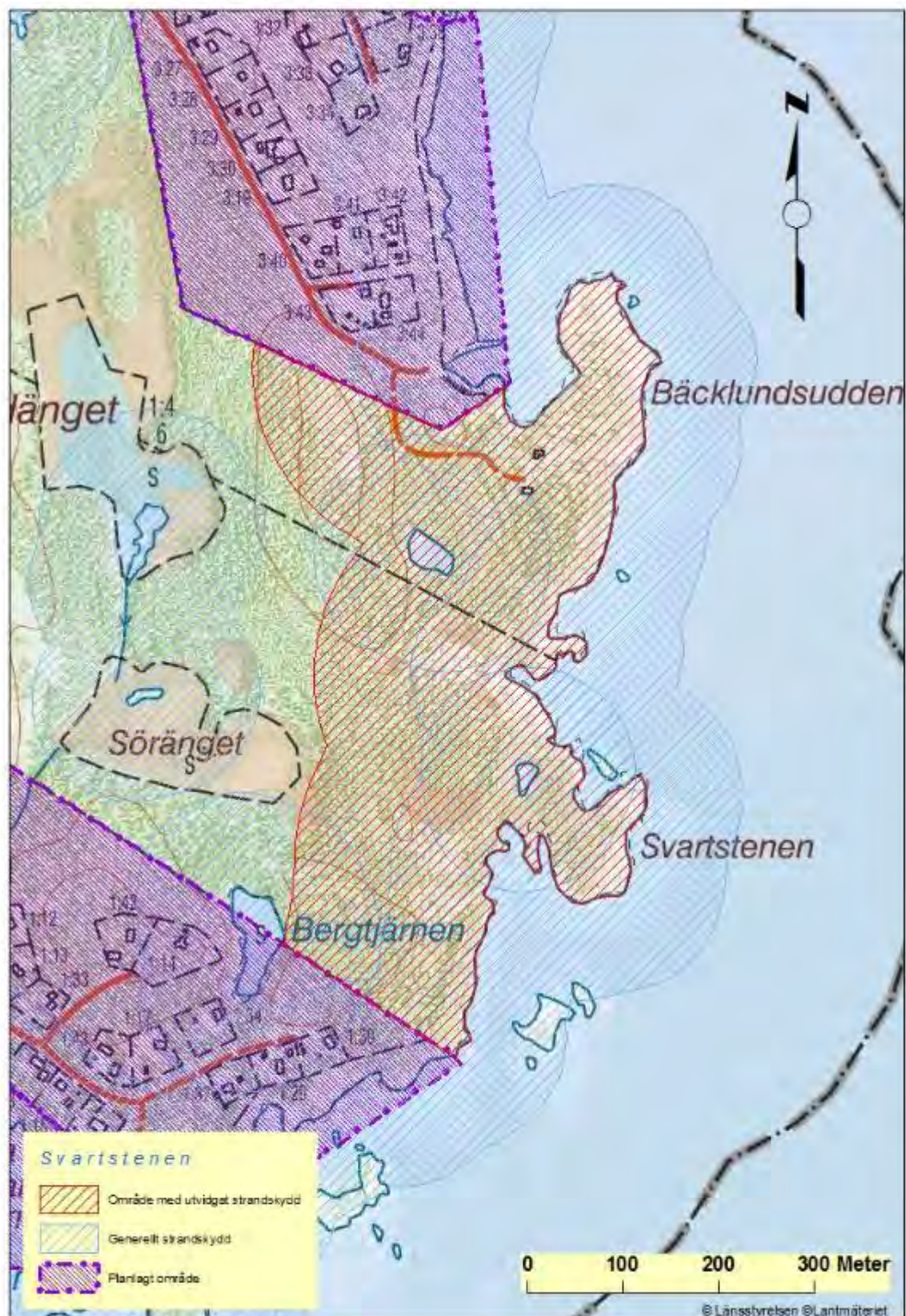
Området karaktäriseras av uddarna Bäcklundsudden och Svartstenen. Uddarna är helt exponerade av havet. Området är obebyggt, med undantag från två hus i områdets norra del. Till dessa går en väg som öppnar upp området.

Stranden i området består mest av stenig moränstrand, norr och söder om Svartstenen finns hällområden med vackert skulpterade hållar, tydliga isräfflor och rikligt med hållkar. Naturen bakom stranden domineras av produktionsskog med endast en smal bård av naturskog av gran och al närmast stranden.

Runt Svartstenen finns grundområden och små flador med små grunda tjärnar i bakkant och söder om den finns ett mindre område med naturskog.

Vackert skulpterade klipphällar. Foto. Jens Backman

5.11 Öudden

Området finns öster om Bygdeå i Robertsfors kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta ca 200 m på land. I områdets sydligaste del utgör befintlig kraftledning gränsen för strandskyddat område.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 1,5 km lång. Området är obebyggt. Inom området finns bland annat strandängar och myrmarker, betydelsefulla livsmiljöer för växter- och djur. På själva Öudden finns fina klippor med storslagen utsikt över öppet hav. Området ingår i riksintresse för naturvården - Rickleå-Ratankusten (NRO24082).

Närheten till kulturmiljön på Hällgrundhällan är viktig i sammanhanget.

Beskrivning av området

Området har en variationsrik natur med obrukad skog och saknar bebyggelse.

Områdets värden ska betraktas tillsammans med de värden som finns på öarna Hällgrundhällan och Hällgrundöarna i havet utanför. Öarna täcks helt av det generella strandskyddet. Hällgrundhällan är en obebyggd ö, men där finns värdefulla kulturmiljöer i form av lämningar efter fiskeläge och labyrinter som är klassade som fornlämningar. Vegetationen består av grov gles hållmarkstallskog. Ön upplevs som öppen med stora klapperstensfält och berg i dagen. Ön hyser en stor vitfågelkoloni med arter som labb och silltrut.

Området domineras av granskog av naturskogskaraktär och av block- och stenstränder. Själva Öudden, i områdets mittersta del har fina klippor samt svallade partier och därifrån är utsikten storslagen.

På Äldersskäret finns en strandäng som är kraftigt uppsplittrad av block och stenar. Den lilla viken väster om skäret är kraftigt uppgrundad och omges av strandängar. Den sedan länge avsnörda havsviken Sörfjärden har tidigare tillhört samma havsvik. Även Sörfjärden omges av breda strandängar och här finns också regelrätta myrmarker. Området är rik på fågel och bedöms vara viltrikt. I Sörfjärdens norra del utmynnar en bäck och där finns ett mindre kärr med klibb- och gråal.

Sörfjärden omges av våtmarker viktiga för bland annat för silvertärnor. Infälld i bilden. Foto. Jens Backman

5.12 Öarna: Högskäret, Granholmen, Stor Vändskäret och Prästskäret

Öarna Högskäret, Granholmen och Stor Vändskäret finns i skärgården mellan Ånäset och Sikeå, medan Prästskäret finns öster om Dalkarlså i södra delen av Robertsfors kommunen. Öarna omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till öarna och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land. Det generella strandskyddet är utvidgat till att omfatta öarna som helhet.

Varför är öarna intressanta ur ett strandskyddsperspektiv?

Öar är generellt sett – och obebyggda öar i synnerhet – mycket attraktiva som besöksmål. Då nämnda öar är oexploaterade eller har en mycket låg exploateringsgrad med betydelsefulla kulturvärden, höga värden för friluftsliv och goda livsmiljöer för växter och fåglar är det viktigt att de långsiktigt bevaras för att säkerställa dess värden. Öarna täcks till stor del av det generella strandskyddet, men om de delar som inte omfattas av generellt strandskydd skulle exploateras, skulle öarnas värde för friluftsliv, växt- och djurliv gå förlorade. Öarna behandlas i Robertsfors kommuns kustplan som värdefulla miljöer.

Granholmens och Högskärets värden ska betraktas tillsammans med de närbelägna öarna – Kullerhällan, Vasaören, Småkorshällorna, Tenören, Dödmansskäret och Skidhällan.

Stor Vändskäret ingår i en ögrupp med ytterskärgårdskaraktär tillhörande Gumbodafjärdens skärgård. Till ögruppen hör även Lill Vändskär, Vändskärgrundet, Grosseskären, Vännskär och Ören och alla småöarna runt omkring dessa. Genom sin orördhet och avskilda läge är ögruppen mycket värdefull.

Prästskäret ingår i riksintresse för naturvärden– Rickleå-Ratankusten (NRO 24 082). Stor Vändskäret, Högskäret och Granholmen ingår i riksintresse för naturvärden – Lövvångerkusten (NRO 24 080). Granholmen och Högskäret ingår i riksintresse för friluftslivet– Lövvångerkusten (FRO 24 007). På Prästskäret och Stor Vändskäret finns fornlämningar. På Stor Vändskäret, Granholmen och Högskäret finns barrnaturskogar som Skogsstyrelsen klassat som nyckelbiotoper.

Beskrivning av öarna

Granholmen är en kustnära skärgårdsö med innerskärgårdskaraktär. Storleken på ön och läget i Gumbodafjärden gör den intressant för friluftsliv. Ön har en skyddad hamn för båtlivet och båttrafiken i området bedöms vara ganska omfattande genom läget nära Gumbodahamn. Korssjöhallan på Granholmens södra sida är en "klubbholme" för Gumboda båtklubb. Här finns grillplats, toalett samt vindskydd. Det är lätt att landa med mindre båtar och kanoter på öns östsida, här finns också en mindre brygga och en vassröjd uppdragningsplats för båtar.

Vid Granholmssundet ligger ett gammalt fiskeläge med sjöbodar och fiskestugor. På Granholmens södra sida, Korshälludden, finns ytterligare ett fiskeläge. Fiskelägena är välbevarade med fiskestugor, sjöbodar, gistvallsrösen och båtlänningar. På Korshälludden finns ett par gamla fiskestugor som numera används som fritidshus.

Vegetationen består till stor del av gran innanför den mer strandnära bården av al. På öns södra del är granskogen i huvudsakligen naturskogsartad. Skogen på den norra delen bedöms till viss del vara påverkad av skogsbruk. I dag är skogen uppvuxen. På öns östra sida mot fastlandet finns det smala sundet, Granholmssundet. Här utgörs stränderna av stenig morän samt klippor. Stränderna utmed öns västra sida utgörs omväxlande av klippor och blockstränder och här finns även tre fritidshus. Granholmens östra stränder intas av blåsävsbälten med innanförliggande örtrika strandängar, kärrytter och gråalbjärder. Strandängarna är fuktiga, men stadiga att gå på. Södra delen är fågelrikt. Området utgör tillsammans med omgivande öar samt närheten till Hertsångers naturreservat ett mycket värdefullt område i kommunen.

Högskäret finns strax söder om Granholmen och är även den en förhållandevis stor skärgårdsö även den av innerskärgårdstyp. Den består huvudsakligen av berg. De inre delarna intas av barrskog och tallskog. På öns nordvästra del utgörs skogen av en skyddad nyckelbiotop. Här finns också välbildade klapperstensfält, grundområden, kråkrishedar, vackra klippor och små lagunsjöar med vita näckrosor.

På öns norra del finns ett gammalt fiskeläge utmed den skyddande naturhamnen Mossavarpet. Fiskebodarna har dock försetts med diverse tillbyggnader och används numera som fritidsbostäder.

Närheten till den förhållandevis välutrustade gästhamnen gör att öns värde ökar ur ett friluftslivsperspektiv. Runt öarna finns lekområden för sik.

Gästhamn och campingplats i Gumbodahamn. Foto. Jens Backman

Blåsäv. Foto. Jens Backman

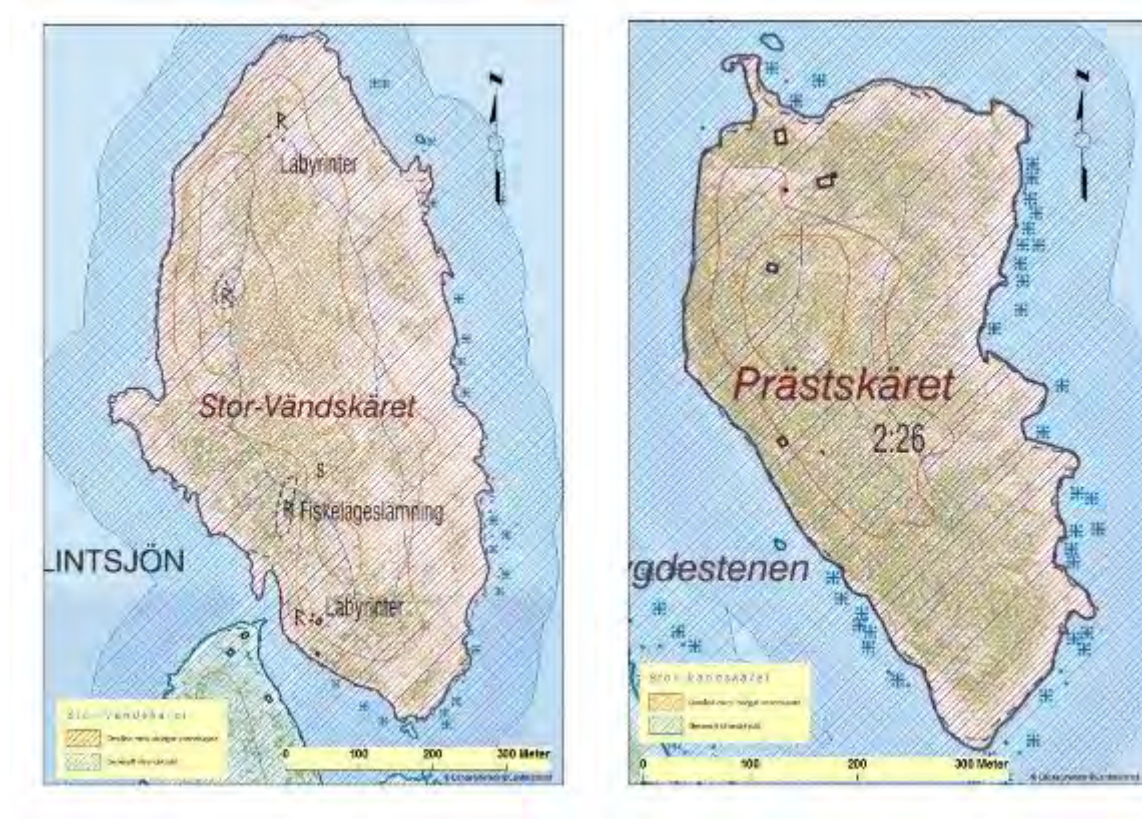
Lärkfalk. Foto. Jens Backman

Stor Vändskäret tillhör tillsammans med Lill-Vändskäret, Lill- och Stor-Grosseskäret en ögrupp, söder om Högskäret, en bra bit ut till havs. Ön domineras av grov hällmarkstallskog och barrnaturskog samt klapperstensfält och berg i dagen. Den ögrupp som Stor Vändskäret tillhör är mycket fågelrik.

På ön finns också flera värdefulla fornlämningsmiljöer; fiskestugor, sjöbodas, gistvallar mm i ett autentiskt skick. Fyren på Vändskäret har till exempel stora kulturmiljövärden. Där finns även en rad andra lämningar till exempel labyrinter. Vattenområdet invid ögruppen är i övrigt rikt på fartyglämningar.

Prästskäret ligger i Bygdefjärden. På öns nordligaste del finns några fritidshus. Vegetationen inne på ön består till stor del av hällmarkstallskog. På öns östra strand finns klippor och klapperstensfält. På öns västra sida består stränderna växelvis av sand/grusstrand och torrängsvegetation. Ön har även ett relativt rikt fågelliv.

Ön är precis som Stor Vändskäret starkt kulturpräglad. På informationstavlor påvisas öns intressanta historia. Det har tidigare funnits ett skeppsvarv på ön och vid resterna av en större kaj och en ballastplats finns i dag en intressant flora. Området invid ballasthögen hävdas med slätter. I området finns också ett antal fartyglämningar. Den tidigare hamnen har fortfarande bra djup vilket gör att ön är av stort värde för båtburna.

Större strandpipare. Foto. Jens Backman

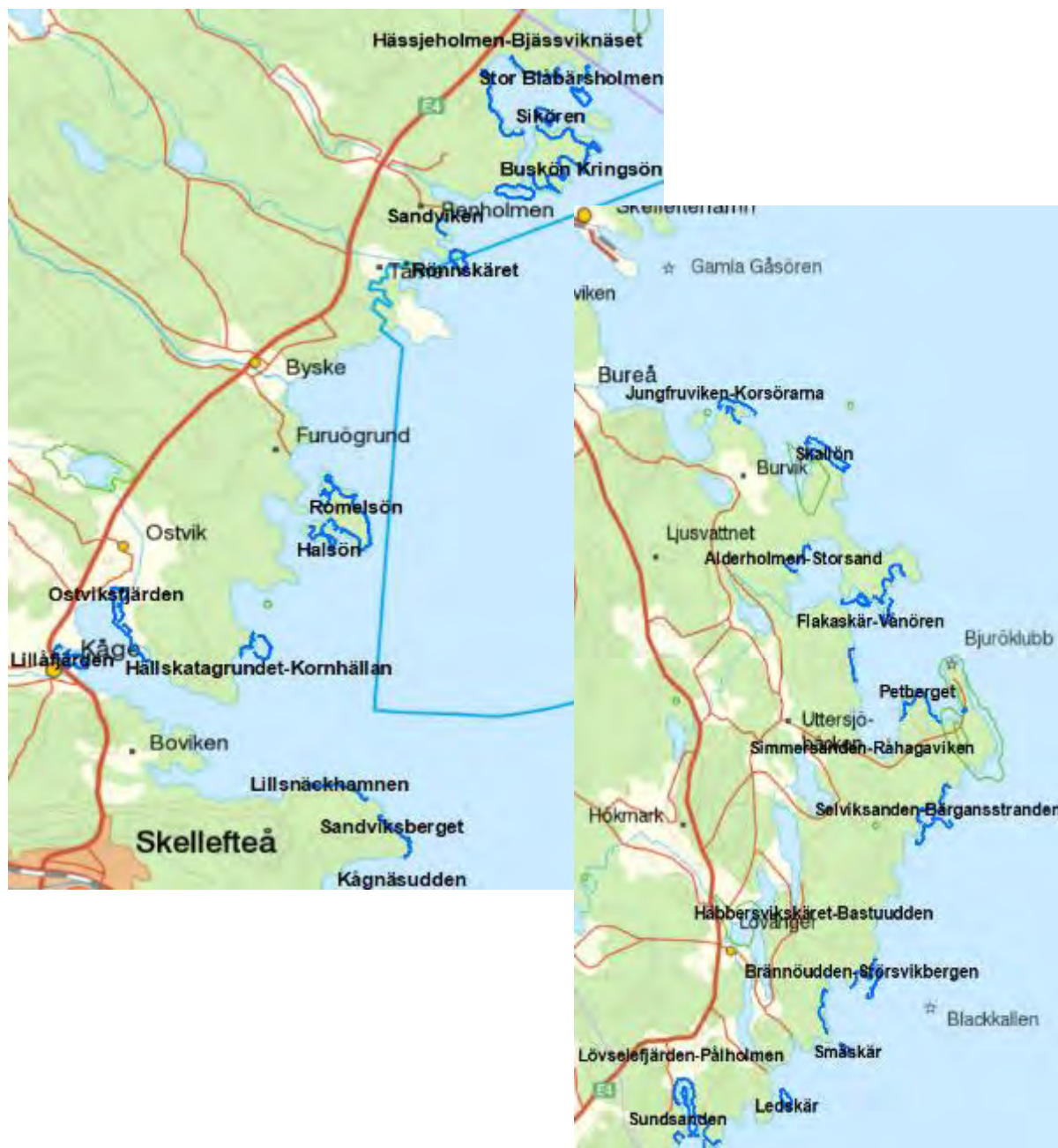

Det finns många kulturlämningar på öarna är många. Foto. Jens Backman

6. Områden med utvidgat strandskydd i Skellefteå kommun

Skellefteå kommuns kuststrandlinje är ca 530 km, drygt 40 procent av strandområdet inom 100 m från denna bedöms vara påverkad av bebyggelse⁶. På kartan nedan illustreras översiktligt vilka 21 strandområden på fastlandet och vilka 9 öar som har bedömts ha sådana friluftslivs- och naturvärden att de ska omfattas av ett utvidgat strandskydd. För mer information om respektive område se avsnitt 6.1 – 6.22.

Hur mycket det generella strandskyddet har utvidgats varierar mellan områdena och framgår av kartan över området som finns efter beskrivningen av området. Områdena finns också redovisade i GIS. Skikten kan laddas hem från Länsstyrelsens geodatakatalog.

Områden med utvidgat strandskydd längs Skellefteå kommuns kustområde.

⁶ SCB, Statistisk meddelande MI 50 SM1102 och MI 50 SM0202.

6.1 Alderholmen-Storsand

Området är beläget ca 5 km sydost om Burvik i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat på land, till att omfatta mellan 150 - 200 m, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandsträckan inom området är omkring 5 km. Området är i princip obebyggt och har betydelsefulla marina värden och andra höga naturvärden i anslutning till bäckmynningar, grunda havsvikar och en stor sandstrand med omgivande sandhed. Sandstranden är tillgänglig för bad och friluftsliv. Större sandstränder är inte vanliga i Västerbottens län och utgör generellt sett viktiga livsmiljöer för olika insektsarter inte minst intressanta och hotande arter. Områdets värden ska betraktas tillsammans med de närbelägna uddarna Simonsgrundet, Nygrundet, Røjtingen och Simonsgrundet med innanförliggande vik – Södra Grundfjärden samt utanförliggande öar. Sammantaget utgör dessa och Bäckfjärden, en ur västerbottniskt perspektiv unik innerviksskärgård.

Hela området är av riksintresse för naturvården -Lövångerskusten (NRO24080).

Långstranden (SE0810409), Brönsnäs-viken (SE0810408) och Storsand (SE0810431) utgör riksintressen som Natura 2000 områden – enligt habitatdirektivet.

I området finns skogar som Skogsstyrelsen, dels har klassat som gran- och tallskog med höga naturvärden, dels strandskog som klassats som värdefull sumpskog.

Beskrivning av området

Området karaktäriseras av flera bäckmynningar, grunda havsvikar och en förhållandevis vidsträckt sandstrand. Inom området finns enbart en bosättning. Denna finns i Brönsnäs-viken, mellan Degerängesbäckens och Kolvikbäckens utlopp. Tillsammans med de närbelägna uddarna Simonsgrundet, Nygrundet, Røjtingen och Simonsgrundet med innanförliggande vik Södra Grundfjärden samt utanförliggande öar i Bäckfjärden utgör området en för Västerbotten unik innerskärgård. Bäckfjärden utgör för övrigt Skellefteå kommuns mest örika havsfjärd.

Vikarna Långstranden och Brönsnäs-viken utgör två grundområden med ler och sandbotten som delvis blottas vid lågvatten. Grundområdena är artrika, produktiva och känsliga miljöer som hyser rikligt med både smådjur och växter. Detta beroende bland annat på naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat och bra vattentemperatur som skapar rik växtlighet och varierad vegetationsstruktur. Ett flertal av de arter som lever i miljön, till exempel kransalger, är dessutom sällsynta. I vikarna finns fina förekomster av borsträse (*Chara aspera*). Andra vattenväxter är till exempel höstlånke, borstnate och trådnate. Dessa anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed kan erbjuda föda till såväl yngel och småfisk som fåglar vid årstider när annan föda är begränsad. Fjärden är en av de artrikaste på vattenväxter längs Skellefteå kommuns kust.

På strandmiljön innanför Brönsnäs-viken utmynnar Degerängesbäcken. I mynningsområdet skapar tillförseln av finkornigt sediment och organiskt material från vattendraget ett habitat i ständig förändring; området hålls fuktigt och näringsrikt till gagn för växter och djur. Stränderna är vegetationsklädda på finkornigt sediment inom översvämningssonen. Även strandängarna hyser en mängd olika arter och utgör viktiga rastplatser för flyttfåglar.

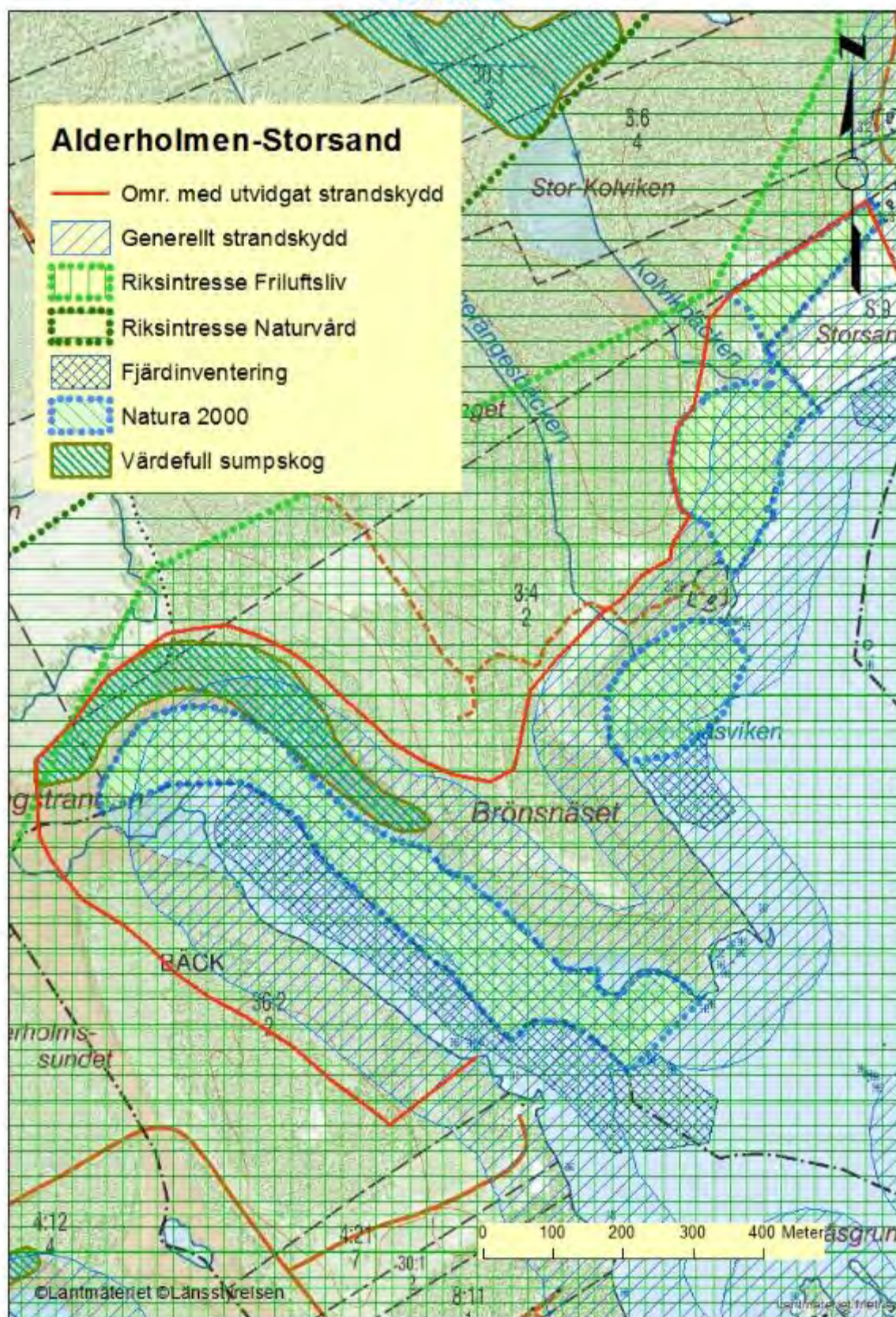
Vid den bäck som utmynnar vid Långstranden, finns en sumpskog. Sumpskog där huvuddelen utgörs av lövträd är mycket värdefull på grund av sin höga biologiska mångfald. Detta beror på att miljön ofta har en hög variation av substrat och tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämning och hög luftfuktighet skapar en hög artrikedom. Av förklarliga skäl är sådana miljöer viktiga för många insekter, vilka i sin tur bidrar ett rikt fågelliv.

I områdets nordligaste del finns Storsand, en förhållandevis vidsträckt, ca 200m, och oexploaterad sandstrand med bakomliggande sandhed som delvis är koloniserad av tallar. Stranden bedöms som mycket fin med perenn vegetation av bland annat strandråg och strandvial. Större sandstränder är inte vanliga i Västerbottens län och utgör generellt sett viktiga livsmiljöer för olika insektsarter inte minst intressanta och hotande arter. Stranden är också viktig ur ett friluftslivsperspektiv. Storsand används idag som badplats och är tillgänglig via en enklare väg från närbelägna fritidshus. Det finns några parkeringsfickor iordningställda nära denna bebyggelse. I anslutning till sandstranden utmynnar Kolvikbäcken. Invid mynningsområdet finns en gran- och tallskog som har bedömts ha höga naturvärden. Denna del är också Natura 2000 område. Vattenområdet utanför Storsand utgörs även det av grundområden som bedömts ha en fin marin miljö. Här har också kransalgen borsträfsen noterats.

Storsand, en förhållandevis vidsträckt sandstrand med bakomliggande sandhed som delvis har koloniserats av tallar. Foto. Jonas Grahn.

Karta 1

Brönsviksnäset. Foto: Jonas Grahn

Amiralfjäril. Foto: Jens Backman

6.2 Hällskatagrundet-Kornhällan

Området är beläget ca 8 km sydost om Östanbäck i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta ca 150 - 200 m på land. Det generella strandskyddet är även utvidgat i vattenområdet mellan Norra Storörudden och Södra Storörudden till att omfatta omkring 200 m från havsstrandlinjen, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandområdet är mycket speciellt, helt obebyggt och i övrigt relativt orört. De grunda havsvikarna och strandängarna som till viss del är vegetationsklädda skapar förutsättningar för en individ- och artrik flora och fauna. Beroende bland annat på att höga närsalthalter, gott ljusklimat och bra vattentemperatur. Inom området finns också ekologiskt känsliga områden i form av reproduktionsområden för fisk. Viktiga att bevara eftersom det generellt sett råder brist på lekområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

Området bedöms också ha tydlig potential att bli ett attraktivt besöksmål för friluftsliv. Inte minst beroende på områdets relativa orördhet, tystnad och att det längs hela strandsträckan ges fria utblickar över öppet hav. Exploateringar i anslutning till gränsen för det generella strandskyddet kan komma att äventyra det strandskyddsbestämmelserna avser att värna.

Enligt Fiskeriverkets kartläggning av reproduktionsområden för fisk utgör Storörviken och vattenområdet utanför mellan Södra och Norra Storörudden viktigt lekområde för Sik. Enligt Länsstyrelsens inventering utgör Storörviken viktigt lekområden för abborre. Generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

Beskrivning av området

Området är mycket särpräglad och karaktäriseras av uddar – Hällskatagrundet, Södra Storörudden och Norra Storörudden – och de grunda vikarna – Grundskataviken och Storörviken. Då området är helt exponerat av havet består stranden i huvudsak av storblockiga stenar. Området är helt obebyggt och saknar vägar, men är ändå relativt lätt att nå från närbelägna fritidshusområden.

På Hällskatagrundets yttre del finns en sjö och en liten glosjö som omgärdas av strandängar. Glosjön har tidigare tillhört havsviken, man blivit sjö på grund av landhöjningen. Glosjön med sina vegetationsklädda stränder är en viktig häcknings- och rastlokal för fåglar.

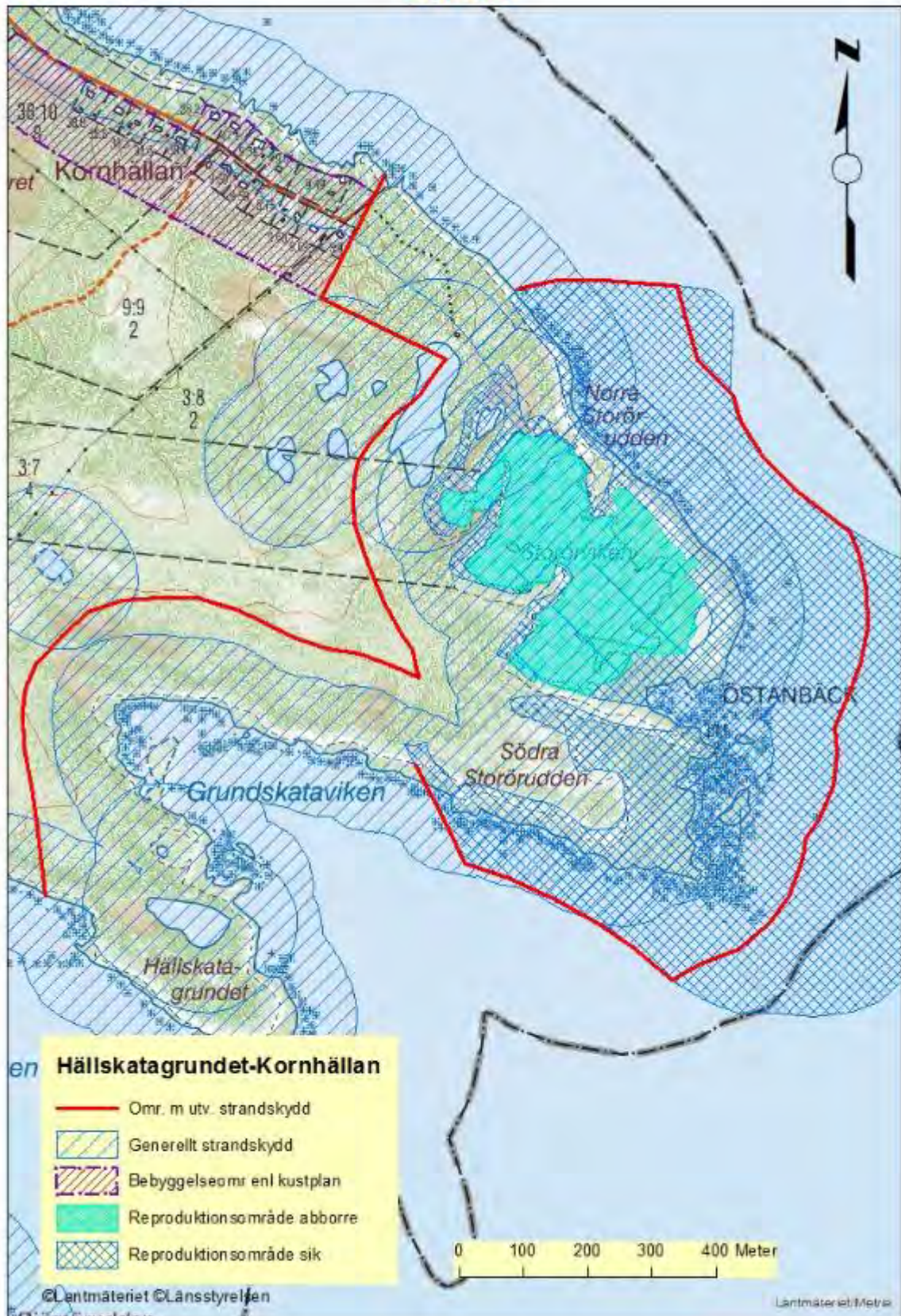

Grundskataviken och Storörviken är grunda. Storörviken är särskilt grund och speciell med vikar och uddar som skapar en miljö likt en miniskärgård.

I Storörviken och i havet utanför har reproduktionsområden för abborre och sik konstaterats.

Storörviken med vikar och uddar som skapar miljö likt en miniskärgård. Ortofoto Lantmäteriet.

Karta 1

6.3 Bjuröklubb

Området är beläget vid infarten till Bjurön och Bjuröklubb i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet.

I områdets nordöstra del är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta 200 m på land. I områdets sydöstra del utgör befintlig väg gräns för strandskyddat område, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området bildar entrén till ett av Skellefteå kommuns och hela Västerbottens läns mest attraktiva besöksmål. Besöksmålet har såväl höga kulturvärden som naturvärden och en exploatering i entrén till området skulle på ett avgörande sätt påverka besöksmålet som helhet.

Hela området är av riksintresse för naturvärden, för friluftslivet och för kulturmiljövärden - Lövångerskusten (NRO24080 och FRO24007) samt Bjurön-Fällan (KRO24017).

Beskrivning av området

Området är skogsbevuxet och ligger strax norr om badplatsen Erik-Jansasanden och utgör en entré till reservatet Bjuröklubb – ett av Skellefteå kommuns och hela Västerbottens läns mest attraktiva besöksmål.

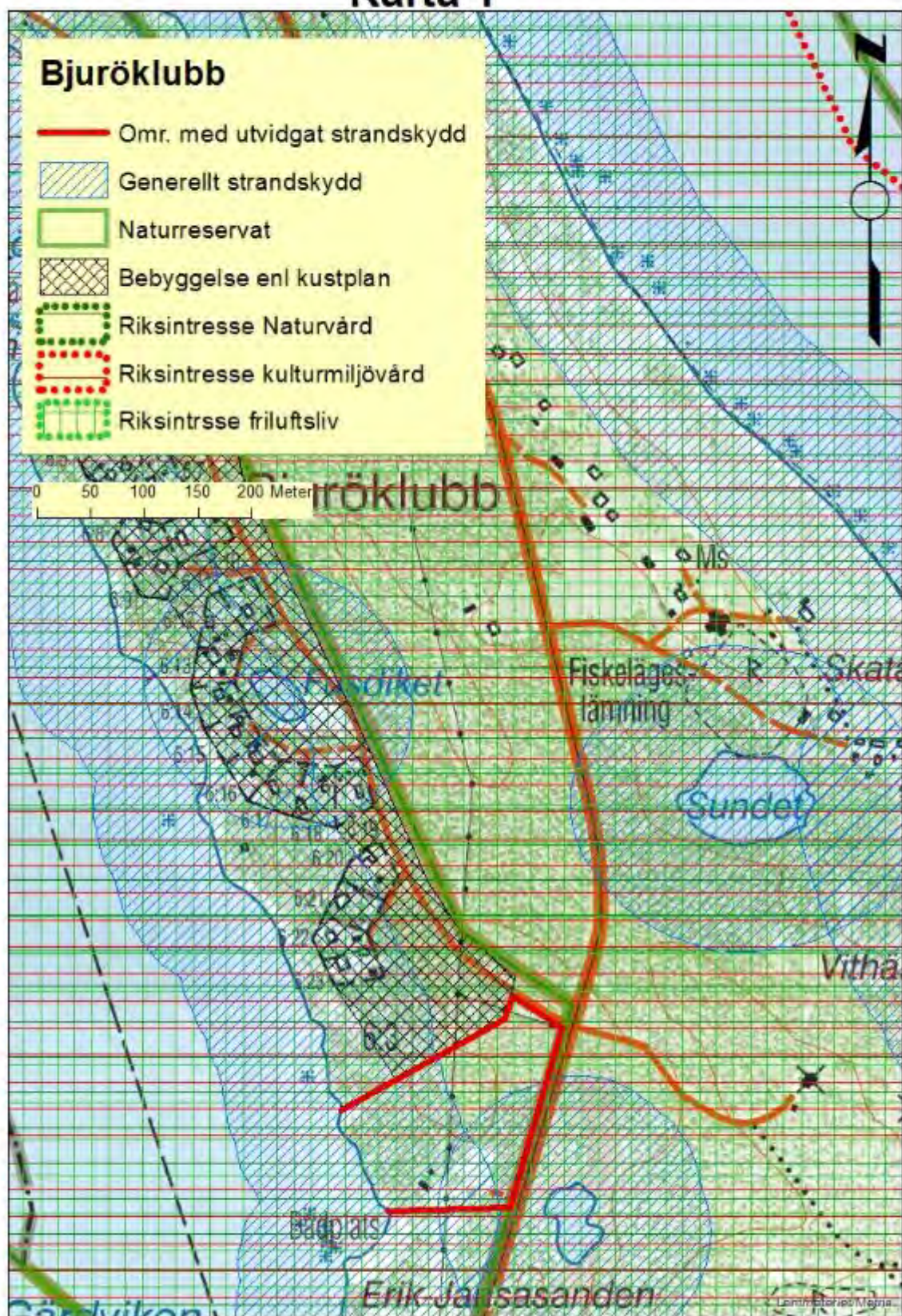
Hela Bjuröklubb består av slipade berghällar och bitvis stora fält med klappersten. Här och var finns även områden med sanddynor. Vegetationen på udden är karg. Vindpinade tallar och granar växer mellan klipporna. Området är en känd lokal för sträckande fåglar och i området har förekomst av berghumlan noterats. En art som annars finns i fjälllandskapen.

Den gamla lotsstationen, fyrplatsen och en mängd fornlämningar i form av fiskelägeslämningar, tomtningar, härdar osv. vittnar om områdets kulturhistoriska betydelse för sjöfart, säljakt och fiske. Den gamla lotshamnen fungerar i dag som gästhamn för fritidsbåtar. Vid fyrplatsen bedrivs sommartid caféverksamhet. Vid rampen upp till fyren finns skyltar som berättar om reservatets intressanta natur och historia.

Kulturmiljö på Bjuröklubb. Foto. Katrine Nygren

Karta 1

6.4 Brännöudden-Störvikbergen

Området är beläget ca 1,5 km öster om Blackhamn, Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 150–200 m på land. I områdets norra del utgör befintlig väg, gräns för strandskyddat område.

Det generella strandskyddet är även utvidgat i vattenområdet så att hela Springsvarpsviken får strandskydd. I vattenområdet söder och norr om Springsvarpsviken utvidgas strandskyddet till att omfatta ca 200 m från havsstrandlinjen, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området bedöms sammantaget ha stora natur-, kultur- och friluftslivsvärden viktiga att långsiktigt värna. Exploateringar i närheten av gränsen för det generella strandskyddet bedöms riskera att äventyra de värden som strandskyddsbestämmelserna avser att skydda.

Området är i princip obebyggt. De enda byggnaderna längs den omkring 4 km långa strandsträckan, är de som finns i anslutning till platserna för de gamla fiskelägena. Gamla fiskelägeslämningar som dessa är för övrigt ofta attraktiva besöksmål. Områdets två sandstränder är också värdeskapande, precis som de vyer som områdets uddar erbjuder i synnerhet miljön på Brännögrundet.

Sumpskogar, Springsvarpsbäckens mynningsområde och den grunda Springsvarpsviken skapar förutsättningar för biologisk mångfald. Stora delar av vattenområdet utgör viktigt lekområde för fisk. Enligt Fiskeriverkets kartläggning av reproduktionsområden för fisk utgör Springsvarpsviken och området utanför Blacknäsudden-Fördärvet, ett viktigt lekområde för sik. Viktigt, då det generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

Hela området är av riksintresse för naturvärden och friluftslivet -Lövångerskusten (NRO24080 och FRO24007). I områdets södra del, på Brännön, finns en granskog som Skogsstyrelsen klassat som skog med höga naturvärden.

Beskrivning av området

Området karaktäriseras av de många uddarna – Brännöudden, Brännögrundet, Blacknäsudden-Fördärvet och Gammelhamnsskatan. Från dessa ges fria utblickar ut över öppet hav. Stränderna är med andra ord, helt exponerade av havet.

I områdets sydligaste del utgörs strandområdet av omväxlande låga berghällar, klapperstensfält och hårt svallad morän. Inne på Brännöudden finns gammal granskog med höga naturvärden. I granskogen finns bland annat rikligt med grova döda träd som skapar goda förutsättningar för en mångfald av växter och djur.

Norr om Brännöudden finns Springsvarpsviken. Viken är grund med rev. Grunda havsvikar som denna har naturligt höga närsalter, gott ljusklimat och hög vattentemperatur vilket stimulerar till en individ- och artrik flora och fauna. I vikens innersta del finns förekomst av kransalger. Kransalger är generellt sett sällsynta. Kransalger anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed erbjuder skydd och föda till yngel och småfisk. Både viken och havsområdet utanför, mellan Brännögrundet och Gammelhamnsskatan nyttjas av framförallt sik till reproduktionsområde.

Längst in i Springsvarpsviken finns en sandstrand. Denna sträcker sig en bit upp i skogen och nås av den enkla väg som går till platsen för de gamla fiskelägeslämningarna, Springvarpet, på vikens norra sida. Bakom sandstranden finns en tät sumpskog av al med bra förutsättningar för skapande av biologisk mångfald. Lövsumpskogen översvämmas regelbundet av Springvarpsbäcken. Luftfuktigheten och tillgången på näring gör miljön värdefull för många arter.

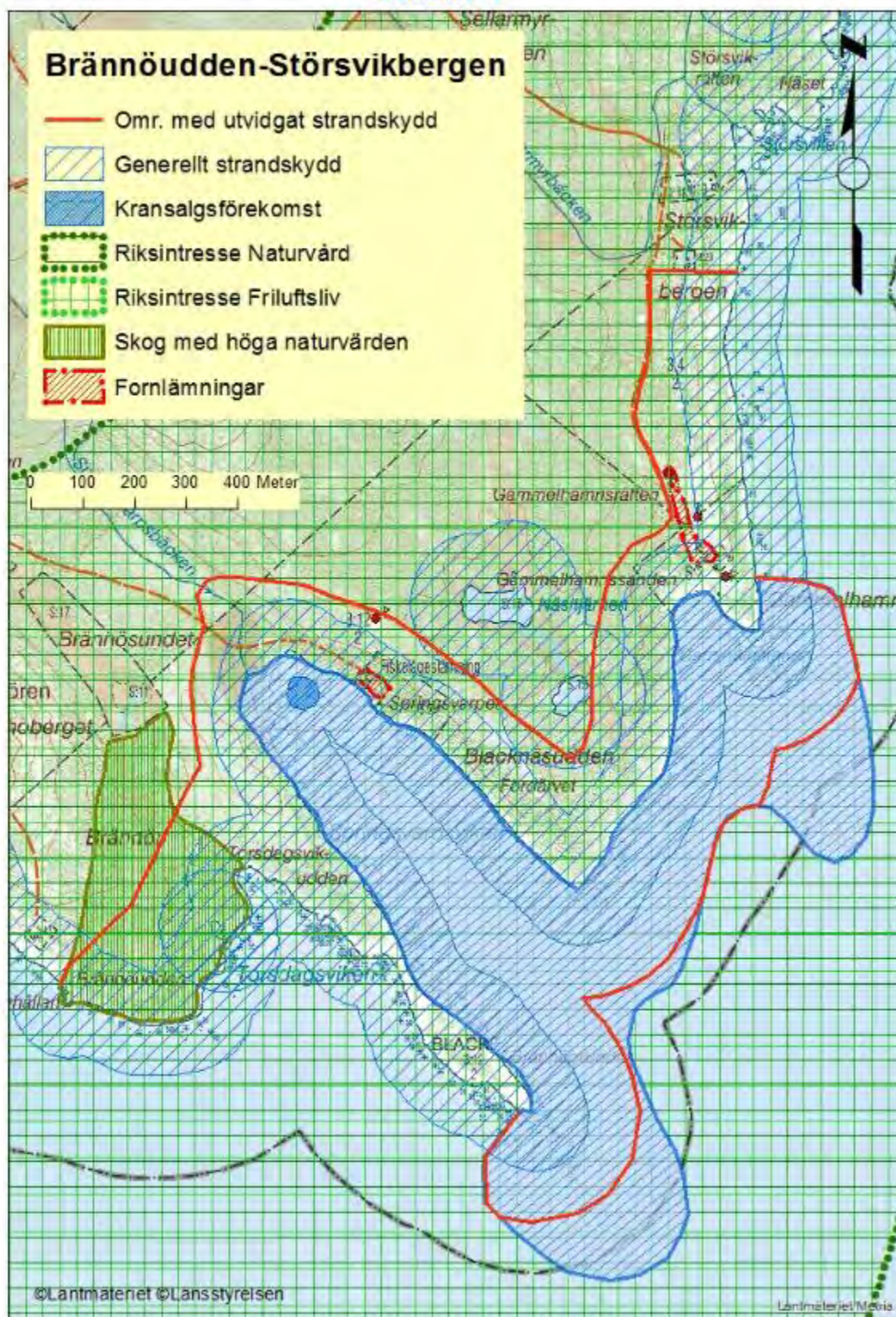
I bäckmynningen skapar organiskt material från bäcken ett habitat i ständig förändring; området hålls fuktigt och näringsrikt. Också det en viktig miljö för många växter och djur.

Längre norrut mellan Blacknäsudden och Gammelhamnsskatan finns Gammelhamnssanden – en vidsträckt sandstrand. Strax norr om denna finns områdets andra fornlämningsområde. På denna historiska plats finns en mängd fiskelägeslämningar i form av bland annat husgrunder, gistgård och en labyrint. Platserna nås av enklare väg från Störviksbergen.

Sandstrand i Springsvarpsvikens innersta del. Foto. Johanna Engström

Karta 1

Strandskator. Foto. Jens Backman

Vitfläckig guldvinge på nysört. Foto. Jens Backman

6.5 Flakaskär-Vånören

Området är beläget ca 10 km sydost om Burvik i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området utvidgas det generella strandskyddet både på land och i vattnet. För avgränsning, se efterföljande kartor med redovisning av delområde 1 Flakaskär och delområde 2 Storön.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området tillhör ett av Skellefteå kommuns längsta obebyggda kustavsnitten. Inom området finns enbart två bebyggda fastigheter. Områdets relativa orördhet skapar möjligheter att uppleva frånvaro av buller, avskildhet och naturliga tillstånd till gagn för växter, djur och människor på kort och lång sikt. Viktiga förhållanden att långsiktigt värna.

De grunda vikarna har betydelsefulla marina värden som reproduktionsområden för abborre, sik och siklöja. Enligt Fiskeriverkets kartläggning av reproduktionsområden för fisk utgör vattenområdet utanför Flakaskär, Storön södra del och Vånörens östra sida viktiga lekområden för siklöja. Enligt Länsstyrelsens inventering utgör Fårviken viktigt lekområden för abborre. Generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

Områdets för havet exponerade uddarna med flertalet strandtyper som till exempel strandängar, strandskogar, kala klippor och glest bevuxen sandstrand är viktiga miljöer för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Hela området är av riksintresse för naturvärden och friluftslivet - Lövångerskusten (NRO24080 och FRO24007). Inom området finns ett antal fornlämningar och fornlämningsområden, i form av bland annat fiskelägen, gistgårdar, labyrinter och husgrunder. Miljöer som utgör fina utflyktsmål.

Beskrivning av området

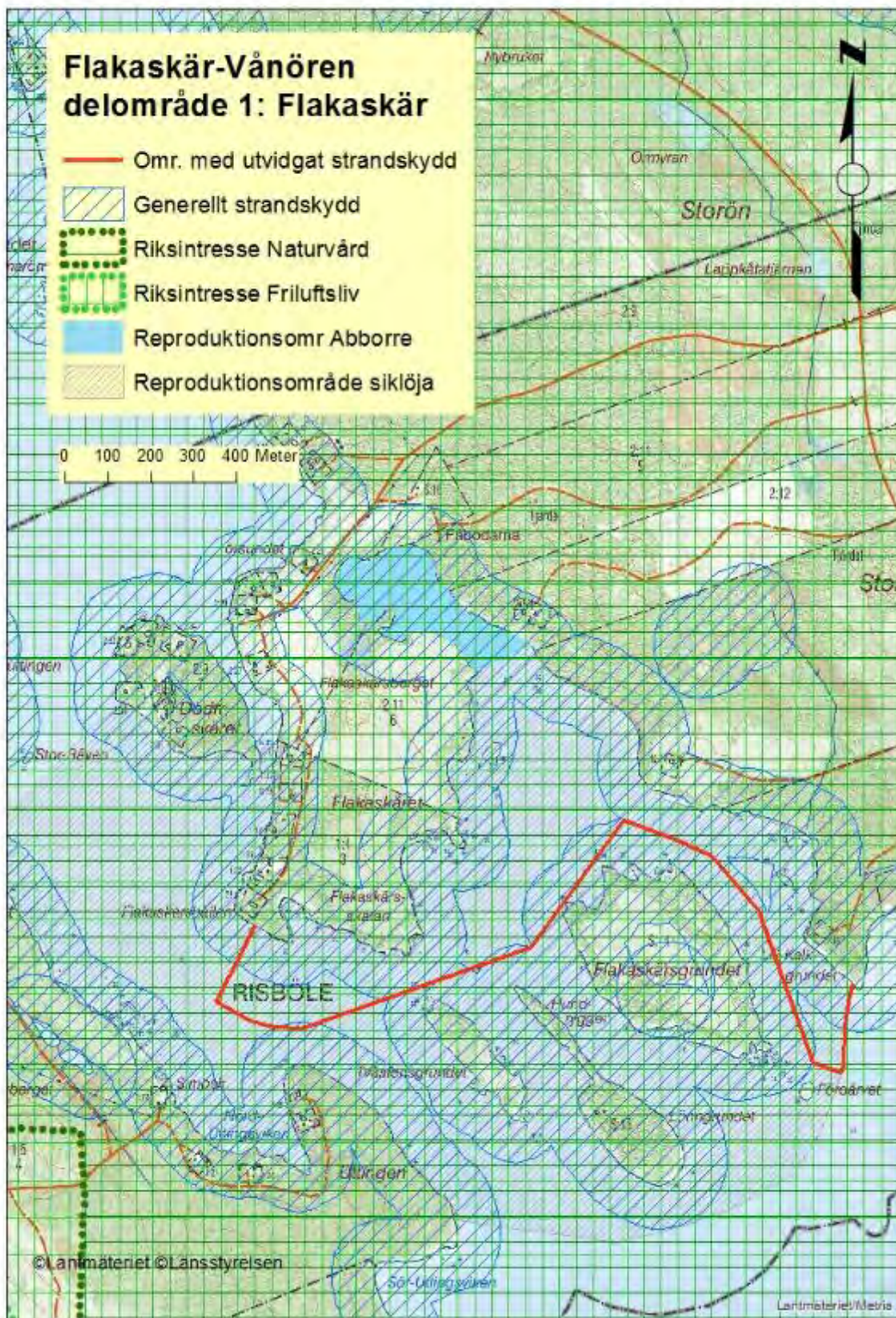
Området som helhet karaktäriseras av orördhet, uddar exponerade av havet och mer eller mindre grunda havsvikar.

I delområdet Flakaskär som enbart berör ett vattenområde finns en mängd rev och grunda vikar som är idealiska lek- och uppväxtområden för olika fiskarter. Inne i Fårviken har också konstaterats reproduktionsområde för abborre och siklöja. Reproduktionsområdet för siklöja sträcker sig också längre ut, i området öster om Flakaskäret och runt Flakaskärsgrundet.

På delområde Storön finns långsträckta uddar som till exempel Enskatan, Västra- och Östra Framlämningsskatan och Våtörskatan. Alla är exponerade av havet och erbjuder med andra ord fria utblickar. I vikarna bland annat Sandviken, Svartbottenviken och Knivingsviken finns grundområden, som till viss del har vegetationsklädda delar. Sådana vikar har särskilt goda förutsättningar för skapandet av en individ- och artrik fauna och flora. Detta beroende bland annat på naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat och bra vattentemperatur som skapar rik växtlighet och varierad vegetationsstruktur. I Knivingsviken och Sandskärsviken har konstaterats förekomst av kransalger. Kransalger anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed kan erbjuda föda till yngel och småfisk samt åt fåglar vid årstider när annan föda är begränsad. Enskatesundet som i dag är en flada på grund av landhöjningen är värd att nämna. Viken är fortfarande i ständig kontakt med havet, men en tröskel vid inloppet gör att vattenutbytet är begränsat och blir därför ett viktigt reproduktions-, uppväxt-, födosöks- och uppehållslokal för fisk. Flador används också i stor utsträckning av fågel.

Stränderna inom delområdet består växelvis av strandängar, strandskogar, kala klippor och glest bevuxen sandstrand. På Svartbotten sträcker sig klippvallar omkring 100 m upp mot Svartbottenberget. Vegetationen på Svartbottenberget består av barrskog som bedöms ha höga naturvärden. På Sandskärsvikens norra strand finns fornlämningar i form av en labyrint och en stenugn.

Karta 1

Karta 2

Klipphällar erbjuder fina utblickar över öppet hav. Foto. Marita Alatalo

Fiske är en kär sysselsättning för många. Foto. Marita Alatalo

6.6 Skallön

Området är beläget ca 4 km öster om Burvik i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land. Det generella strandskyddet är även utvidgat i vattenområdet till att omfatta ca 200 m, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är obebyggt. Möjligheterna att uppleva avskildhet, naturliga tillstånd och frånvaro av buller är stora, förhållanden viktiga att långsiktigt bevara till gagn för växter, djur och människor. Exploateringar vid gränsen för det generella strandskyddet bedöms kunna orsaka skador på de värden strandskyddsbestämmelserna avser att skydda.

Områdets strandängar, strandskogar och grunda havsvik är viktiga miljöer för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Utanför udden finns ett reproduktionsområde för siklöja. Generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

Längs huvudparten av strandsträckan ges fria utblickar över öppet hav. Uddar som denna har tydlig potential att bli attraktiva besöksmål.

Hela området är av riksintresse för naturvården och friluftslivet -Lövångerskusten (NRO24080 och FRO24007).

Beskrivning av området

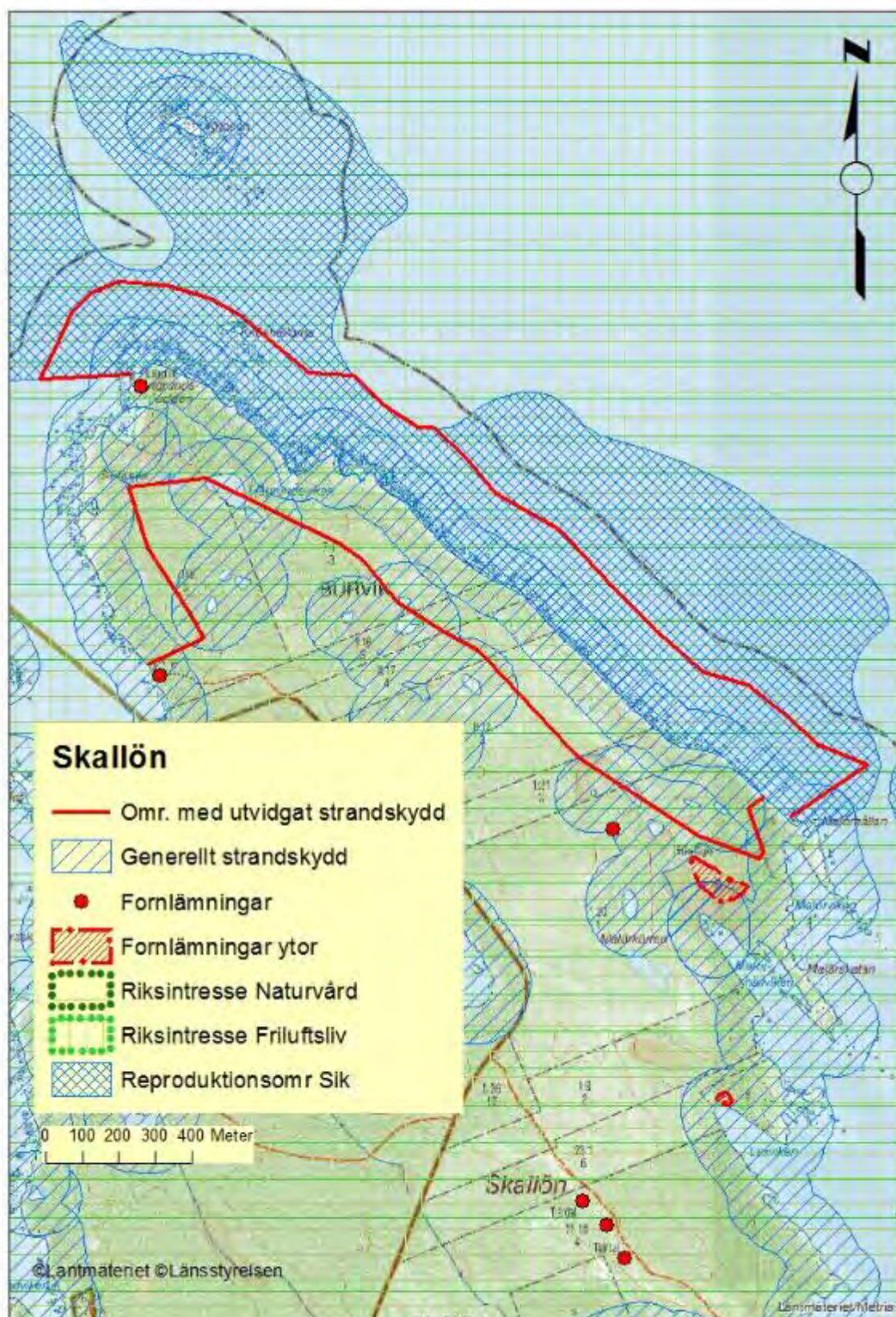
Området utgörs av Skallöns nordöstra del. Området är obebyggt och i övrigt relativt orört. Skallön är ingen ö utan en stor udde vars östra sida är helt exponerad av havet. Där ges fria utblickar över öppet hav. Merparten av strandsträckan på ca 3 km består mest av stenblock. Det finns en sandstrand på uddens östsida. Denna sträcker sig ca 80 m upp på land.

Inom området finns en rad igenväxande sjöar och längst ut på udden, väst om Utgrundsudden, finns en gammal havsvik som även den håller på att växa igen på grund av landhöjningen. Runt de igenväxande sjöarna och den igenväxande havsviken finns breda karaktäristiska strandängar och strandskogar. Invid den gamla havsviken finns även en lövsumpskog. Normalt översvämmas dessa strandängar och strandskogar regelbundet vilket utgör förutsättningar för en hög artrikedom. Av samma skäl utgör sumpskogar miljöer för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Här kan tilläggas att nämnda vatten har generellt strandskydd.

Förutom områdets många insektsarter och rika fågelliv utgör vattenområdet utanför Skallön viktigt reproduktionsområde för sik.

På flera platser på Skallön som helhet finns spår av en svunnen fiskekultur. Inom området, på Utgrundsudden längst ut på udden, finns en fornlämning i form av en labyrinth.

Karta 1

6.7 Häbbersviksskäret-Bastuudden

Området är beläget ca 5 km sydost om Lövånger, Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta 150–200 m på land. I områdets sydligaste del utgör befintlig väg, gräns för strandskyddat område på land, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är i princip obebyggt och för övrigt relativt orört. Merparten av den ca 3 km långa strandsträckan är helt exponerad och präglad av havet. Möjligheterna att uppleva frånvaro av buller, avskildhet och naturliga tillstånd är stora. Förhållanden som är viktiga att långsiktigt bevara till gagn för växter, djur och människor.

Miljön i och runt de flera fladorna utgör viktiga habitat för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Lämningar av ett gammalt fiskeläge är intressant ur ett friluftslivsperspektiv.

Hela området är av riksintresse för naturvården och friluftslivet -Lövångerskusten (NRO24080 och FRO24007). Inom områdets sydligaste del finns fornlämningar i form av ett fiskeläge som har höga kulturvärden.

Beskrivning av området

Området är i princip obebyggt. Längst ut på Häbbersviksskäret finns ett par byggnader och ett fritidshus finns även mitt emot ön Svarthällorna.

Strändernas karaktär varierar längs hela den ca 3 km långa strandsträckan. Längs vissa partier finns strandängar, längs andra finns klippor och hållmarker. Här och var finns små avsnitt med sandstrand.

I områdets sydligaste del på Häbbersvikudden utgörs strandområdet av svallad morän och klapperstensfält med tydliga strandvallar med endast några enrisbuskar. Strandvallarna består av sten och grus och vittnar om den ständigt pågående landhöjningen. Fornlämningar i form av ett gammalt fiskeläge finns också här. Fiskelägelämningarnas läge en bit upp på land skvallrar om att landhöjningen är förhållandevis stor i denna del av landet. Innanför strandområdet på uddens nordöstra sida växer typisk så kallad landhöjningsskog bestående av al, gran och rönn. Marken där landhöjningsskog växer är ofta bördig tack vare gråalens kvävefixerande förmåga. På landsidan av udden utmynnar Häbbersvikbäcken och längs bäckens ständer finns våtmarker.

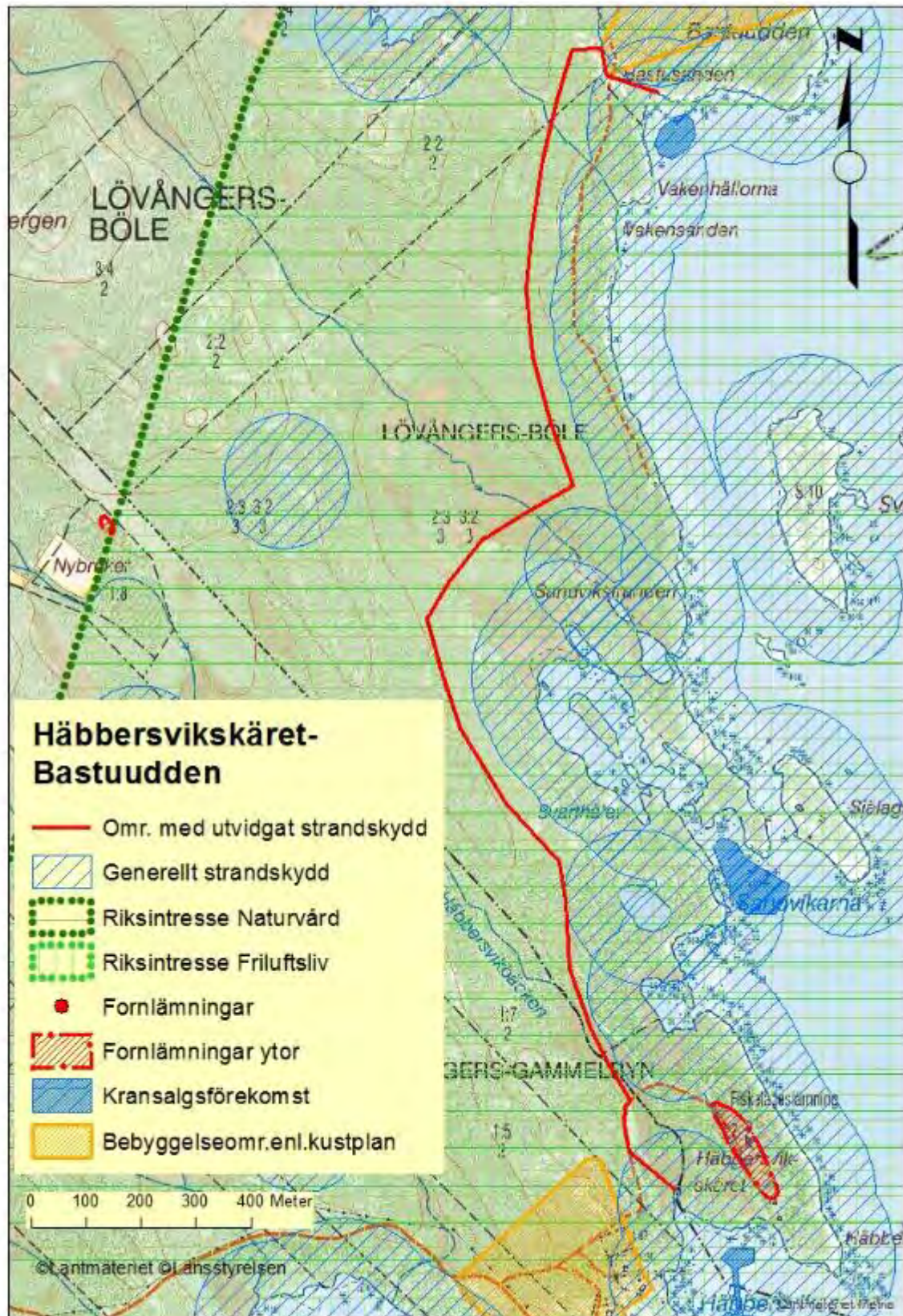
Norr om Häbbersviksskäret finns flera flador i olika storlekar. Fladorna har en gång varit havsvikar och har delvis fortfarande kontakt med havet, men trösklar vid inloppet gör att vattenutbytet begränsas. Fladorna kommer med tiden att förvandlas till insjöar på grund av landhöjningen. I flador återfinns ofta en individ- och artrik fauna och flora som en följd av naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat och hög vattentemperatur. Områden av denna typ är viktiga reproduktions-, uppväxt- födosöks- och upphållslokaler för fisk på grund av rikligt med vattenlevande växter och insekter. Fågel nyttjar fladorna som häckning- och rastlokal.

Vid tröskeln till största fladan, Svarthålet, porlar vattnet över stenarna som en bäck. Inne i fladan finns spridda block och vegetationsklädda mjukbottnar. Förekomst av kransalger, *Chara aspera*, har konstaterats vid utloppet av Svarthålet. Förekomst av kransalger finns även i Häbbersviken och i områdets nordligaste del utanför Bastusanden. Mellan fladorna finns en sandstrand. Väst om sandstranden finns tät strandskog av al och rönn på sandiga marker. Många av träden är gamla.

*Vyer från tröskeln in mot den stora fladan Svarthålet.
Foto. Johanna Engström*

Karta 1

Enskilda träd kan ha stor betydelse både för människor och för fåglar och insekter. Foto. Johanna Engström

6.8 Hässjeholmen-Bjässviksnäset

Området är beläget strax söder om Kinnbäck i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 150 m på land, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är i princip obebyggt. Längs den drygt 4 km långa strandsträckan är möjligheterna mycket stora att uppleva frånvaro av buller, avskildhet och naturliga tillstånd. Viktiga förhållanden att långsiktigt värna för växter, djur och människor.

I miljöer som grunda havsvikar, bäckmynningar, vidsträckta havsstrandängar och sumpskogar finns förutsättningar för ett fortsatt skapande av biologisk mångfald. Områdets värden ska betraktas tillsammans med de naturvärden som finns i och kring Nedre och Övre Kvarntjärnen och Abborravan. Området är av riksintresse för naturvärden – Kinnbäcksfjärden (NRO 24 076).

Beskrivning av området

Området är beläget invid Kinnbäcksfjärdens inre del. Fjärden som helhet med dess strandområden bedöms ha höga naturvärden, inte minst beroende på landhöjningen som satt sina tydliga spår i landskapet. Här är nämligen landhöjningen ca 9 mm/år. På grund av landhöjningen är vattenomsättningen låg i fjärden eftersom bottenrösklar bildats i de yttre delarna. Uppgrundningen sker snabbt och fjärden blir mer och mer isolerad från Bottenviken. Kinnbäcksfjärden är också ovanlig i det avseendet att inga större vattendrag mynnar ut i fjärden.

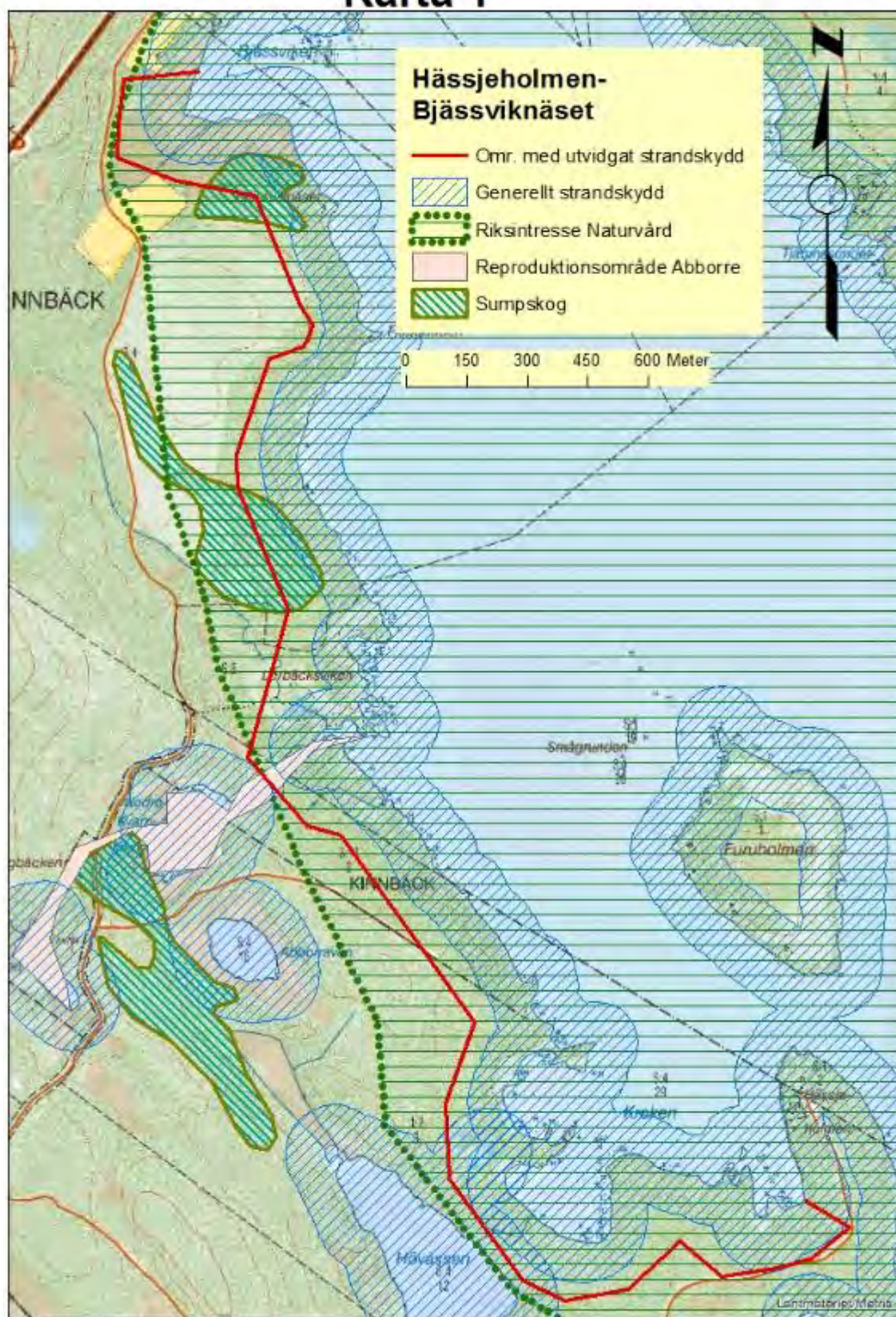
Området karaktäriseras av en relativt orörd strandsträcka på drygt 4 km. I området finns enbart två bosättningar. Dessa finns i områdets norra del på Bjässviksnäset och på Flaggudden.

De grunda havsvikarna Bjässviken och Kroken avgränsar området i norr och söder. Förutsättningarna i grunda havsvikar som dessa som också till viss del har vegetationsklädda delar, är särskilt goda för hög produktion av en individ- och artrik fauna och flora. Detta beroende bland annat på naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat och bra vattentemperatur som skapar rik växtlighet och varierad vegetationsstruktur. Ett flertal av de arter som lever i miljön, till exempel kransalger, anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed kan erbjuda föda till yngel och småfisk samt åt fåglar vid årstider när annan föda är begränsad.

Havsvikarna kantas av vidsträckta strandängar med en bård av alskog i bakkant. Delar av strandskogen är klassad som sumpskog. Strandskog och havsstrandängar är miljöer inom översvämningsszon som ofta hyser en hög biologisk mångfald och utgör viktiga rastplatser för flyttfåglar. Sumpskog där huvuddelen utgörs av lövträd är också mycket värdefull på grund av sina förutsättningar att skapa biologisk mångfald. Detta beroende på att miljön ofta har en hög variation av substrat och tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämning och hög luftfuktighet skapar en hög artrikedom. Av förklarliga skäl är sådana miljöer viktiga för många insekter, vilka i sin tur bidrar till ett rikt fågelliv.

I Lerbäcksviken, som på grund av landhöjningen inte längre är en vik, utmynnar tre mindre vattendrag. I mynningsområdena skapar tillförseln av finkornigt sediment och organiskt material från vattendraget ett habitat i ständig förändring; området hålls fuktigt och näringsrikt till gagn för växter och djur. En av bäckarna som har sin tillrinning från Övre och Nedre Kvarntjärnen tjänstgör som reproduktionsområde för abborre.

Karta 1

6.9 Jungfruviken-Korsörarna

Området är beläget ca 3 km norr om Burvik i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta 150–200 m på land. I områdets sydvästra del utgör befintlig väg i huvudsak gräns för strandskyddat område. Det generella strandskyddet är även utvidgat i vattenområdet utanför Korsörarna och Kalkgrundsudden, till att omfatta ca 200 m, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området bedöms sammantaget ha stora natur-, kultur- och friluftslivsvärden som är viktiga att långsiktigt värna.

Området som utgörs av en udde är i princip obebyggt. Merparten av den ca 4 km långa strandsträckan är helt exponerad av havet och erbjuder fria utblickar. Uddar som denna har stor potential att bli besöksmål. I området finns även flera fornlämningar av en svunnen fiskekultur. Fornlämningar som dessa är också ofta attraktiva besöksmål.

Vattenområdet utanför udden är reproduktionsområde för strömming och Jungfruviken är lekområde för abborre. Förutsättningar viktiga att värna bland annat på grund av att det generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust. Miljön runt de grunda havsvikar utgör betydelsefulla habitat för skapande och bevarande av biologisk mångfald.

Hela området är av riksintresse för naturvården -Lövångerskusten (NRO24080) och delar är även av riksintresse för friluftslivet - Lövångerkusten (FRO24007). I området finns en barrskog som Skogsstyrelsen klassat som nyckelbiotop.

Beskrivning av området

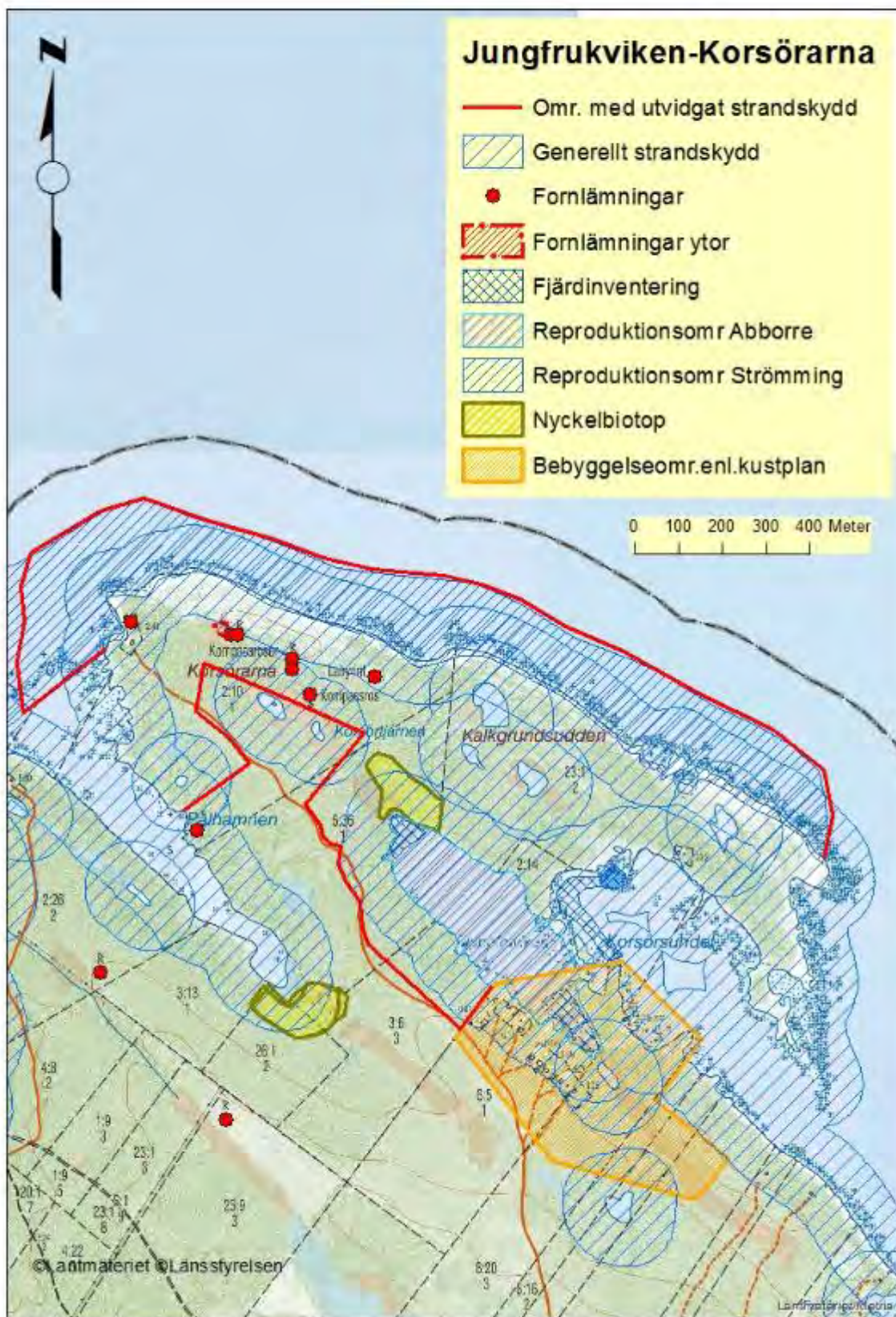
Området utgörs av en i princip obebyggd udde. Större delen av udden, Korsörarna – Kalkgrundsudden, är helt exponerad av havet och där är stränderna kraftigt svallade med tydliga strandvallar. Strandvallarna är uppbyggda av sten och grus och visar hur havsstrandlinjen har flyttats på grund av landhöjningen. Området är rikt på fornlämningar som vittnar om en tidigare fiskekultur. Där finns gästgårdar, kompassrosor, ett sjömärke och en labyrint. Vattenområdet utanför är viktigt reproduktionsområde för strömming.

Insprängt i skogen bakom finns ett flertal små igenväxande tjärnar med våtmarker runt om, värdefulla för fågellivet. Dessa har generellt strandskydd.

Jungfruviken som tidigare var en havsvik är i dag en flada på grund av landhöjningen. I utloppet skapar öar och uddar en barriär mot det mer öppna Korsörsundet och havet. Förutsättningarna är särskilt goda i vikar som dessa för skapande av en individ- och artrik fauna och flora. Detta beroende bland annat på naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat och bra vattentemperatur som skapar rik växtlighet och varierad vegetationsstruktur. I Korsörsundet har förekomst av kransalger konstaterats. Kransalger anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed kan erbjuda föda till yngel och småfisk samt åt fåglar vid årstider när annan föda är begränsad. Viken har också bedömts vara ett viktigt lekområde för abborre.

Stränderna består till stor del av strandskog och längst in i Jungfruviken finns en sumpskog. Sumpskog där huvuddelen utgörs av lövträd är mycket värdefull på grund av sin ofta höga biologiska mångfald. Detta beror på att miljön har en hög variation av substrat och tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämning och hög luftfuktighet skapar hög artrikedom. Av förklarliga skäl är miljöerna viktiga för många insekter och olika fågelarter. Öster om sumpskogen finns en bevarandevärd barrskog som är klassad som nyckelbiotop.

Karta 1

6.10 Kågnäsudden-Sandviksberget

Området är beläget ca 15 km öster om Skellefteå. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Området består av två delar, skilda av ett område med områdesbestämmelser. Inom de två delområdena är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta ca 150 m på land, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är beläget enbart ca 15 km öster om Skellefteå stad och utgörs av ett strandområde på den södra delen av den stora udden Kågnäset. Området är förhållandevis oexploaterat. Från området ges fria utblickar över öppet hav. Miljöer som denna med lättillgängliga klippor och hållar bedöms ha stor potential att bli attraktiva besöksmål. Exploateringar i närheten av gränsen för det generella strandskyddet kan komma att skada områdets värden ur ett strandskyddsperspektiv.

Vattenområdet i områdets östra del har också marina värden, då det utgör viktigt reproduktionsområde för sik.

Områdets värden ska betraktas tillsammans med de kultur- och friluftslivsvärden som finns i de angränsande gamla fiskelägena Långhällan och Sandviken. För dessa finns upprättade områdesbestämmelser som behandlar hänsyntagandet till kulturmiljöerna och strandskyddet. (Sandviken-Kågnäset samt Långhällan-Kågnäset Lantmäteriets idnr: 2482K-P22/96 respektive 2482-P96/14).

Beskrivning av området

Områdets södra del är helt obebyggd och utgör ett strandområde mellan de två gamla fisklägena Kågnäsudden och Långhällan. Platser som vittnar om områdets betydelse för fiske och säljakt. Fiskeläget Kågnäsudden som fortfarande har välbevarad struktur och väl bibehållen bebyggelse ligger inom detaljplanelagt område. Långhällan är också välbevarad och för detta finns områdesbestämmelser som på ett bra sätt reglerar kulturmiljövärden och strandskyddet. Stränderna mellan de båda fiskelägena består växelvis av grus, stenar och kalspolade klippvallar som sträcker sig ut i havet. Här och var finns hållkar bland klipporna. Hållkar är fördjupningar i hållarna där vatten ansamlas och blir stående. I sådana bildas ofta värdefulla små ekosystem, i den annars karga omgivande miljön.

I området norr om Truthällan och Långhällan finns ett antal fritidshus. Stränderna här karaktäriseras också av en karg vegetation med kala klippvallar som sluttar relativt brant ned mot havet. De större hållområdena har namngivits. Här finns Grubban, Yttrehällan och Innehällan. Ytterligare norrut i området är stränderna lite mer skyddade och där består strandzonen mest av block med en bred bård av al i bakkant innan produktionsskogen tar över. I Sandviken har finare sediment ansamlats.

Områdets nordligaste del gränsar till Sandviken, där det också finns ett gammalt fiskeläge. Fiskeläget, med anor från 1800-talet är förhållandevis välbevarat och många av byggnaderna används i dag till sommarbostäder. Platsen har på samma sätt som Långhällan områdesbestämmelser.

Vattenområdet längs hela sträckan utgör reproduktionsområde för sik.

Del av fiskeläget på Långhällan. Foto. Rune Wästerby

Karta 1

6.11 Lilludden-Grubbholmen

Området är beläget vid Skellefteå kommuns norra länsgräns. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Området består av två delområden, se efterföljande kartor. Det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta 150–200 m på land.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Områdena karaktäriseras av relativ orördhet. Möjligheterna att uppleva avskildhet, naturliga tillstånd och frånvaro av buller är stora. Förhållanden viktiga att långsiktigt värna ur ett strandskyddsperspektiv.

I området finns grunda havsvikar, sedimentåsar som sträcker sig ut i vattnet, breda havssträndängar och strandskog. Miljöer med förutsättningar för skapande och bevarande av biologisk mångfald.

Områdets värden ska betraktas tillsammans med de natur- och friluftslivsvärden som finns i området från Hässjeholmen och norrut till Bjässviknäset samt utanföriggande öar i Kinnbäcksfjärden som till exempel, Sikören och Stor Blåbärsholmen.

Hela området är av riksintresse för naturvärden – Kinnbäcksfjärden (NRO 24 076). Inom området finns ett antal fornlämningar i form av bland annat en gistgård och en förlisning (RAÄ Byske 482:1 och 988).

Beskrivning av området

Områdena är beläget invid Kinnbäcksfjärden nordöstra del, nära gränsen till Piteå kommun i Norrbottens län. Fjärden med dess stränder som helhet bedöms ha höga naturvärden, inte minst beroende på landhöjningen som satt sina tydliga spår i landskapet. Här är landhöjningen ca 9 mm/år.

På grund av landhöjningen är vattenomsättningen låg i fjärden eftersom bottenrösklar bildats i de yttre delarna. Uppgrundningen sker snabbt och fjärden blir mer och mer isolerad från Bottenviken. Kinnbäcksfjärden är också ovanlig i det avseendet att inga större vattendrag mynnar ut i fjärden.

Områdena karaktäriseras sammantaget av en relativ orördhet. De är obebyggda, med undantag för en fritidshusfastighet vid Tjärunssundet. Till den går en väg.

Långa sedimentåsar/ryggar i form av Tjärundsgrundet, Långrevudden, Näsudden och Grubbholem, sträcker sig ut i vattnet. Havsvikarna, Tjärunsviken, Fårviken, Näs-fjärden, Sörgrubban och Harrgrubban, är grunda med finkorniga sedimentbottenar. Förutsättningarna i dessa som också till viss del har vegetationsklädda delar, bedöms vara särskilt goda för produktion av individ- och artrik fauna och flora. Detta beroende bland annat på naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat och bra vattentemperatur som skapar rik växtlighet och varierad vegetationsstruktur. Ett flertal av de arter som lever i miljön, till exempel kransalger, anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed kan erbjuda föda till yngel och småfisk samt åt fåglar vid årstider när annan föda är begränsad. Vikarna omges av strandängar och strandskogar, miljöer inom översvämningsszon som stimulerar till biologisk mångfald.

I delområde 2, på Grubbholmen och i Sörgrubban finns fornlämningar i form av en gistgård och lämningar efter ett förlist fartyg.

Karta 1

Karta 2

Ormtunga. Foto: Jens Backman

6.12 Lillåfjärden

Området är beläget vid Kåge i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat både på land och i vattnet till att omfatta omkring 200 m från havsstrandlinjen. På land i områdets norra del utgör befintlig kraftledning i huvudsak gräns för strandskyddat område och i områdets södra del avgränsas det strandskyddade området av detaljplanelagt område, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är helt obebyggt med naturmiljöer viktiga att värna i ett långsiktigt perspektiv. Lillåns mynningsområde, strandängar och sumpskog runt den grunda Lillåfjärden skapar förutsättningar för biologisk mångfald.

Havsviken är redan i dag en viktig fågellokal och vattenområdet utgör ett viktigt reproduktionsområde för siklöja. Generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

Exploateringar i närheten av gränsen för det generella strandskyddet bedöms riskera de värden som motiverar till ett utvidgat strandskydd.

Beskrivning av området

Lillåfjärden är en grund havsvik i Kågefjärdens inre del. Kågefjärden är Skellefteå kommuns största fjärd. Längst in i viken utmynnar Lillån. Mynningsområden betraktas allmänt som viktiga för skapande och bevarande av biologisk mångfald. I utloppet av ån skapar tillförseln av finkornigt sediment och organiskt material från vattendraget ett habitat som är i ständig förändring. Området hålls fuktigt och näringsrikt och blir en attraktiv miljö för växter och djur.

Stora delar av viken omges av havsstrandängar. Strandängar är vegetationsklädda stränder på finkorniga sediment som ofta översvämmas. Förhållanden som också skapar förutsättningar för en hög biodiversitet och utgör viktiga rastplatser för fåglar. Lillåfjärden har också ett mycket rikt fågelliv.

Innanför havstrandängarna växer lövsumpskog. I sumpskog där huvuddelen utgörs av lövträd finns oftast en stor variation av substrat. Tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämmning och hög luftfuktighet skapar förutsättningar för en artrikedom. Av förklarliga skäl är sådana miljöer viktiga för många insekter, vilka i sin tur bidrar till bland annat ett rikt fågelliv.

Vattenområdet utgör ett viktigt lekområde för siklöja.

Kanadagäss med ungar. Foto. Jens Backman

Karta 1

6.13 Lövselefjärden-Pålholmen

Området är beläget 3 km söder om Lövsele i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 150–200 m på land och ca 200 m i vattnet, se efterföljande kartor.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är sammanfattningsvis relativt oexploaterat och bedöms ha höga natur-, kultur- och friluftslivsvärden viktiga att långsiktigt värna för att säkerställa strandskyddets syften. Hela området är av riksintresse för naturvärden och friluftslivet, (Lövångerskusten NRO24080 och FRO24007).

Områdets norra del karaktäriseras av den grunda Lövselefjärden och Lövseleåns mynningsområde. Fjärden omges av vidsträckta strandängar, bårder av lövsumpskog, landhöjningsskog och tallhällmarker, viktiga habitat för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Havsvikens mjukbottenar och undervattensvegetation fungerar bland annat som reproduktionsområde för strömming och siklöja. Där fjärden öppnar sig mot havet finns också ett reproduktionsområde för sik. Viktiga marina värden att värna inte minst beroende på att det generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

Områdets södra del karaktäriseras av fjärdens öppning mot havet och en förhållandevis lättillgänglig udde som erbjuder fria utblickar över öppet hav. Uddar som denna med klipphöllar och lämningar från en svunnen fiskekultur har tydlig potential att bli besöksmål för ett rörligt friluftsliv. Även i denna del av området finns miljöer för skapande och bevarande av biologisk mångfald.

Beskrivning av området

Området karaktäriseras av Lövselefjärden. Fjärdens inre del är grund, utsöad och variationsrik med mjukbottenar, rev och undervattensvegetation i form av bland annat kransalger. Viken fungerar, inte minst av den anledningen, som reproduktionsområde för strömming och siklöja. Längst in i viken utmynnar Lövseleån. Stränderna längs fjärdens västra sida och i norr utgörs av flacka och breda strandängar. Strandängar är vegetationsklädda stränder på finkornigt sediment inom översvämningszon. Strandängarna längs in i viken, som har hävdats längre tillbaka i tiden, är numera iordningsställda för att möjliggöra fårbete. Viken är känd för sitt fågelliv och strandängarna utgör viktiga rastplatser för flyttfåglar.

Innanför strandängarna finns lövsumpskog. En särskilt viktig sådan finns strax väster om Lövseleåns mynningsområde. Sumpskog återfinns oftast längs stränder vid havet, längs vattendrag och på fuktiga marker. Sumpskog och i synnerhet lövsumpskog har en hög variation av substrat. Tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämnning och hög luftfuktighet är viktiga miljöer för olika växt- och insektsarter som i sin tur skapar förutsättningar för djurliv och här främst ett rikt fågelliv.

Strandområdet längs fjärdens östra sida är generellt sett brant med klipphöllar mot vattnet. Innanför klipporna finns orörda tallhällmarker och den bakomliggande skogen utgörs av äldre kustbarrskog bestående av gran. Strax norr om Lillängesbergets sluttning mot fjärden finns Lillänget. Lillänget har sitt ursprung i det notfiske som historiskt bedrevs av boende kring fjärden.

Vy från Andberget mot Lillängesberget. Foto. Johanna Engström

Områdets södra del karaktäriseras av fjärdens öppning mot havet och en udde helt exponerad av havet. Udden erbjuder fina utblickar över öppet hav. Inne på udden finns flera tjärnar som har generellt strandskydd. Stränderna vid Laxnäthällorna består växelvis av klippvallar och grundområden med grus- och stenbankar som skapar "öar"- miljöer som förändras från år till år. Stränderna vid Blyckorna, Holmudden och Pålholmen är kraftigt svallade med få träd och tydliga strandvallar samt klapperstensfält. Mellan Holmudden och Pålholmen består stränderna av block och sten med landhöjningsskog som närmare Pålholmen blir mindre omfattande på grund av att marken där består mer av berghällar och svallad grus. På hållarna finns hållkar. I hållkarlen bildas små värdefulla ekosystem. Mellan Blyckorna och Pålholmen finns också partier med våtmarker.

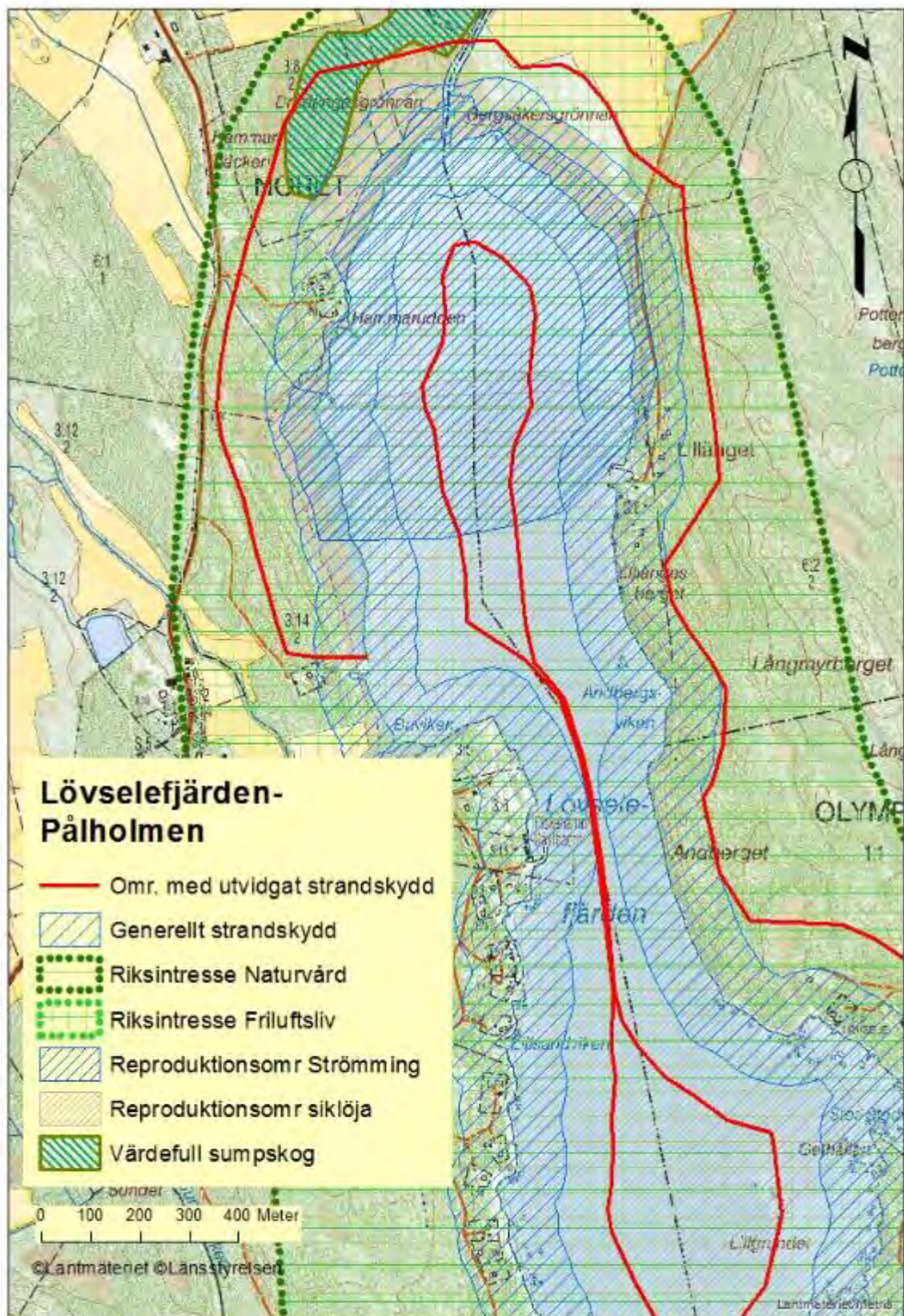
Invid Pålholmen finns Holmviken som i dagsläget är en glosjö. Glosjöar är viktiga reproduktions-, uppväxt-, födosöks- och upphållslokaler för fågel. Att Holmviken en gång varit en havsvik vittnar både namnet om och de fornlämningar av fiskelägen som finns där. På Blyckorna finns även lämningar i form av sjömärken.

Längs udden, i strandnära lägen, finns ett antal mindre sommarstugor. Glesheten mellan stugorna och dess småskaliga karaktär gör att merparten av strandområdet är att betrakta som allemansrättsligt tillgängligt.

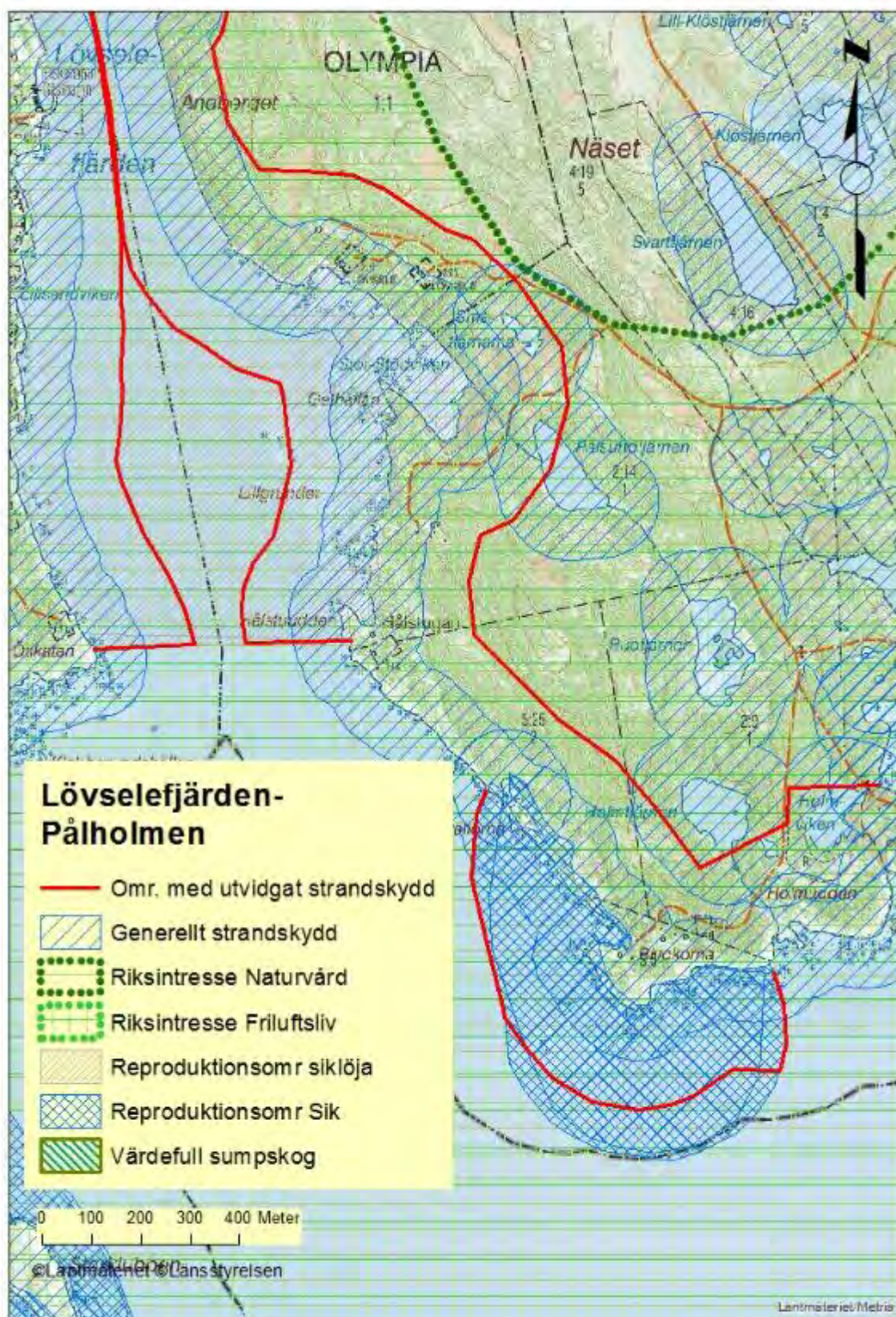

Sommarstuga vid Blyckorna. Foto. Johanna Engström

Karta 1

Karta 2

6.14 Orrholmsudden

Området är beläget ca 6 km öster om Kläppen vid Buskösundets inlopp i Kinnbäcksfjärden i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m både på land och i vattnet, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är obebyggt, men ändå lättillgängligt från närbeläget fritidshusområde. Längs den ca 2 km långa strandsträckan ges fria utblickar över öppet hav.

I området finns en sandstrand, viktig att bevara både för människors friluftsliv och olika insektsarter. Detta inte minst beroende på att oexploaterade sandstränder är förhållandevis få i Västerbottens län.

Skogarna inom området bedöms ha höga naturvärden, ett parti av skogen är klassad som biotopskyddsområde. Vattenområdet nyttjas av strömming och sik som reproduktionsområde. Generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

Området bedöms sammanfattningsvis ha höga natur och friluftslivsvärden viktiga att värna långsiktigt. Exploateringar i närheten av gränsen för det generella strandskyddet bedöms riskera det strandskyddsbestämmelserna avser att skydda. Delar av området är av riksintresse för naturvården (Kinnbäcksfjärden NRO 24 076).

Beskrivning av området

Området är beläget vid Buskösundets utlopp i Åbyfjärden. Området är obebyggt och från uddarna ges fria utblickar över öppet hav.

Stränderna i området är lättillgängliga från fritidshusområdet invid Sandsviksudden och karaktäriseras huvudsakligen av sten, block och klapperstensfält. Längst in i Orrholmsviken finns en vacker sandstrand. Sandstränder är generellt sett ovanliga i Västerbottens län. Oexploaterade sandstränder erbjuder bland annat goda livsmiljöer för olika insektsarter.

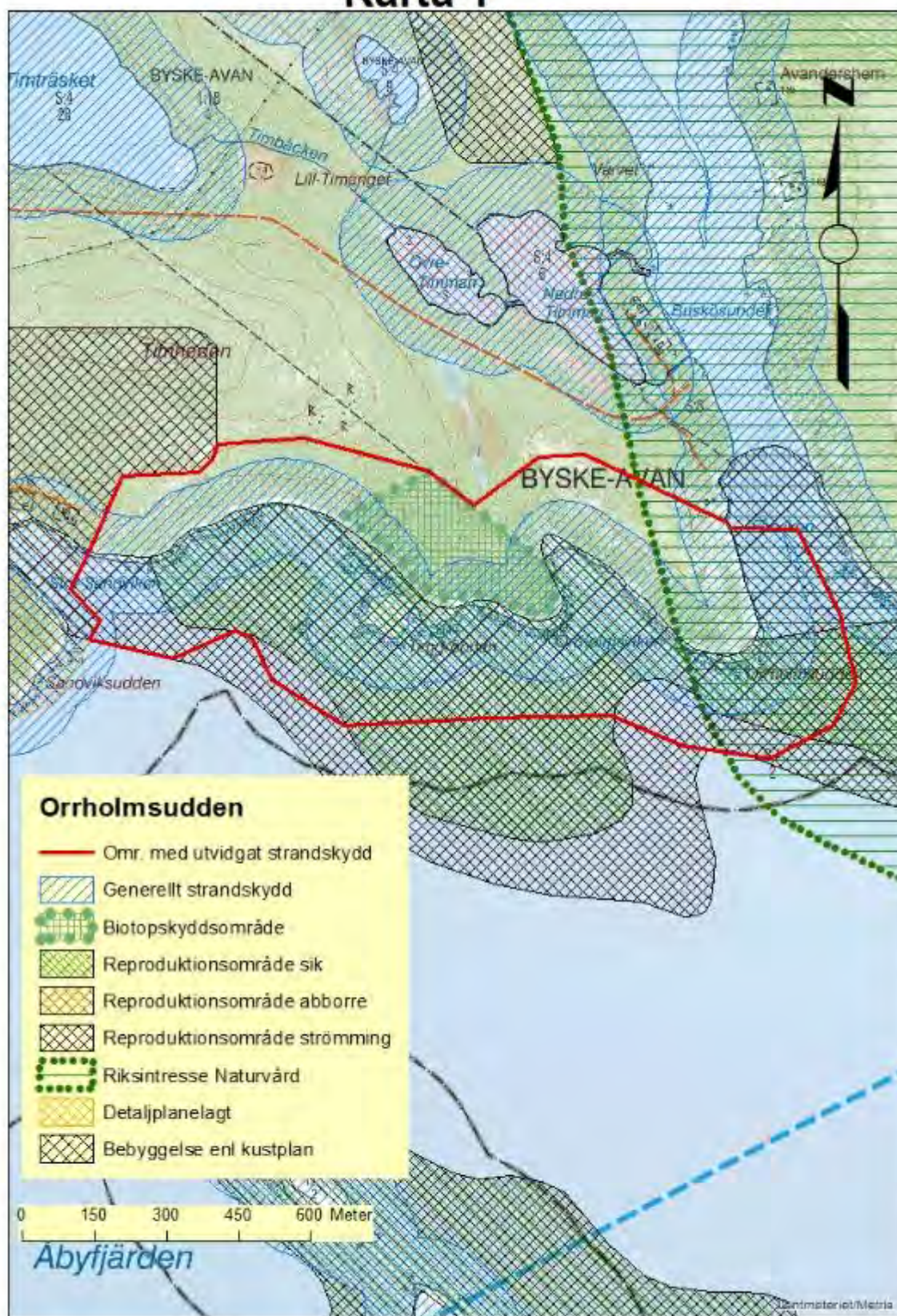
Udden Timgrönnan är en helt trädlös udde bestående av öppna sedimentbankar. Öster om udden finns en naturbarrskog med stort inslag av gamla träd samt rikligt med grova döda träd som skapar förutsättningar för många ovanliga och hotade arter. Sådan skog är i dag relativt ovanlig på grund av dagens skogsbruk.

Vattenområdet från Stor Sandviken och österut är lekområde för strömming och sik. I de närbelägna mindre sjöarna Övre och Nedre Timman finns reproduktionsområden för abborre.

Rom från abborre. Foto. Patrik Stenroth

Karta 1

6.15 Ostviksfjärden

Området är beläget vid Östanbäck i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Inom området är det generella strandskyddet utvidgat, i varierande omfattning, från havsstrandlinjen både på land och i vattnet. Området på land är uppdelat på tre områden, skilda av bebyggelse, se efterföljande kartor.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området karaktäriseras av Storbäckens mynningsområde, havsstrandängar och reproduktionsområde för siklöja. Miljöer med höga naturvärden, viktiga att långsiktigt värna. Exploateringar vid gränsen för det generella strandskyddet skulle riskera att negativt påverka områdets värden ur ett strandskyddsperspektiv. Stor del av området är av riksintresse för naturvården – Kågefjärden (NRO 24 111). Områdets centrala delar utgörs av Natura2000 enligt habitatdirektivet- Kågefjärdens havsstrandängar.

Både havsstrandängar och estuarier är viktiga miljöer för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Redan i dag utgör ängarna viktiga rast- och häckningsplatser för fågel. Vissa av strandängarna är hävdade. Betade havsstrandängar utgör ett mycket värdefullt och numera unikt inslag i det västerbottniska odlingslandskapet. Vattenområdet är reproduktionsområde för siklöja. Generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

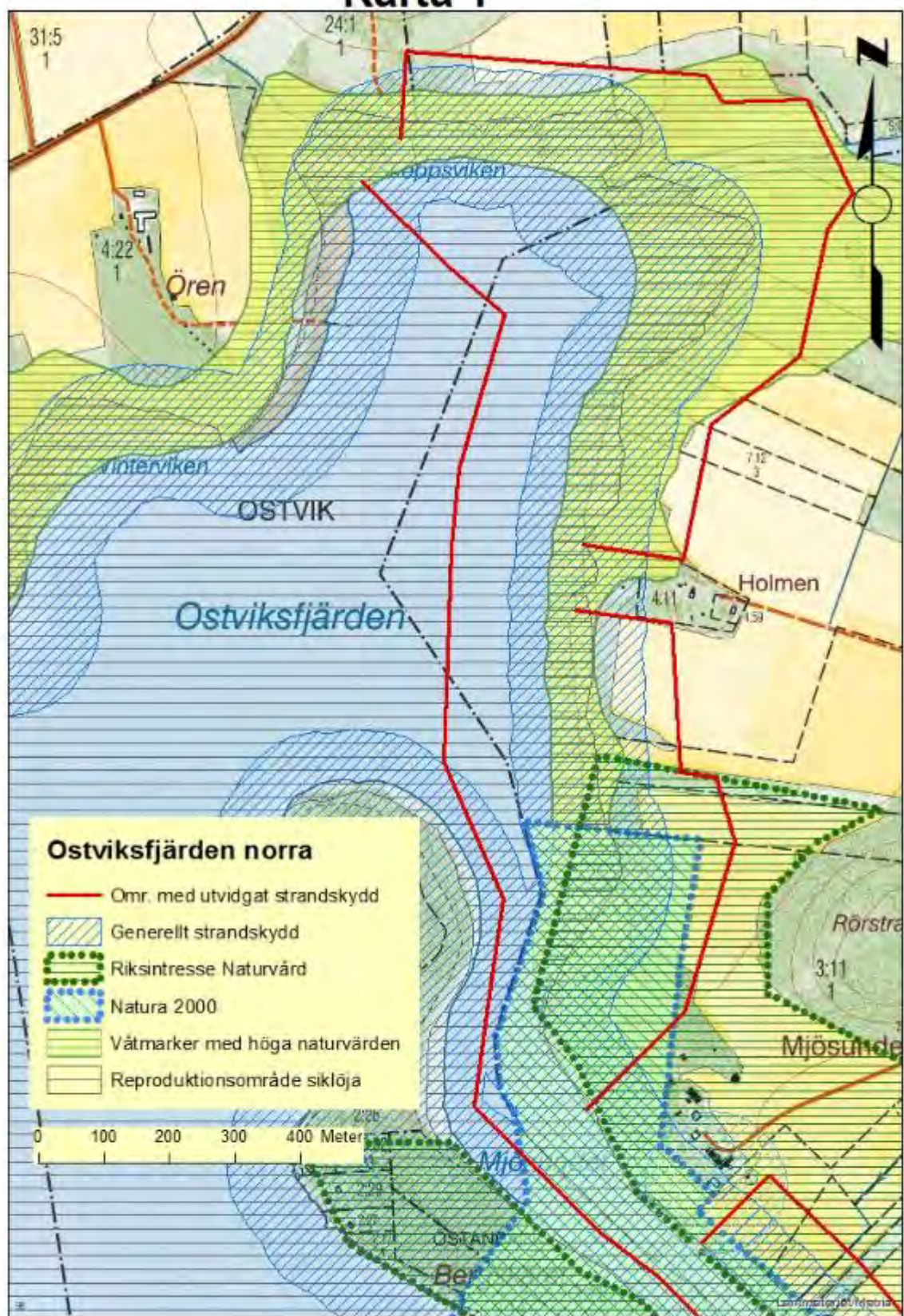
Beskrivning av området

Ostviksfjärden är Kågefjärdens innersta del. Längst in i viken – Skeppsviken – utmynnar Storbäcken. Mynningsområden är generellt sett miljöer med goda förutsättningar för skapande av biologisk mångfald. Tillförseln av finkorniga sediment och organiskt material från vattendraget bildar ett habitat som är i ständig förändring. Området hålls fuktigt och näringsrikt och är en attraktiv miljö för växter och djur.

Området i övrigt karaktäriseras av havsstrandängar som ligger som en bård längs stränderna. Strandängar är vegetationsklädda stränder på finkorniga sediment inom översvämningsszon. Miljöer som ofta har en hög biodiversitet och utgör viktiga rastplatser för fåglar. Strandängarna bedöms enligt olika inventeringar ha höga naturvärden. Delar av havsstrandängarna är också klassade som Natur 2000 område och riksintresseområde för naturvården.

Vissa delar av strandängarna är hävdade genom bete, vilket tillhör en ovanlighet i dag. Generellt sett betraktas hävdade marker nära havet ha mycket stort värde för rastande och häckande fåglar. Här finns även en mängd kärlväxter gynnade av att markerna hävdas. I områdets norra del finns ett fågeltorn som vittnar om att fågellivet utgöra ett friluftsintrasse för många. Nästan hela Kågefjärdens vattenområde utgör viktigt lekområde för siklöja.

Karta 1

Karta 2

Kågeffjärdens havsstrandängar. Foto. Jonas Grahm

Bergskäret.. Foto. Jonas Grahm

6.16 Petberget

Området är beläget ca 2 km väster om Bjuröklubb i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 150–200 m på land. På Sandvikens strand och söder om Flakaskäret utgör befintliga vägar, gräns för strandskyddat område på land, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området utgörs av en udde som i princip är helt obebyggd. Udden erbjuder fina utblickar över Bjuröklubb och Bjuröfjärden. Längs den omkring fem kilometer långa strandsträckan är möjligheterna mycket stora att uppleva avskildhet, relativ orördhet och frånvaro av buller. Viktiga förhållanden att långsiktigt värna till gagn för växter, djur och människor.

I området finns bevarandevärda naturmiljöer i form av bland annat gammal skog, klapperstensfält, klipphällar, en grund vik med strandängar och sumpskog. Ur ett friluftslivsperspektiv spelar också de kulturhistoriska lämningar som finns i området en roll. Dessa vittnar bland annat om områdets betydelse för en svunnen fiskekultur. Dessa ska betraktas tillsammans med de kulturlämningar som finns på Bjuröklubb.

Hela området är av riksintresse för naturvården och friluftslivet -Lövångerskusten (NRO24080 och FRO24007). Delar av området är av riksintresse för kulturmiljövården - Bjurön-Fällan (KRO24017).

Beskrivning av området

Området utgörs av en udde i Brattåsfjärden. Naturmiljöerna i området kan beskrivas som karga. De består mest av gles tallskog på klapperstensfält och klipphällar. Skogen är relativt orörd och brandpräglad och innehåller mycket död ved. Då udden är exponerad av havet utgörs stränderna främst av stora stenblock och klipphällar.

Smörviken omgiven av Smörgrundet och Smörudden på uddens västra sida, kan i dag betecknas som en flada. Fladan kommer med tiden att förvandlas till en insjö på grund av landhöjningen. Fladan är grund och har fortfarande kontakt med havet, men trösklen vid inloppet gör att vattenutbytet begränsas. Viken är vegetationsklädd och utgör en miljö med förutsättningar för skapande av en individ- och artrik fauna och flora på grund av naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat och hög vattentemperatur. Fladan är en viktig reproduktions-, uppväxt-, födosöks- och upphållslokal för fisk på grund av rikligt med kransalger och för fågel som nyttjar fladan som häcknings- och rastlokal.

Stränderna i denna del utgörs av strandängar med sumpskog i bakkant. Strandängar är stränder som är vegetationsklädda på finkornigt sediment inom översvämningszon. Strandängarna utgör viktiga rastplatser för flyttfåglar. Sumpskog återfinns oftast längs stränder vid havet, längs vattendrag och på fuktiga marker. Sumpskog och särskilt lövsumpskog har en hög variation av substrat och tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämnning och hög luftfuktighet utgör ofta grund för biologisk mångfald. Sumpskog blir därför viktiga miljöer för olika växtarter och många insekter, vilka i sin tur skapar förutsättningar för ett rikt djurliv och här främst ett rikt fågelliv.

Vid den sandstrand som ligger invid Sandviken, öster om Takknäsudden, finns områdets enda bebyggelse. Hit går också en väg från Brattås.

Hela udden utgör ett område rikt på fornlämningar som framförallt vittnar om en svunnen fiskekultur. Inom området med utvidgat strandskydd finns ett flertal fornlämningar. De finns främst på Petbergslädden och består av lämningar från husgrunder, tomtningar och ett fiskeläge.

Karta 1

6.17 Rännhällhamnen-Lill Snäckhamnen

Området är beläget ca 15 km öster om centralorten Skellefteå. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land. Området består egentligen av två delar som är skilda av, Finnhällan, ett område med områdesbestämmelser. Inom de två delområdena är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 150 m på land, se efterföljande kartor.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området som helhet utgörs av ett förhållandevis oexploaterat strandområde på Kågnäsuddens norra del. Områdets värden ska betraktas tillsammans med de kultur- och friluftslivsvärden som finns i det gamla fiskeläget Finnhällan. För fiskeläget finns områdesbestämmelser upprättade som behandlar hänsynstagandet till kulturmiljön och strandskyddet områdesbestämmelser (*Finnhällan-Kågnäset LM:s idnr. 2482K-P21/96*).

Från strandområdena ges fria utblickar över öppet hav. Lättillgängliga klippor och hållar bedöms höja områdenas värde som besöksmål. Exploateringar vid gränsen för det generella strandskyddet bedöms kunna skada områdets värden ur ett strandskyddsperspektiv. I området västra del finns en hållmarksskog med senvuxna träd som av Skogsstyrelsen klassats som nyckelbiotop.

Vattenområdet i områdets östra del har också marina värden, då det utgör viktigt reproduktionsområde för sik.

Beskrivning av området

Området som helhet är att betrakta som i princip obebyggt. Miljön är karg och stränderna karaktäriseras av hållar och klippor. I de partier där det inte finns hållar är stranden ofta kraftigt ursvallad. Alla finare material har sköljts bort av havet och endast grövre block och stenar kvarstår. I Lill-Snäckhamnen består stränderna av klapperstensfält med tydliga strandvallar. Varje vall påvisar tidigare strandnivåer och är ett fenomen som uppstår på grund av landhöjningen.

På Ankarberget finns en av Skogsstyrelsen klassad nyckelbiotop, som består av senvuxna tallar på hållmark. Hållmarksskog benämns ofta som impediment och kan därför undgå avverkning, vilket gör att miljöerna ofta har urskogskaraktär. Stranden här är brant och består av stenblock.

Centralt i området vid Finnhällan finns lämningar efter ett gammalt fiskeläge bevarat som vittnar som områdets betydelse för fiske och säljakt. Fiskeläget har anor från 1800-talet. Fiskelägets karaktär är välbevarat och många av byggnaderna används i dag till sommarbostäder. Till fiskeläget finns bilväg. Vattenområdet öster om Finnhällan utgör reproduktionsområde för sik.

Delar av fiskeläget på Finnhällan. Foto. Katrine Nygren

Vy mot Ankarberget. Foto: Johanna Engström

Karta 1

Karta 2

6.18 Sandviken

Området är beläget ca 1 km öster om Renholmen i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

I områdets södra del är det generella strandskyddet utvidgat så att hela udden omfattas av strandskydd. I områdets nordligaste del, området norr om Sandviksbäckens mynning, är strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta 150–170 m på land, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området är obebyggt och möjligheterna är stora att uppleva avskildhet, relativ orördhet och frånvaro av buller trots närheten till tätbebyggda områden. Förhållanden viktiga att långsiktigt värna.

Området utgörs sammanfattningsvis av en udde, exponerad av havet och en vik med en vidsträckt sandstrand som nyttjas för bad och friluftsliv. Områdets värden ska betraktas tillsammans med de naturvärden som finns i och kring Åbyviken samt närliggande udde, Korpholmen, och öarna Rönnskäret och Ole-Vippersgrundet.

Beskrivning av området

Området som tillhör södra delen av Åbyfjärden är obebyggt och förhållandevis orört. Den nordligaste delen av området nås från Renholmen och områdets södra del nås från Tåme. Samhället Renholmen är belägen endast en kilometer från områdets nordligaste del där en vidsträckt sandstrand finns. Sandstranden sträcker sig ca 120 m upp från havsstrandlinjen och förutom den väg som går till havsbadet, finns en rad stigar som vittnar om att stranden är välbesökt.

Området som helhet är exponerat för havet och längre söderut karaktäriseras stränderna av havets ständiga rörelse och består i huvudsak av sten, block och klapperstensfält.

I anslutning till områdets sydligaste del finns Åbyviken. Åbyviken är numera en flada, en mer eller mindre avsnörd havsvik. Förutsättningarna i grunda havsvikar som denna som också till viss del har vegetationsklädda delar, är särskilt goda för en hög produktion av individ- och artrik fauna och flora. Detta beroende bland annat på naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat och bra vattentemperatur som skapar rik växtlighet och varierad vegetationsstruktur. Ett flertal av de arter som lever i miljön, till exempel kransalger, anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed kan erbjuda föda till yngel och småfisk samt åt fåglar vid årstider när annan föda är begränsad. Viken utgör också lekområde för abborre samtidigt som den är en häcknings- och rastlokal för ett stort antal fågelarter.

Runt viken finns breda strandängar. Strandängarna är uppbyggda av finkornigt sediment och är tydligt zonerade. Strandängarna översvämmas regelbundet vilket skapar en hög variationsrikedom av substrat. Tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämning och hög luftfuktighet utgör här grunden för en hög artrikedom. Naturtypen utgör miljöer för många insekter vilket i sin tur skapar ett rikt fågelliv.

Strandängar invid Åbyviken. Foto. Johanna Engström

Karta 1

6.19 Selviksanden-Bärgansstranden

Området är beläget ca 3 km sydost om byn Bjurön i Skellefteå kommun. Området omfattas av utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 150–200 m på land. På Öster-Selsvikens strand utvidgas strandskyddet så det sammanfaller med befintlig väg. Det generella strandskyddet är även utvidgas i vattenområdet. Från Sundsudden i söder till Lågorudden i norr är strandskyddet utvidgat till att omfatta ca 200 m från havsstrandlinjen, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området bedöms sammanfattningsvis vara relativt orört med höga natur- och friluftslivsvärden. Hela området är av riksintresse för naturvärden och friluftslivet -Lövångerskusten (NRO24080 och FRO24007).

Längs den ca 5 km långa strandsträckan finns enbart några få fritidshus. Möjligheterna att uppleva tystnad, avskildhet och naturliga tillstånd är stora. Förhållanden viktiga att långsiktigt värna.

Områdets grunda havsvikar, bäckmynningsområden, strandängar, strand- och sumpskogar samt sandstränder med sanddyner utgör viktiga miljöer att långsiktigt värna för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Stora delar av vattenområdet utgör också reproduktionsområde för framför allt sik. Generellt sett råder brist på reproduktionsområden för fisk längs Västerbottens läns skärgårdsfattiga kust.

I områdets centrala delar på Långören, finns ett antal fornlämningar i form av tomtningar.

Beskrivning av området

Stora delar av området är förhållandevis orört. Längs den ca 5 km långa strandsträckan finns enbart några fritidshus.

Området kännetecknas av havsvikar och uddar. I områdets södra del finns de grunda havsvikarna Väster- och Öster Selsviken. Längre norrut i området finns Bärgansviken. Uddarna inom området är Selsvikudden, Långören och Bärgansnäset och från dessa erbjuds finns utblickar över havet.

I grunda havsvikar som dessa finns goda förutsättningar för en individ- och artrik flora och fauna. Detta beroende på att det där finns naturligt höga närsalter, gott ljusklimate och hög vattentemperatur. Ett flertal av de arter som lever i denna miljö, till exempel kransalger, är dessutom sällsynta. Kransalger anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed erbjuder skydd och föda till yngel och småfisk. Vattenområdet i och utanför Väster- och Öster Selsviken utgör också viktiga lekområden för framför allt sik. De grunda havsvikar används även ofta som häcknings- och rastlokal för fågel.

I området finns också flera bäckmynningar. Där skapar tillförseln av finkornigt sediment och organiskt material från vattendraget ett habitat i ständig förändring; området hålls fuktigt och näringsrikt till gagn för växter och djur.

De grunda havsvikarna omges vid de låglänta partierna av breda strandängar. Strandängar är vegetationsklädda stränder på finkornigt sediment som regelbundet översvämmas. Strandängarna utgör viktiga rastplatser för flyttfåglar. Innanför strandängarna växer strandskog och sumpskog. Sumpskog och särskilt lövsumpskog har en hög variation av substrat och tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämning och hög luftfuktighet skapar förutsättningar för olika växtarter och många insekter, vilka i sin tur bidrar till ett rikt djurliv och här främst ett rikt fågelliv. Här kan särskilt nämnas Långörstranden och Trutsanden.

På Långören i områdets centrala del finns en kal bergsknalle och i anslutning till denna finns ett antal fornlämningar i form av tomtningar.

Selviksanden-Bärgansviekn

- Omr. med utvidgat strandskydd
- Generellt strandskydd
- Fornlämningar
- Fornlämningar ytor
- Reproduktionsomr Sik
- Riksstress Naturvård
- Riksstress Friluftsliv
- Bebyggelseomr.enl.kustplan

0 100 200 300 400 Meter

©Lantmateriet ©Lansstyrelsen

6.20 Simmersanden-Råghagaviken

Området är beläget ca 4 km öster om Ultersjön i Skellefteå kommun och omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till strandområdet och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen till att omfatta omkring 200 m på land, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Strandområdet är nära 2 km långt och helt obebyggt. Dess relativa orördhet skapar möjligheter att uppleva tystnad, avskildhet och naturliga tillstånd.

Inom området finns höga naturvärden i anslutning till strandängar, en bäckmynning och en vidsträckt sandstrand med sanddynor. Miljöer för skapande och bevarande av biologisk mångfald och naturnära friluftsliv, viktiga att långsiktigt värna.

Hela området är av riksintresse för naturvärden och friluftslivet -Lövångerskusten (NRO24080 och FRO24007). I närheten av bäcken från Råvelstjärnen finns granskog med höga naturvärden som klassats som nyckelbiotop.

Beskrivning av området

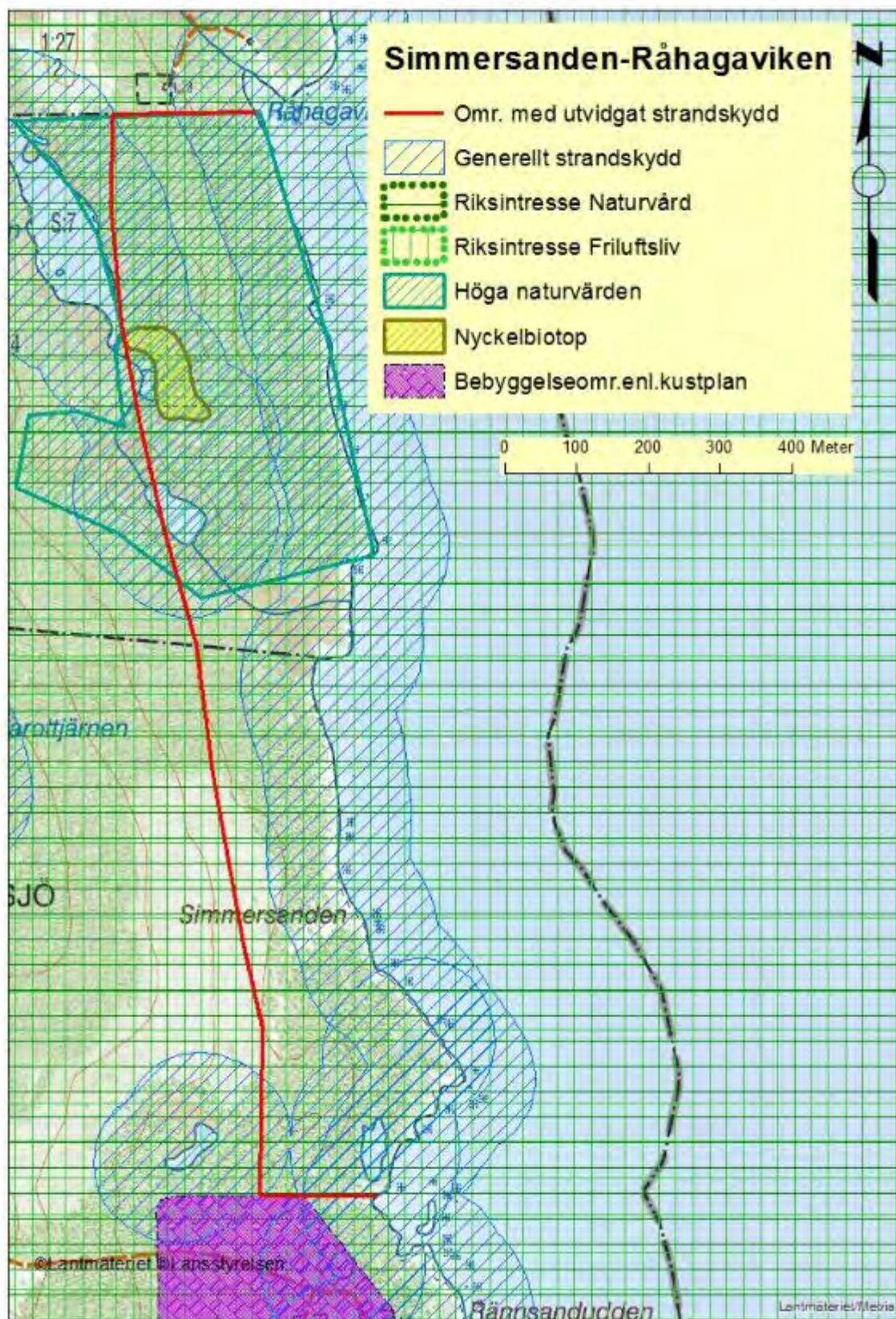
Området är helt obebyggt och det finns inte heller några vägar till eller i området. Det nära 2 km långa strandområdet ligger helt öppet för Bjuröfjärden.

I områdets sydligaste del finns två små sjöar som håller på att växa igen på grund av landhöjningen. Den mindre har nästan helt vuxit igen och den omges av strandängar. Sjöar av denna typ skapar stora möjligheter för fågel som reproduktions-, uppväxt- födosöks- och upphållslokaler för fågel. Stranden i denna del av området består av sten och stenblock. Lite längre norrut i området finns den förhållandevis vidsträckt sandstranden Simmersanden. Stranden sträcker sig drygt 100 m upp på land med delvis öppna sanddynor. Sandstränder med sanddynor är relativt ovanliga i Västerbottens län och utgör generellt sett dels viktiga miljöer för bland annat olika insektsarter, dels förutsättningar för ett rörligt friluftsliv.

Centralt i området utmynnar en bäck. Bäckens rinner in i området från Råvelstjärnen. Breda strandängar följer bäcken från tjärnen till mynningsområdet. Där skapar tillförseln av finkornigt sediment och organiskt material ett habitat i ständig förändring. Marken hålls fuktigt och näringsrikt och skapar förutsättningar för biologisk mångfald. Här finns viktiga rastplatser för flyttfåglar.

I området norr om bäcken finns särskilt höga värden i skogen, i synnerhet i ett område strax söder om Råvtjärnen utlopp. Där finns en särskilt skyddsvärd barrnaturskog som är klassad som nyckelbiotop.

Karta 1

6.21 Sundsanden

Området ligger ca 5 km söder om Västanbyn nära Skellefteå kommuns södra kommungräns och omfattas av utvidgat strandskydd för att långsiktigt säkerställa goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land.

Inom området är det generella strandskyddet utvidgat från havsstrandlinjen och från Sundbäckens strandlinjer, se efterföljande karta.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Området utgörs av ett mynningsområde/estuarium med viktiga ekologiska funktioner. En miljö viktig för skapande och bevarande av biologisk mångfald. I anslutning till mynningsområdet finns sandstränder och öppna sanddyner. Sanddyner är mycket sparsamt förekommande längs länets kust och i kombination med att dynområden generellt sett har stor potential att hysa ovanligare insektsarter är det viktigt att områdets karaktär säkerställs. Nästan hela området ingår i riksintresse för naturvärden och friluftslivet – Lövångerskusten (NRO24080 resp. FRO24007).

Beskrivning av området

Området Sundsanden karaktäriseras av Sundbäckens mynning med sandstränder och sanddyner. I mynningsområdet skapar tillförseln av finkornigt sediment och organiskt material från vattendraget, ett habitat som ständigt förändras. Området hålls fuktigt och näringsrikt och blir en bas för biologisk mångfald.

Sandstränderna och de öppna sanddynerna sträcker sig upp längs bäcken. Områden med sanddyner är förhållandevis ovanliga i Västerbottens län och dynområden har generellt sett stor potential att hysa olika insektsarter. Uppströms bäcken har sandstränderna inslag av klipphällar och vassruggar. Bakom stränderna finns en bård av landhöjningsskog. Landhöjningsskog uppkommer som en följd av landhöjningen. Skogen består mest av gråal närmast vattnet och frodig granskog bakom. Marken där landhöjningsskog växer är ofta bördig tack vare gråalens kvävefixerande förmåga.

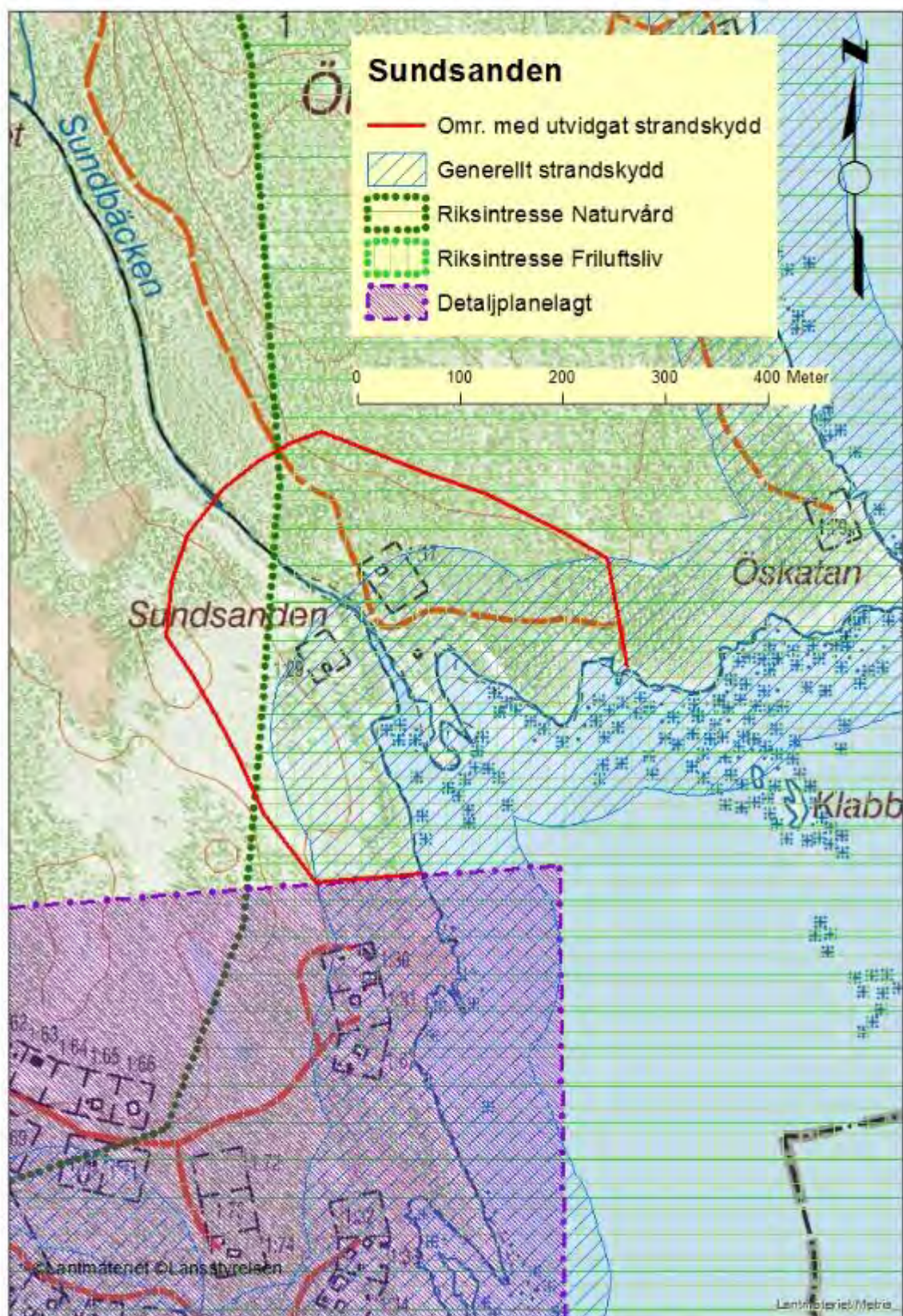

Sundbäckens mynningsområde. Foto. Johanna Engström

Vattenområdet utanför Sundbäckens mynning är grunt och utgör därför viktigt reproduktions-, uppväxt-, födosöks- och uppehållslokaler för många arter av fågel och fisk. Miljön är attraktiv under hela året eftersom det här även ofta är vinteröppet vatten

Området är relativt lättillgängligt via en enklare väg från byn Noret.

Karta 1

6.22 Öarna: Ledskär, Småskär, Flakaskärsgrundet, Halsön/Granön, Romelsön, Rönnskäret, Buskön/Kringsön, Sikören och Stor Blåbärsholmen.

Öarna omfattas av utvidgat strandskydd både för att långsiktigt säkerställa förutsättningarna för en allemansrättslig tillgång till öarna och för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land. På de små öarna Ledskär, Småskär, Flakaskärsgrundet, Rönnskäret, Sikören och Stor Blåbärsholmen som nästan helt omfattas av generellt strandskydd, är det generella strandskyddet utvidgat så att hela öarna omfattas av strandskydd.

På Romelsön, Halsön/Granön och Buskön/Kringsön är det generella strandskyddet utvidgat på land till att omfatta 150–200 m från strandlinjen, se efterföljande kartor.

Varför är området intressant ur ett strandskyddsperspektiv?

Öar utgör generellt sett, och obebyggda öar i synnerhet, attraktiva besöksmål. Det finns i dag få obebyggda öar i länets skärgård. På öarna finns en mängd miljöer – skogar med urskogskaraktär, sumpskogar strandängar, sandstränder med sanddynor och grunda vikar – med förutsättningar för skapande och bevarande av biologisk mångfald. Öarna är också rika på kulturhistoriska lämningar som vittnar om en svunnen jakt- och fiskekultur.

Öarna bedöms sammanfattningsvis ha höga natur-, kultur- och friluftslivsvärden, viktiga att långsiktigt värna. Ledskär, Småskär och Flakagrundet ingår i riksintresse för naturvården och friluftslivet (NRO 24 084 och FRO 24 007) – Lövångerakusten. Buskön/Kringsön, Sikören och Stor Blåbärsholmen ingår i riksintresse för naturvården (NRO 24 076) – Kinnbäckfjärden. På Ledskär, Småskär, Halsön/Granön, Romelsön, Rönnskäret och Buskön/Kringsön finns fornlämningar i form av bland annat fiskelägen, gästgårdar, tomtningar, labyrinter och kompassrosor. På Ledskär finns av Skogsstyrelsen klassade nyckelbiotoper – Barrnaturskog och landhöjningsskogar. På Halsön/Granön och Romelsön finns av Skogsstyrelsen klassade sumpskogar.

Beskrivning av öarna

Ön Ledskär är helt obebyggd. Merparterna av stränderna runt ön utgörs av rundslipade klippfällor och stora klapperstensfält samt karg skärgårdsskog. Mitt på ön finns en barrskog med urskogskaraktär. Inslaget av gamla och döda träd är stort vilket bland annat skapar förutsättningar för många ovanliga och hotade arter i synnerhet lavar.

Det finns ett flertal fornlämningar på ön som påminner om fiskets betydelse förr i tiden. Där finns resterna av ett fiskeläge, tomtningar, kompassrosor och ett sjömärke.

Ön Småskär är också helt obebyggd och bedöms vara en vacker och särpräglad ö. Den består av svallad morän, klapperstensfält och fält av sand, förutom i nordöst där det finns klippfällor. Nästan hela ön saknar trädvegetation, utom längs västra stranden där det finns en ovanlig och värdefull rönnskog med flera mycket gamla rönnar. Ön är av betydelse för fågellivet. Fornlämningar efter ett fiskeläge finns på öns nordspets och inne mitt på ön finns en fornlämning i form av ett jaktvärn.

Ön Flakaskärsgrundet är precis som Ledskär och Småskär obebyggd. Ön tillhör också ett kustavsnitt inom Skellefteå som är relativt oexploaterat av bebyggelse. En liten sjö på ön gör den attraktiv som reproduktions-, uppväxt- och födosöksområde för fågel.

Halsön/Granön är till stora delar obebyggd. Runt ön finns flera grunda havsvikar. Kvällsmålsviken på Halsöns östsida som till viss del är vegetationsklädd är värd att nämnas. Miljön där skapar förutsättningar för en individ- och artrik fauna och flora. Detta beroende bland annat på förekomsten av höga närshalter, gott ljus klimat och bra vattentemperatur som ger rik växtlighet och varierad vegetationsstruktur. Ett flertal av de arter som lever i miljön, till exempel kransalger, anses ofta som särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och därmed kan erbjuda föda till yngel och småfisk samt åt fåglar vid årstider när annan föda är begränsad. Granövikens som är en känd fågellokal

kan också nämnas. Viken är en grund flada med kransalgsängar som med tiden kommer att förvandlas till en insjö på grund av landhöjningen. Viken är fortfarande i kontakt med havet, men grundområden vid inloppet gör att vattenutbytet är begränsat. Förutsättningarna där för skapande av biologisk mångfald är precis som i Kvällsmålsviken, goda.

I anslutning till vikarna är stränderna vegetationsklädda eftersom de översvämmas kontinuerligt. Strandängar hyser generellt sett också ofta en mängd arter och strandängarna här utgör också viktiga rastplatser för flyttfåglar. I anslutning till strandängarna finns flera större områden med lövsumpskog. Sumpskogen bedöms ha högt naturvärde då miljön har en hög variation av substrat och tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämning och luftfuktighet skapar artrikedom. Av förklarliga skäl är sådana miljöer viktiga för många insekter, vilka i sin tur bidrar till ett rikt fågelliv.

Halsön/Granön är också attraktiv för det rörliga friluftslivet, inte minst beroende på den relativa orördheten och partier med sandstrand. Ön har flera kulturhistoriska lämningar som boplatser, härdar och tomtningar. På Halsögrundet finns lämningar efter öns sågverksepoken.

Romelsön som är Skellefteå kommuns näst största skärgårdssö är delvis bebyggd. Bebyggelsen finns främst på öns mer skyddade västsida. På den östra delen av ön, som är helt exponerad av havet finns enbart ett par fritidshus. Från denna del av ön ges fina utblickar över öppet hav från vindpinade stränder som mest består av stenblock.

Precis som på Halsön finns det på Romelsön många olika naturmiljöer med goda förutsättningar för skapande och bevarande av biologisk mångfald i grunda havsvikar, flador och små tjärnar med strandängar och angränsande sumpskog. På öns södra del finns ett skogsbestånd med urskogskaraktär på framförallt hållmarker som är värd att nämnas. Ett stort inslag av gamla träd samt rikligt med döda träd skapar förutsättningar för många ovanliga och hotade arter. Vedsvampfloran på ön är synnerligen artrik och består av både ovanliga och starkt hotade arter.

Ett flertal fornlämningar i form av husgrunder, tomtningar, fisklägeslämningar, gistgårdar, rösen och jaktvärn vittnar om öns historiska betydelse. Romelsön bedöms sammantaget vara särskilt attraktiv för det rörliga friluftslivet.

I Åbyfjärdens södra del finns Rönnskäret. Ön helt obebyggd och kommer snart att kunna nå landvägen från Korpholmen. Landhöjningen gör att viken mellan Rönnskäret och Korpholmen har uppgrundats så att de i princip är förbundna med varandra med en så kallad bottentröskel. De grunda havsvikarna Skärgårdsviken och Rönnskärssundet utgör, precis som ovan beskrivits, miljöer för skapande och bevarande av biologisk mångfald. På Rönnskärets västra sida finns längs stränderna kraftigt ursvallade partier och vegetationen är karg. Här finns ett par kulturhistoriska lämningar i form av ett fiskeläge och sjömärken. På öns norra del finns igenväxande sjöar med breda strandängar.

I Skellefteå kommuns nordligaste del, i Kinnbäcksfjärden, finns Buskön, Kringsön, Stor Blåbärsholmen och Sikören. Öarna är i hög utsträckning obebyggda.

Öarnas höga naturvärden är främst knutna till den snabba landhöjningen, som här är omkring nio mm per år. Uppgrundningen sker förhållandevis snabbt och resulterar i strandängar, våtmarker sumpskogar, glosjöar och mer eller mindre vegetationsklädda grunda havsvikar.

Uddar och sandstränder utgör attraktiva besöksplatser. Även på dessa öarna finns kulturhistoriska lämningar i form av jaktvärn, tomtningar, labyrint och ett fiskeläge på Långvikens norra strand.

Fackelblomster och Standkvanne. Foto. Jens Backman

Karta 1

Karta 2

7. Termer och begrepp

Här förklaras översiktligt de termer som används i beskrivningarna av områdenas miljöer och företeelser som utgör motiv till att det generella strandskyddet har utvidgats.

Biologisk mångfald/ Biodiversitet: Variationsrikedom bland levande organismer av alla ursprung, bland annat landbaserade, marina och andra akvatiska ekosystem och de ekologiska komplex i vilka dessa organismer ingår; innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

Biologisk produktion: Produktion av organiskt material, t.ex. växters fotosyntes, djurs egen tillväxt och fortplantning m.m.

Bottentrösklar: Uppgrundningar i havet. Landhöjningen leder till att bottenmaterial kan komma ovan ytan och där skapa en barriär/tröskel mot havsvattnet.

Brackvatten: En blandning av sötvatten och salt havsvatten.

Båk: Ett fyrliknande sjömärke utan ljus.

Båk på Ratan. Foto: Adam Augustsson

Delta: Se förklaringen av begreppet estuarier/mynningsområde.

Ekologisk funktion: Olika ekosystem har olika ekologiska funktioner. En myr fyller till exempel en viktigt ekologisk funktion genom att rena och kvarhålla vatten. Det är av ytterst vikt att ekosystem tillåts behålla sin ekologiska funktion, om den förstörs kan det leda till allvarliga konsekvenser för omgivande ekosystem.

Ortofoto över Lögdeälvens mynningsområde, Nordmaling kommun.

Ekosystem: Allt levande och dess livsmiljö inom ett område.

Endemisk art: Art som enbart finns på just den här platsen eller i just den här naturtypen.

Estuarier/mynningsområde: Inlopp till sjöar och hav där tillförsel av finkorniga sediment och organiskt material från vattendraget skapar ett habitat som ständigt förändras. Området hålls fuktigt och näringsrikt och är en bas för hög biologisk mångfald. Mynningsområden/estuarier har i Bottenviken ofta en avgörande roll för fiskarter som till exempel abborre och gädda, eftersom det längs den skärgårdsfattiga kuststräckan råder brist på lämpliga lek- och uppväxtområden. De grunda vattenområdena erbjuder viktiga reproduktions-, uppväxt-, födosöks- och uppehållslokaler för många arter av fågel och fisk under hela året då det här även ofta finns vinteröppet vatten.

Skärsjöbäckens utlopp i Göviken, Robertsfors kommun. Foto: Jens Backman

Exponerad kuststräcka : Kargt kustparti dominerat av block och sten, som ständigt är utsatt för havets krafter. Den ständiga påverkan av vågor och vind gör att bara de grövre sedimentpartiklarna finns kvar, vilket gör det svårt för vegetation att etablera sig.

Fiskeläge: En plats som utgjort bas för fiske. Här förekommer lämningar efter fiskstugor, båtar och fiskberedning, men här kan även finnas grunder efter bostadshus och förråd.

Flada: Första steget i förvandlingen av en havsvik till insjö. Viken är fortfarande i ständig kontakt med havet, men en tröskel vid inloppet gör att vattenutbytet är begränsat. Till följd av naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat, samt hög vattentemperatur återfinns ofta där en individ- och artrik fauna och flora. En riklig vegetation av bland annat kransalger spelar en avgörande roll för flertalet fiskarter.

Flador, glon och glosjöar är tillsammans med mynningsområden och grundområden viktiga reproduktions-, uppväxt-, födosöks- eller uppehållslokaler för fisk till exempel abborre och gädda och nyttjas även som häcknings- och rastlokal för ett stort antal fågelarter.

Biotopen kan på grund av dess betydelse för många djur och växter beskrivas som en av havets nyckelbiotoper. Kombinationen av brackvatten innanhav och landhöjningskust gör naturtypen världsunik.

Färdväg: Äldre stigar, vägar och järnvägar. Det kan till exempel vara pilgrimsvägar, kyrkvägar, kavelbroar, äldre vägbankar och banvallar. Kavelbroar byggdes av stockar som placerades tvärs över vägen, ofta över sank mark.

Gistgård: Anläggningar för torkning av fisknät. Små rösen eller vallar höll uppe stolpar av trä som man hängde nät på.

Glo: Andra steget i förvandlingen av en havsvik till insjö. Bottentröskeln mot havet har stigit och ett utbyte av vatten med havet sker endast vid höga flöden och kraftiga stormar.

Glosjö: Sista steget i förvandlingen av en havsvik till insjö, inloppet har helt slutit sig och det sker inget vattenutbyte med havet.

Gistgård på Vånören, Skellefteå kommun. Foto: Andreas Grahn

Gloviken, Umeå kommun. Foto: Jens Backman

Grunda mjukbottnar: Havsbottnar med vattendjup på djup mellan 0 – 10 m bestående av de finare sedimentpartiklarna (sand, grus och lera) som antingen är kala eller delvis täckta av vegetation. Till följd av en hög produktion på grund av naturligt höga närsalthalter, gott ljusklimat, samt hög vattentemperatur återfinns här ofta en individ- och artrik fauna och flora.

Ett flertal av de arter som lever i denna miljö, till exempel kransalger, är dessutom sällsynta och ibland till och med hotade. Kransalger anses ofta särskilt värdefulla på grund av att de är vintergröna och erbjuder föda åt yngel och småfisk.

Fjärgrundet, Nordmaling kommun. Foto: Jens Backman

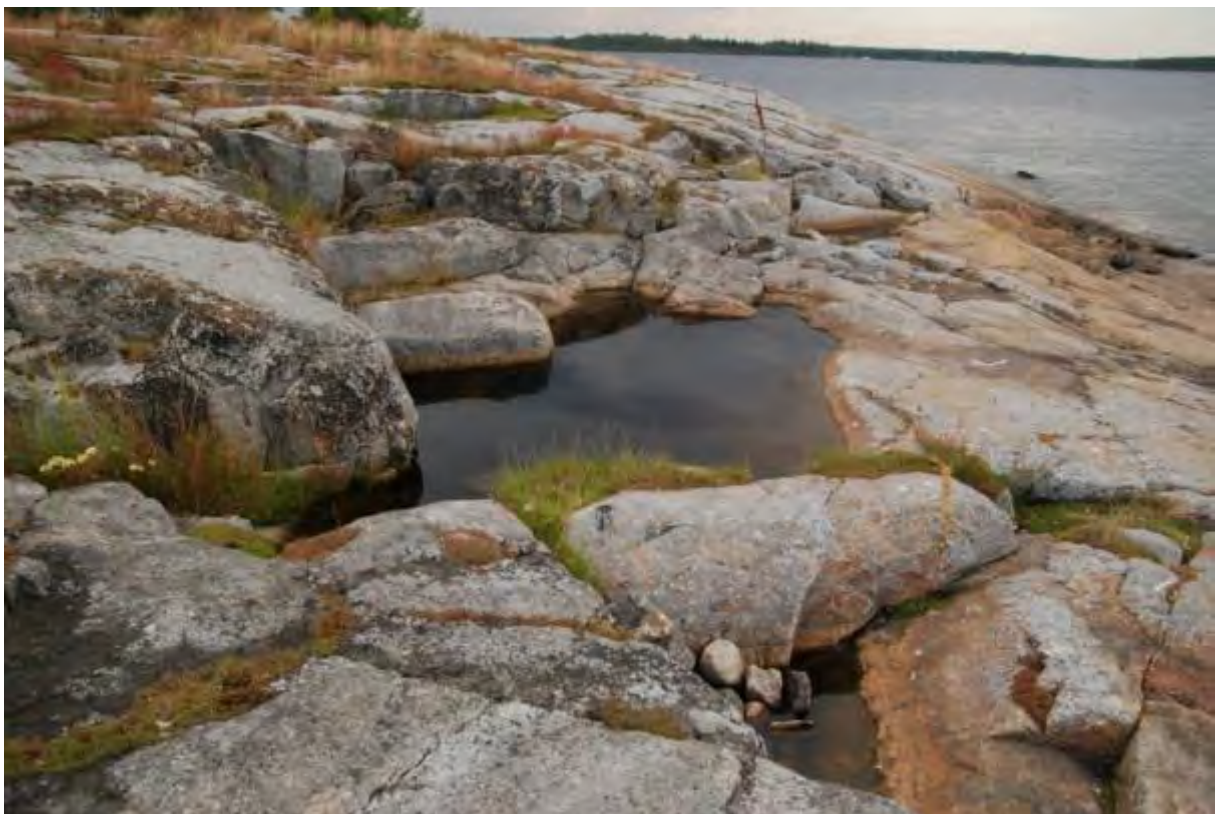
Sandviken, Robertsfors kommun. Foto: Jens Backman

Göl: Mindre sjö (tjärn, tidigare glosjö). Landhöjningen orsakar att sjön blir mindre och mindre och omsluts allt mer av gungfly och våtmarker. Ofta mycket värdefulla miljöer för fåglar.

Halsviken, Robertsfors kommun. Foto: Jens Backman

Hällkar: Fördjupning i häll- och klippmarker där vatten blir stående och skapar värdefulla små ekosystem, ibland helt annorlunda omgivningens.

Västra Fjärdhällan, Umeå kommun. Foto: Jens Backman

Hällmarksskog: Skog vars mark utgörs av klippor/hällar eller sten/block partier. Förhållanden som skapar karga miljöer där tall dominerar. Områden benämns ofta som impediment och kan därför ha undgått avverkning, vilket gör att miljöerna ofta har urskogskaraktär.

Fagerviken, Robertsfors kommun. Foto: Jens Backman

Kranslager: Grönalger som växer i havet, är allt från några centimeter upptill 2 meter höga. De kräver bra vattenkvalitet för att växa och försvinner snabbt när en vattenkvalitets försämras till exempel övergödning. Lokalt hotas kransalger av igenväxning, utdikning, övergödning och uppgrumling.

Kransalger Hästviken, Nordmaling kommun. Foto: Jens Backman

Labyrint: En labyrint består av stenrader lagda i spiral eller i ett korsformigt system. De ligger oftast vid kusten. Kanske är det fiskare som roat sig med att bygga dem i en önskan om god fångst eller bra väder. De flesta labyrinter är gjorda under perioden 1400–1700. I Västerbotten finns 68 lokaler med labyrinter registrerade, de flesta i Byske socken och på Holmön.

Klapperstensfält: Område som svallats av havets vågor. De finare partiklarna har svallats bort och kvar blir stenar som är runda och släta på grund av den nötning som sker när de rullar mot varandra i vågorna.

Vy från Lill-Snäckhamnen. Foto: Johanna Engström

Klipphällar: Kalspolade berghällar med begränsad eller ingen växtlighet.

Juviksskäret. Foto: Johnny Berglund

Kompassros/vädersträckspil: Kulturyttringar som förekommer som ristade figurer eller stenar lagda i rader. Väderstreckspilar är ofta stenar som formats till norrpilar. De förekommer bara vid kusten.

Landhöjningsskog: Även kallad primärskog. Det är skog som koloniserar nya markområden som uppkommer till följd av landhöjningen. En karaktäristisk naturtyp med gråal närmast vattnet och frodig granskog bakom. Ofta bördiga områden tack vare gråalens kvävefixerande förmåga. Mycket död ved som utgör viktiga livsmiljöer för många insekter som i sin tur ger föda åt fågel. Utgör på grund av dagens skogsbruk en väldigt ovanlig naturtyp.

Juviksklubben, Skellefteå kommun. Foto: Johanna Engström

Sanddynner: Sandstrand som genom vinden har ökat i utbredning. Sparsamt förekommande i Västerbottens län.

Sandrevlar: Kan också benämnas sanddyn/sandvall/sandbank. Ackumulation av sand som skapar små "öar" i havet, förändras ständigt på grund av vågornas rörelse.

Rödviken, Nordmaling kommun. Foto: Jens Backman

Sedimentbottnar och sedimentstränder: Västerbottenskusten domineras av sten- och blockstränder. På mer skyddade ställen, där havet inte utövar lika stor kraft till exempel i vikar, kan finare partiklar

ansamlas. Dessa områden utvecklas till antingen sandstränder eller beväxta strandängar beroende på vilken kornstorlek sedimenten har.

Skåre/Jaktvärn: Ett skydd som använts vid jakt på fågel eller säl. Ett gömställe som byggts av sten och/eller ris.

Stensättning: En förhistorisk grav. En stensättning har till skillnad från röset, en mera flack profil. Graven kan vara uppbyggd av sten enbart (stenfylld), med jord och sten (övertorvad) eller omges med en stenkrets (ofylld). Även form och storlek varierar. Gravformen förekommer i allmänhet under bronsålder och järnålder.

Strandskog: Skogsklädd zon närmast vattnet, utgörs oftast av olika lövträd. Både strand- och sumpskog har en hög variationsrikedom av substrat och tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämning och hög luftfuktighet utgör grunden för en hög artrikedom. Stranden är ofta tydligt zonerad med rikligt med död ved som skapar en mångfald av olika habitat. Viktiga miljöer för många insekter vilket i sin tur föder ett rikt fågelliv. Se även sumpskog.

Hässjeviken – Rödstenslandet, Robertsfors kommun. Foto: Jens Backman

Strandvallar: Kan ses i klapperstensfält. Det är vallar av sten och grus. De olika vallarnas höjd visar tidigare strandnivåer.

Strandzon: Strandområdet närmast vattnet med kontinuerlig kontakt med vattnet som ger till exempel erosion, deposition och översvämning.

Strandäng: Vegetationsklädda stränder på finkorniga sediment inom översvämningszon. Område som hyser en hög biologisk mångfald och utgör viktiga rastplatser för flyttfåglar. Både havsstrandängar och estuarier kan betraktas som starkt hotade av bl. a. exploatering.

Trappstegsformade strandvallar. Foto: Johanna Engström

Svallade partier: Stränder där vissa områden svallats av havet. Finare partiklar har sköljts bort av havet och endast grövre partiklar kvarstår. Sedimenten upplevs sorterade.

Svämskog: Strandnära skog som då och då översvämmas.

Succession: En långsam förändring inom ett ekosystem vilken leder till att ett nytt växt- och djursamhälle uppkommer. Detta kan leda till att växt- och djursamhällen som tidigare funnits i ett område helt slås ut. Ett öppet fält kan till exempel växa igen och bli skog, en havsvik kan snöras av från havet och bilda en insjö som sedan växer igen och blir en myr

Trastskäret, Robertsfors kommun. Foto: Jens Backma

Njurviken, Nordmaling kommun. Foto: Jens Backman

Sumpskog: Blöt skogsmark som ofta återfinns längs stränder vid havet samt längs vattendrag och på fuktiga marker. Sumpskog där huvuddelen av skogen utgörs av lövträd är mycket värdefull på grund av sin biologisk mångfald. Både strandskogar och sumpskogar har en hög variationsrikedom av substrat och tillgången på näring i kombination med regelbunden översvämning och hög luftfuktighet som utgör grunden för en hög artrikedom. Stranden är ofta tydligt zonerad med rikligt med död ved som skapar en mångfald av olika habitat. Viktiga miljöer för många insekter vilket i sin tur föder ett rikt fågelliv.

Tomtningar: Rester efter enkla byggnader som förekommer i kustbandet. De är anlagda av fiskare och säljägare och användes troligen endast säsongvis. Golvytan brukar vara röjd från större stenar, flack eller något nedgrävd och ibland finns en eldstad. Längs Västerbottenskusten är drygt 300 tomtningar registrerade, de flesta finns i Lövsångers socken. Några tomtningar inom Bjuröklubbområdet har undersökts och daterats till 500 e Kr–1100-talet. Tomtningar förekommer också senare, långt in medeltid.

Zonering: En tydlig uppdelning av ett område i olika zoner, till exempel zon med ängsvegetation, zon med lövträd som följs av en zon med barrträd.

Urskog: –Skog som i princip aldrig utsatts för mänsklig påverkan. Kan jämföras med urskogsartad skog och naturskog som är skog som inte avverkats på lång tid eller där bara plockhuggning förekommit.

8.Referenser

Skriftliga källor

Artdatabanken, SLU (2014) Sötvattensstränder som livsmiljöer.

Bedömningsgrunder för stränders naturvärden (2012). Översiktlig vägledning för inventering av stränders naturmiljöer i Västerbottens län. Umeå och Lycksele kommuner. Rapport framtagen inom ett LONA-projekt i samarbete med Umeå universitet.

Berglundh M. (2005) Identifiering av brackvattenmiljöer i Västerbottens län.

Boverket & Naturvårdsverket (2013) Strandskydd. Redovisning av regeringsuppdrag, september 2013.

Enetjärn Natur AB (2008) Nordmalings kust. Inventering av planförutsättningar.

Fiskeriverket (2011) Kartläggning av lekområden för kommersiella fiskarter längs den svenska ostkusten – en intervjustudie. Finfo 2011: 3.

Länsstyrelsen Västerbotten (1953 – 1976) Beslut om strandskydd.

Länsstyrelsen Västerbotten (1993) Våtmarker i Västerbottens län. Meddelande 1, 1993.

Länsstyrelsen Västerbotten (1979) Beslut. Avgränsning av generellt strandskydd i Västerbottens län

Länsstyrelsen Västerbotten (1991) beslut. Inskränkning av förordnande om strandskydd

Länsstyrelsen Västerbotten (1991) Västerbotten genom tiderna. Meddelande 2.

Länsstyrelsen Västerbotten (2001) Grunda vegetationsklädda havsvikar. Meddelande 3; 2001.

Länsstyrelsen Västerbotten (2004) Ratan – en kulturmiljö av riksintresse

Länsstyrelsen Västerbotten (2008) Strategi för skydd av havs- och kustmiljöer i Västerbottens län.

Länsstyrelsen Västerbotten (2011) Strategi för vindbruk och känsliga naturmiljöer. Meddelande 11, 2011.

Naturvårdsverket (2005) Riksintressen för naturvård och friluftsliv. Handbok 2005:5.

Naturvårdsverket (2005) Landmiljöer i kust- och skärgård. Rapport 5482.

Naturvårdsverket (2007) Värdefulla kulturmiljöer under havsytan i svensk kust- och skärgård – en förstudie. Maj 2007, rapport 5566.

Naturvårdsverket (2007) Skydd av marina miljöer med höga naturvärden. Oktober 2007, rapport 5739.

Naturvårdsverket (2009) Strandskydd – en vägledning för planering och prövning. ”009: 4. Utgåva 2, februari 2012.

Naturvårdsverket (2009) Nationell slutrapport för våtmarksinventeringen (VMI) i Sverige.

Naturvårdsverket (2010) Utvidgat strandskydd. En vägledning till underlag och beslut. Handbok 2010: 4.

- Prop. 2008/09: 119 Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden.
- Salomonsson A. (1997) Kransalgsförekomst på grunda havsbottnar längs Skellefteåkusten.
- SCB (2013) Statistiskt meddelande MI 50 SM 1102
- SCB (2013) Statistiskt meddelande MI 50 SM 0202
- SFS 1947: 385 Byggnadslag
- SFS 1952: 382 Strandlagen
- SFS 1998: 808 Miljöbalken
- SFS 2009: 532 Lag om ändring i miljöbalken
- SFS 2010: 900 Plan- och bygglagen.
- SFS 1964: 822 Naturvårdslagen
- Skellefteå kommun (1997) Kransalgsförekoster på grunda havsbottnar längs Skellefteåkusten.
- Skellefteå kommun (1999) Kust- och skärgårdsområden med höga naturvärden i Skellefteå kommun. Bygg- och miljökontoret.
- Skellefteå kommun (2006) Våra kulturmiljöer. Kulturmiljöprogram för Skellefteå kommun.
- Skellefteå kommun (2009) Fördjupning av översiktsplan för Skellefteå kommun i Västerbottens län – Kusten.
- Statens Lantbruksuniversitet (2014) Sötvattensstränder som livsmiljö. Artdatabanken.
- Sundström T. & Olsson C. (2005) Västerbottens kustfågelfauna. Inventering av kustfågelbeståndet 2001/2002.
- Robertsfors kommun & Thyrens (2008) Kustinventering Robertsfors kommun.
- Umeå kommun (1998) Nyckelbiotoper i kommunens egna skogar. Rapport 1: 98
- Umeå kommun (2013) Översiktsplan Umeå kommun. Fördjupning för kusten med miljökonsekvensbeskrivning.
- Umeåregionen (2013) Strandskydd i Umeåregionen. Tillägg till översiktsplan med miljökonsekvensbeskrivning.
- Opublicerat arbetsmaterial**
- Backman J. (2010) Fältinventering av Nordmaling kommuns kust.
- Backman J. (2011) Fältinventering av Umeå kommuns kust.
- Backman J. (2012) Fältinventering av Robertsfors kommuns kust.
- Berglund J., Stenroth P., Larsson S. och Larsson S. (2012) Fiskreproduktion i skyddsvärda skärgårdsområden i Västerbotten, Länsstyrelsen Västerbotten & SLU Umeå.

Engström J. (2012) Fältinventering av Skellefteå kommuns kust.

Länsstyrelsen Västerbotten (2013) Inventering av vrak längs Västerbottenskusten.

Skogsstyrelsen (2011) Sumpskogsinventering 1991-1998.

Övriga

Riksantikvarieämbetets Forsök, (<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>), december 2014.

Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, <http://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogensparlor/>, december 2014.

Umeå kommun (1991) Naturinventering - geodata.

Naturvårdsverket (2009) Geodata från våtmarksinventeringen.

Länsstyrelsen Västerbotten bevarandeplaner Natura 2000, http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/natura_2000/Pages/alla-bevarandeplaner.aspx, december 2014.

Länsstyrelsernas geodatakatalog, <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/> 2018-08-01.

Länsstyrelsen Västerbotten

Storgatan 71 B, 901 86 Umeå

www.lansstyrelsen.se/vasterbotten

vasterbotten@lansstyrelsen.se

010-225 40 00